

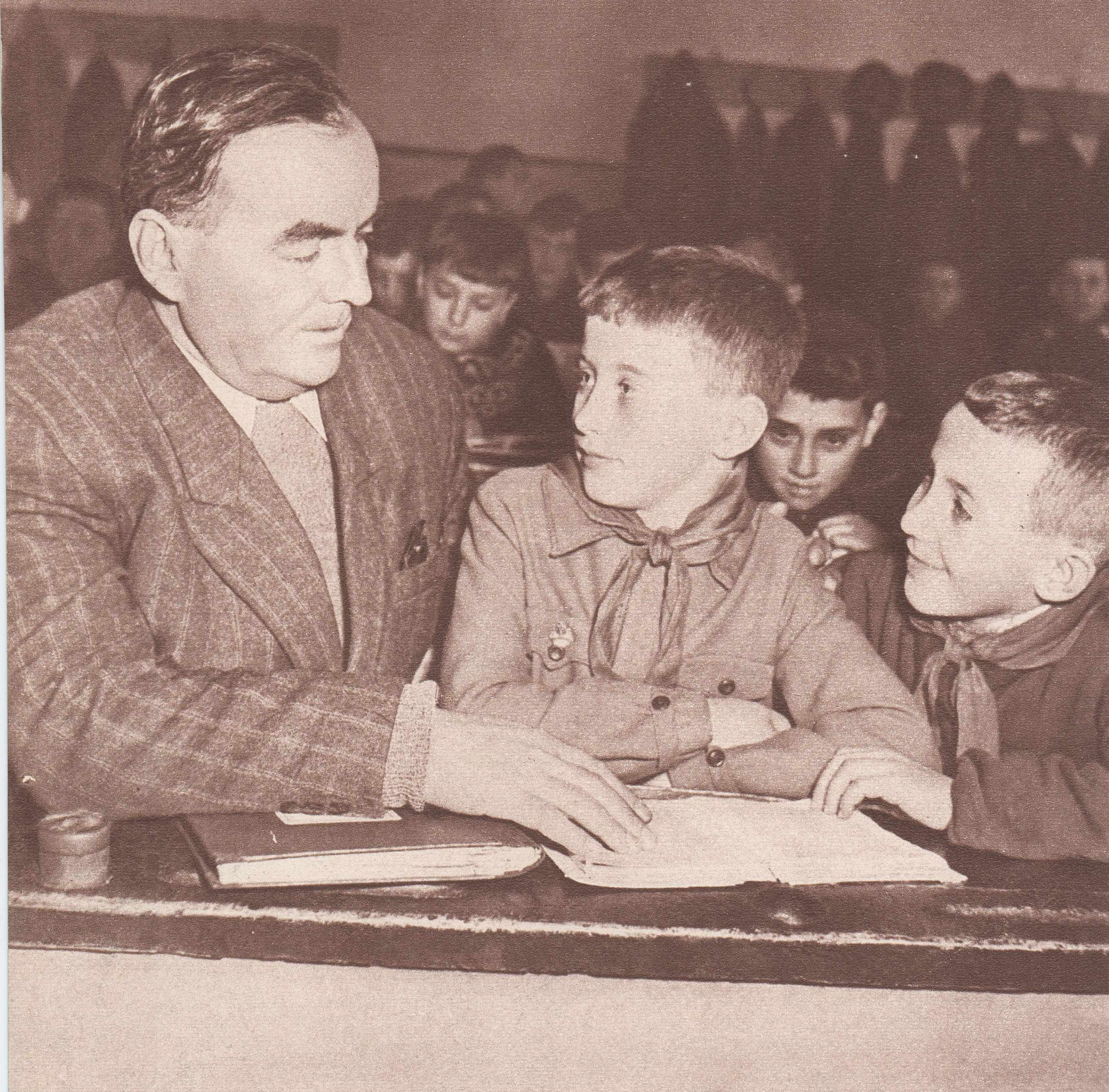
Biblioteca

FLACARA

Nr. 7 (32) — 1 APRILIE 1954

Biblioteca Contino &
Rea &
Heredera Devo

Ce mulțumire mai mare poate fi pentru un învățător decît să-și vadă micii lui elevi ascultîndu-l cu atenție, urmărindu-i cu nesaț cuvintele?... În fotografie învățătorul emerit Mihail Niculescu și elevii Raftu Sebastian și Sandu Gheorghe de la Școala elementară de băleji nr. 55 din București.

COPERTA I-a: „La revedere, tovarăși! O să fac arătură pe cinste — așa cum scrie la carte!” Plecînd să răstoarne primele brazde, tractoristul Teofan Mitroi de la Stațiunea experimentală agricolă din Lovrin, regiunea Arad, își ia rămas bun de la tovarășii rămași la atelier.

COPERTA IV-a: Lacul Stănișoara din munții Rete:

SPRIJIN FRĂȚESC ȚĂRĂNIMII MUNCITOARE

„Plec cu bucurie să muncesc în agricultură. Știu că munca acolo nu va fi de loc ușoară, dar U.T.M.-ul m-a învățat să înfrunt greutățile, să stărui, să le înving. Mi-ar place ca revista „Flacăra” să scrie și despre noi, cei care plecăm să muncim în agricultură. Să arătați, tovarăși, în ce fel vom lucra acolo, și să ne criticați aspru dacă nu vom munci cum trebuie...”

Așa își încheie scrisoarea, adresată revistei noastre, montorul Anton Voicu, fruntaș în întrecerea socialistă la Întreprinderea „I.O.R.” din București. Scrisoarea montorului Voicu exprimă limpede hotărârea cu care numeroși muncitori și tehnicieni din întreprinderi răspund chemării partidului. Ei cer să fie trimiși la stațiunile de mașini și tractoare și la gospodăriile agricole de stat, pentru ca, laolaltă cu muncitorii agricoli și țărani muncitori, să ducă bătălia pentru obținerea de recolte bogate.

Zi de zi crește numărul celor care se pregătesc să-i sprijine frățeste pe oamenii muncii de pe ogoare în marile și însemnatele lor sarcini patriotice. Un grup de muncitori și tehnicieni de la Întreprinderea „Metalica” din București a plecat de curând spre ogoare. Printre ei îl află pe matritierul Tânase Pieleanu, pe maistrul Alfred Kóvári, pe sudorul Nae Ivan, pe numeroși alții. Erau entuziaști, dar serioși, asemenea celor care știu dinainte că au de înfruntat greutăți, că merg la o luptă îndrăjită, unde li se cere iscusință și fermitate, stăruință și elan.

...Iată un alt grup. Sînt cei de la „I.O.R.”. Montorul Nicolae Luca pare cel mai tînăr dintre tovarășii săi. Ajustorul Petre Popa, un bărbat cu sprîncene mari și privirea pătrunzătoare, pare să mediteze de pe acum la problemele care-l așteaptă la stațiunea de mașini și tractoare — probleme noi, unele dintre ele complicate, altele mai lesnicioase, dar toate interesante și atrăgătoare; lîngă el, tovarășul Mihai Dinu rîde din toată inima și ai impresia că-i șoptește lui Popa că lucrurile vor fi mai puțin complicate decît își închipuie el. Tovarășii aceștia sînt, desigur, deosebiți unii de alții, ca vîrstă și ca fire. Dar toți așteaptă cu aceeași nerăbdare să ajungă în sate și să contribuie din plin la obținerea unor recolte bogate.

„Așteptăm cu dragoste pe muncitorii din industrie și sîntem hotărîți să le creăm cele mai bune condițiuni, pentru ca aceștia să desfășoare din plin munca lor, să

ne acorde un sprijin prețios în lupta pentru sporirea producției agricole”. Așa scrie colectivul S.M.T.-ului din Cocioc (raionul Snagov), în frunte cu directorul Ion Ciopleanu și cu secretarul organizației de bază P. M. R., Ion Ioniță.

Și grupurile de muncitori se îndreaptă mereu spre sate. Mereu alte grupuri. Lăcătușul Ferencz Jigmond, cu tovarășii săi de la fabrica metalurgică „Metalul”, din Cluj; controlorul tehnic Gheorghe Filip, inginerul Ion Lupău și lăcătușul Ion Burcă de la Reșița; un grup de la uzina de utilaj petrolifer din Poiana Cîmpinei. Pleacă tovarăși din numeroase fabrici și uzine de pe întreg-întinsul țării. Își iau rămas bun de la cei rămași în întreprinderi, își strîng mîinile și își făgăduiesc vești bune.

— Să ne scrieți, tovarăși!
— Să ne scrieți și voi!
— Să ne dați de veste cum au reușit însămintările!

— Și voi să ne trimiteți vești! Să ne înștiințați despre îndeplinirea planului în fabrică...

...O șuierătură, pătrunzătoare, prelungă. Pe peronul gării mîinile mai fac încă semne, batiștele mai flutură încă. Apoi, trenul pornește spre vastele bărăganuri ale patriei, unde cei ce muncesc pe ogoare își așteaptă cu dragoste frații din fabrici și uzine.

„Să fii cuminte, să ascuți pe mamă!” Ion Ionel, lăcătuș mecanic la Întreprinderea „Metalica”, își ia rămas bun de la familie.

O fotografie înainte de plecarea... Montorul Matei Marcel de la „I.O.R.”, și strungarul Ana Ion de la „Republica” își iau rămas bun de la vechiul lor prieten, montorul Anton Voicu, (mijloc), care pleacă la sat.

La plecarea din uzinele „Vasile Roaită”, Dumitru Boerescu (mijloc) a avut o surpriză plăcută: tovarășii săi i-au confecționat o valiză.

EXPERIENȚA DE LA SÎNTANA

de AI. GÎRNEAȚĂ

1952, vara. O vară caldă, cu soare dogoritor. Griul — cam puțin în anul acela secetos — fusese strîns. Tractoarele desfundau acum miriștea. Cît vedeai cu ochii, ogoarele înnegriseră așteptînd însetate o ploaie îmbelșugată. A fost cam lungă așteptarea, dar în prag de toamnă ploaia a venit.

Trăgînd brazdele înguste ale dezmiriștirii, n-ai isprăvit cu grija pe care trebuie s-o dai pămîntului de pe care ai cules bucatele. Omului ostenit, picat de la drum ori de la muncă, îi dai de mîncare să-și refacă puterile. Pămîntului — care vreme de un an și-a istovit fertilitatea hrînind cerealele, — trebuie să-i dai îngrășăminte. Îl hrănești — dă și bucate mai multe. Nu-l hrănești — te răsplătește întocmai după osteneala care ți-o dai cu el.

Socoteala asta gospodărească și-au făcut-o și colectivisții din Sîntana, regiunea Arad. Indată ce miriștea a fost întoarsă, s-au cărat pe cîmp gunoai de grajd. După felul pămîntului din sat, s-a socotit că cea mai potrivită cantitate este de 35—40 tone de gunoi de grajd pe hectar. Și-n zilele acelea din prag de toamnă zeci de care au scos pe ogorgunoiul, așezîndu-l pe cincizeci de hectare; apoi peste aceste ogoare au trecut tractoarele, lăsînd în urmă brazde adînci și negre, gata să primească vesmîntul protector al zăpezii.

1952, toamna. Deobicei colectivisții își fac planul de cultură la începutul fiecărui an. Mai înainte, însă, oamenii se socotesc asupra anumitor ogoare pe care vor să le pregătească pentru unele culturi. Așa s-a întîmplat și acum. Colectivisții au chibzuit bine și au găsit că unele terenuri sînt potrivite pentru porumb și că, de aceea, trebuie să fie pregătite încă din toamnă. Asta a fost și soarta tarlanelor îngrășate la începutul toamnei.

Numai că s-a întîmplat un lucru nou, mic la prima vedere. Consiliul a hotărît ca o sută de hectare de porumb să fie semănat în cuiburi dispuse în pătrat. De fapt acesta era un lucru nu cu totul nou, fiindcă la Sîntana se mai semănase în cuiburi dispuse în pătrat, dar numai pe suprafețe mici, mai mult cu titlu de experiență.

Cît a fost vorba numai de experiență, nimeni nu a zis nimic. — Mă rog, gînduri de-ale președintelui, de-ale inginerului.

Dar acum nu mai era vorba de o experiență pe trei hectare, ci de o muncă serioasă: extinderea metodei pe o suprafață de o sută de hectare. S-au găsit unii care n-au mai socotit problema aceasta ca pe o simplă „hachiță” nevinovată a președintelui, ci ca pe o greșeală foarte serioasă ce

avea să pricinuiască pagube gospodăriei. Și astfel s-au auzit glasuri de împotrivire.

Dar înainte de a înfățișa discuțiile purtate în jurul extinderii semănatului în cuiburi așezate în pătrat, să luăm lucrurile mai de departe.

Lupta pentru recolte sporite de porumb este în oarecare măsură și lupta pentru distanțe. Agrobiologii și specialiștii sovietici în agricultură au studiat vreme îndelungată această problemă. Porumbul, cartoful, sfecla de zahăr — în general rădăcinoasele prășitoare — au nevoie de o anumită suprafață din care să-și culeagă hrana și de un anumit spațiu ca să respire. Problema se pune: care este suprafața și spațiul cel mai potrivit necesar plantei pentru a da o producție sporită? Și atunci au început experiențele, variîndu-se distanțele la care se însămîntau plantele. După experiențe îndelungate s-a constatat că în cultura mare dă producție sporită semănarea porumbului în cuiburi dispuse în pătrat la distanță de 70 cm.

Lucrînd astfel culturile mari, se creează condiții pentru buna aplicare a măsurilor agrotehnice, pentru folosirea pe scară largă a mecanizării, economisindu-se timp și brațe de lucru. Totodată, se

creează condiții bune pentru ca porumbul să se poată dezvolta viguros, dînd știuleți puternici, cu boabe multe și sănătoase. Cunoscutul cultivator de porumb Mark Ozernii a mers mai departe și a prelungit distanțele între cuiburi pînă la un metru și chiar un metru douăzeci, reducînd numărul plantelor de pe un hectar la circa 10 mii. Aplicînd cele mai bune metode agrotehnice, — îngrășăminte naturale și chimice, grăparea și cultivația terenurilor înainte de semănat, prașile mecanice și de mînă date la timp — el a obținut 22.380 kilograme porumb-boabe la hectar.

Despre unele din aceste lucruri aflate Gheorghe Goinea, președintele gospodăriei colective din Sîntana, în călătoria pe care o făcuse în Uniunea Sovietică în 1950. Își notase omul cu grijă toate explicațiile date de agrotehnicienii sovietici, își notase planurile mașinilor folosite la semănatul în cuiburi dispuse în pătrat, și altele.

Vremea aplicării acestor prețioase învățăminte sosise. Gospodăria din Sîntana se găsea într-o situație destul de grea. Era în mare lipsă de brațe de muncă. Se făcuse greșeala să se primească în gospodărie mulți oameni care aveau pămînt dar lucrau la oraș sau aveau servicii în aparatul de stat. Așa a fost cazul cu Auberaman, Miron Ion, Novac Ion și alții. În fața acestei situații, consiliul de conducere s-a străduit să găsească metode de muncă care să economisească pe de o parte brațele de muncă, iar pe de altă să dea roade mai bogate. Și atunci s-a hotărît să se folosească metoda semănării porumbului și cartofului în cuiburi dispuse în pătrat pe suprafețe mari.

Fiecare brigadă a fost obligată să semene după această metodă o treime din suprafața ce-i fusese repartizată. Era vorba, deci, de o sută de hectare. Ușor de hotărît dar mai puțin lesne de realizat, fiindcă nu toată lumea era convinsă de necesitatea și eficacitatea noii metode. Pentru a convinge pe colectivisții de foloasele semănatului în cuiburi dispuse în pătrat a fost nevoie de luptă.

1952, iarna. Bătălia cea mai grea a fost de dat cu unii brigadierii. Cînd s-a trecut la întocmirea planului de muncă pe 1953 și la repartizarea terenurilor pentru fiecare brigadă în parte, au început discuțiile.

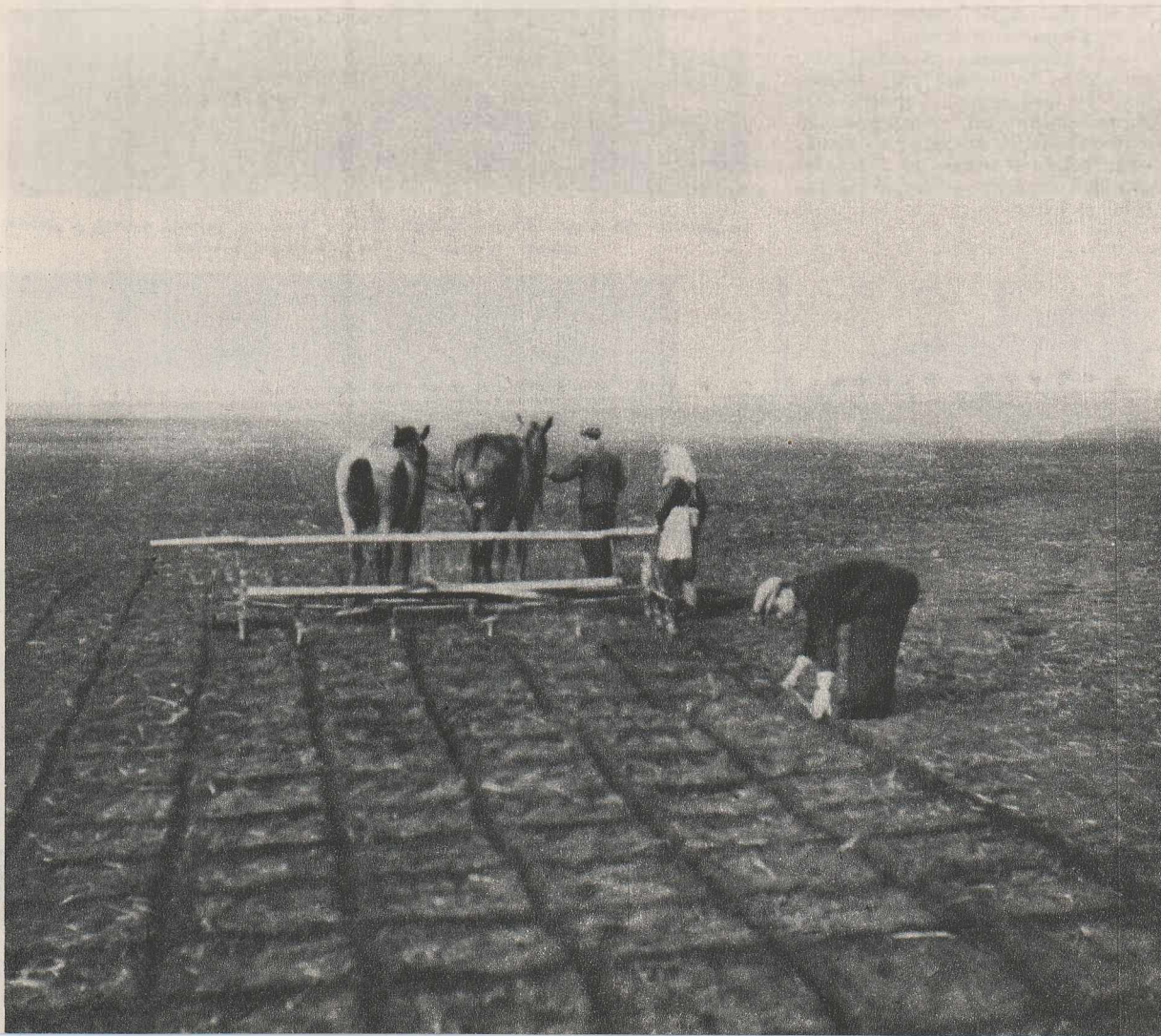
Brigadier la a șasea era Păsărilă Grigore. De la el a pornit împotrivirea.

— Eu nu samăn nici un pătrat. N-am să mă apuc acum să fac experiențe pe zece hectare. Cîm are chef de ele, să și le facă acasă sau oriunde o vrea!...

Spusele lui Păsărilă au însuflețit ședința brigadierilor, dînd naștere la discuții aprinse.

— Ba n-ai de loc dreptate, în terenii Bredicean de la a doua Aici nu-i vorba de o experiență ci de o metodă verificată, care dat roade bune chiar la noi în gospodărie. Acum nu facem deci să lărgim folosirea acestei metode care s-a dovedit a fi atît de rodnică

A început marcatul tarlalei în care se va semăna porumbul.

— N-aveți decît să o extindeți voi, stăruî Păsărilă. Eu nu mă joc cu veniturile gospodăriei și cu câștigul colectivizărilor. De ce să mă bag într-o metodă pe care n-o cunosc și nu știu dacă o să dea roade? Și, afară de asta, spuneți-mi voi: cum dracu o să prășim în două direcții, cînd nouă nu ne ajung brațele nici pentru ceea ce facem pînă acum?

Și discuția a ajuns la un ton cam ridicat. Unii apărau metoda cu înflăcărare, alții ședeau nepăsători, iar Păsărilă și Bunai — brigadierul de la a cincea — susținuți de alți cîțiva, se împotriveau din răspuseri. Oamenii se înfierbîntaseră și era greu să-i potolești. Goinea, președintele, a pus în cele din urmă punctul pe i:

— Noi sîntem aici un colectiv de conducere. Există o hotărîre a Consiliului cu privire la semănarea porumbului în cuiburi așezate în pătrat, hotărîre aprobată de adunarea generală. Pentru noi, asta e lege și trebuie s-o îndeplinim. Fiecare răspunde de felul cum va îndeplini hotărîrea adunării. Nu încapă locmeală! Trebuie să aplicăm semănatul porumbului în cuiburi așezate în pătrat, care s-a dovedit mai rodnic decît semănatul obișnuit. Noi avem nevoie de recolte bogate; or, astea nu se pot obține decît prin aplicare de metode înaintate. Aceste metode ușurează munca noastră și dau sporuri mari de recolte. Dacă aceasta rezolvă și alte probleme ale noastre, cu atît mai bine...

Președintele făcu o scurtă pauză și își privi spre brigadieri. Păsărilă clătina mereu din cap neîncrezător.

— În ce privește modalitatea aplicării metodei la noi, continuă președintele, Zimerman, fierarul, și fiu-său lucrează acum la confecționarea marcatorelor, cu care vom marca pătratele pe tarlale. Pînă în primăvară totul va fi gata. Voi trebuie să folosiți iarna în așa fel, ca oamenii din brigăzi și în special echipele care vor lucra la porumb, după noua metodă, să citească materiale despre ea, să urmeze cursurile agrotehnice.

În acest timp în atelierile gospodăriei fierarii se trudeau să găsească cel mai bun mijloc de marcat ogorul. Cîtă vreme se lucrase pe suprafețe mici, marcarea se făcuse cu un drug pe care se fixaseră dinți de lemn așezați la distanță de 70 cm. Pe suprafețe mari, acest sistem nu mai era corespunzător. Era greu să se marcheze o sută de hectare cu drugii! Zimerman găsi pînă la urmă sistemul cel mai potrivit. Luă un tub lung de fier, pe care puse, la distanță de cîte 70 cm., tuburi de semănătoare reformate, pe care le modificase puțin, ascuțindu-le capătul care intra în pămînt, astfel încît să lase o urmă vizibilă. Dispozitivul acesta e tras de cai și permite marcarea unei suprafețe de 6—8 hectare pe zi.

Pentru semănat urmau să se folosească niște „puști”, confecționate de întreprinderea „30 Decembrie” din Arad. Aceste „puști” nu sînt un lucru prea complicat: două scînduri legate între ele printr-o clapă de fier; pe una din scînduri e prinsă o tobă de tablă, în care se pun grăunțele; capătul de jos, care se introduce în pămînt în unghiurile pătratelor, e și el dublat cu tablă. În momentul în care se închide clapa de fier, un arc permite ca trei, patru boabe să cadă în capătul dispozitivului;

„Lucrează bine puștile”, spune inginerul Melega președintele gospodăriei, Gh. Goinea. Pe primele brazde marcate se verifică calitatea semănăturii.

cînd se deschide clapa, boabele acestea intră în pămînt, iar în locul lor pică altele. Mînuită de oameni harnici, această unealtă face ca ogoarele să fie lesne însemîntate...

1953, primăvara. S-au topit zăpezile. Pe margini de drum au ieșit fire mătăsoase de iarbă. Primele semănături s-au făcut. Porumbul își așteaptă rîndul la însemîntat.

Pe terenul arat adînc în toamnă au prins să scurme colții lungi ai grapelor de fier. Bulgării rămași din arătură au fost sfărîmați. Peste trei săptămîni s-a mai grăpat o dată, tot cu grapa cu colți, distrugîndu-se buruienile gata să încolțească și dîndu-se pămîntului posibilitate să respire și să înghită apa din ploii. Cu cîteva zile mai tîrziu, puțin mai înainte de vremea semănăturii, peste ogoare au trecut grapele cu spini și netezitoare, nivelînd terenul, scoțînd afară buruienile.

A venit și sorocul porumbului. Brigăzile au ieșit la cîmp. Pe terenul hotărît s-a trecut la marcarea, apoi la semănat. Din cele 100 de hectare au fost semănat în cuiburi așezate în pătrat numai 80. Brigadierii Bunai și Păsărilă s-au ținut de cuvînt și n-au însemîntat după noua metodă, pretextînd că nu le ajung „puștile”. Ei au pus pe tovarășii lor în fața faptului împlinit. Pînă să se dumirească conducerea gospodăriei, tot terenul repartizat brigăzilor 5 și 6 fusese semănat ca-n anii trecuți.

Veni și timpul prașililor. Brigada întîia și a doua îngrijiră în special tarlalele semănat în pătrat. S-au dat două prașile între rînduri și două pe rînd. Aceasta a permis ca porumbul să acumuleze umzeală destulă, să respire în voie, ferit de buruieni, și să se hrănească din plin. În toamnă, cînd s-au recoltat tarlalele de porumb, cele semănat în pătrat au fost culese separat. Cîntărindu-se, s-a văzut că brigada întîia și a doua obținuseră de pe o suprafață de 20 de hectare cîte 5.600 kilograme de porumb boabe la hectar. Pe cele-

alte 60 de hectare însemîntate în cuiburi dispuse în pătrat, care nu s-au bucurat însă de îngrijire întocmai după normele agrotehnice, s-au obținut numai 3.500 pînă la 4.000 kilograme boabe la hectar. Aceasta în timp ce pe restul de 280 de hectare, semănat după vechea metodă, nu s-au recoltat în medie decît cîte 3.000 kilograme boabe la hectar. S-a dovedit astfel superioritatea metodei semănăturii porumbului în

cuiburi dispuse în pătrat. Cei care nu avuseseră destulă încredere, s-au convins de eficacitatea noii metode. Iar cei ce se împotrăviseră și, în ciuda hotărîrilor luate, refuzaseră să însemînteze în cuiburi dispuse în pătrat, au fost aspru criticați de adunarea generală. La adunarea generală de la începutul anului acesta, se hotărî ca toată suprafața de porumb, cartofii și sfeclă de zahăr din planul pe 1954 să fie semănată în cuiburi dispuse în pătrat.

Atelierile gospodăriei caută și ele să țină pasul cu această hotărîre a adunării generale. Pentru cele 360 de hectare cu porumb nu mai sînt de ajuns „puștile” trebuia găsită o metodă nouă de semănat. Și această metodă s-a găsit. Primul marcaj se face cu marculatorul, așa cum am mai văzut. Dar cînd se trece la al doilea marcaj, pe perpendiculară, se face totodată și semănatul. Dispozitivului de marcat i se pun în spate tuburi de la semănători care se declanșează prin apăsare la colțurile pătratelor. Aceasta va permite ca semănatul să se facă în bune condițiuni și în scurt timp, odată cu marcarea.

Zilele semănăturii porumbului se apropie. Colectiviștii au făcut toate pregătirile necesare. Acum lucrurile merg

mai bine și oamenii speră că rezultatele muncii lor vor fi mai bogate. Aceasta cu atît mai mult, cu cît, odată cu primele zile ale primăverii, în gospodărie a venit inginerul Grigore Melega.

— Cu inginerul colectivei, spun oamenii, vom învăța să lucrăm pămîntul cum scrie la carte. Și așa, în toamnă, credem că vom avea o recoltă cum nu s-a pomenit pe meleagurile acestea.

Tiberiu UTAN

PATRIA MEA

Patria mea,
cîntecul meu,
dragostea mea!
Eu am crescut
din pămîntul tău roditor —
Brazde mi-ai dat
lira s-o știu înstruna,
Aripi mi-ai dat
pentru cîntec și zbor...

TOAMNA LA IASNAIA POLIANA

Mă simt aicea ca în sat la noi:
Am prieteni, cunoscui, și casă,
Și din mesteceni toamna rupe foi,
Intocmai ca din nukul de acasă...

DE-ACUM...

De-acum dă-mi mîna,
sîntem prieteni buni.
...Și nimenea pe lume n-o să știe
Ce nu ți-am spus
și aș fi vrut să-ți spun,
Ce nu a fost
și aș fi vrut să fie...
De-acum dă-mi mîna,
sîntem prieteni buni.

În colhozurile și sovhozurile din Uniunea Sovietică se introduce pe scară largă metoda cultivării răsadurilor de legume în ghivece nutritive. Pentru aplicarea acestei metode, care contribuie la o considerabilă creștere a producției legumicole, constructorii sovietici au creat o serie de mașini perfecționate. Fotografia noastră prezintă una din aceste mașini. Este vorba de noua mașină „S.N.R.-4”, care plantează răsadurile de legume în cuiburi așezate în pătrat. Mașina este remorcată de un tractor „Bielorus”. Pe tractor sînt instalate 2 rezervoare umplute cu o soluție slabă de îngrășăminte minerale. În timpul plantării, pămîntul este stropit cu această soluție. În 10 ore mașina „S.N.R.-4” poate planta pînă la 44 mii de ghivece nutritive cu răsaduri.

PENTRU SUCCESUL CAMPANIEI AGRICOLE DE PRIMĂVARĂ

Și în acest an colhoznicii și sovhoznicii sovietici au pornit din timp campania agricolă a însămînțărilor de primăvară. Întreaga lună februarie a fost folosită în vederea pregătirii uneltelor agricole și a reviziei parcului de tractoare.

Colhozurile și sovhozurile de pe tot întinsul țării au fost înzestrate cu mijloace tehnice industriale de prim rang și în numeroase uzini a fost rezolvată pe deplin problema mecanizării celor mai importante munci agricole, ceea ce va contribui în mod nemijlocit nu numai la ușurarea muncii țărănimii colhoznice, ci și la creșterea masivă a productivității agriculturii sovietice și a producției de cereale marfă.

Noul avînt al agriculturii sovietice va face să crească și mai mult nivelul de trai al populației, asigurînd bazele largirii producției articolelor de consum popular.

Printre noile mașini agricole pe care Statul Sovietic le-a pus în această primăvară la dispoziția colhozurilor se numără și mașina de plantat cartofi „S. K. G. - 4”.

Această mașină, în aparență simplă, execută, asemenea unei combine, o serie de operațiuni

complicate, cu un număr redus de muncitori.

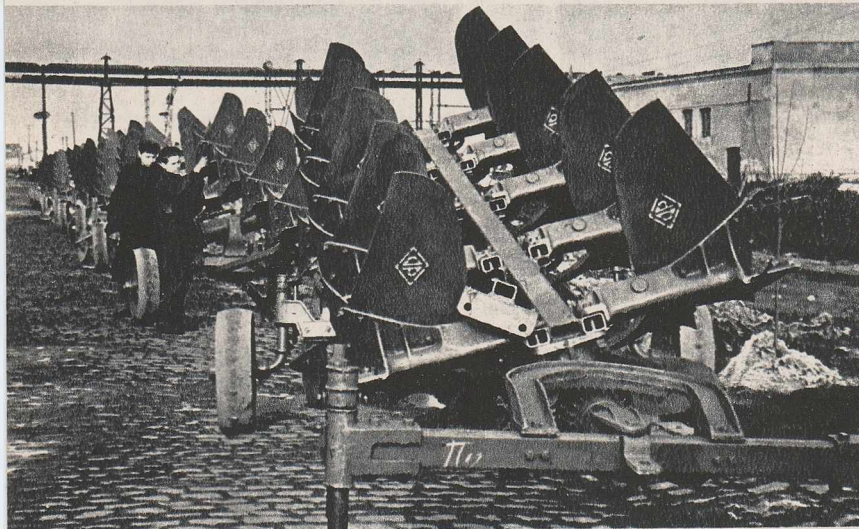
Mașina are brăzdare speciale cu mecanisme pentru săparea cuiburilor. Plantarea cartofilor se face dintr-o dată pe patru rînduri. Odată cu aceasta, un mecanism special introduce în sol îngrășăminte minerale granulată.

Plantarea în cuiburi așezate în pătrat permite să se facă lucrările de întreținere cu ajutorul unui tractor fără folosirea muncii manuale.

„S.K.G.-4” plantează într-o singură zi cartofi pe o suprafață de 6 — 7 hectare. De obicei, pentru cultivarea unei astfel de suprafețe de pămînt muncau înainte 40—50 de oameni. Trebuie remarcat pe de altă parte faptul că fabricarea noii mașini asigură recolte de cartofi cu 30 la sută mai mari decît cele obținute pînă acum, cu alte mijloace de cultivare.

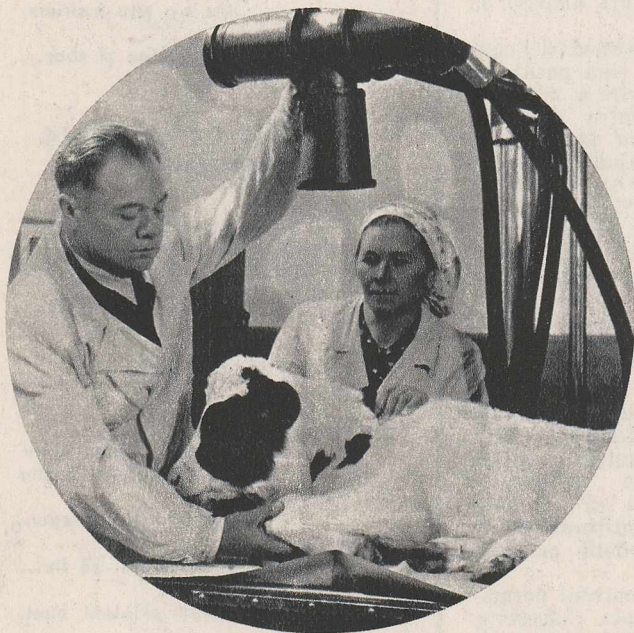
Numai cunoscînd aceste calități ale lui „S.K.G.-4” putem înțelege bucuria cu care a fost primită noua mașină construită de uzinele sovietice.

În fotografie: un tehnician arată brigadierilor sovhozului „Berdski” din Siberia, cum funcționează minunata mașină de plantat cartofi.

Uzina de mașini agricole „Oktiabrskaja Revoluția” din Odesa produce pluguri puternice cu cinci brăzdare remorcate de tractoare electrice. Colectivul uzinei livrează zilnic un mare număr de asemenea pluguri stațiilor de mașini și tractoare pentru a fi folosite în cadrul campaniei agricole de primăvară.

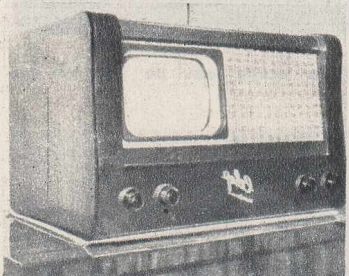
Pentru a obține rezultate cît mai bune în creșterea șeptelului, crescătorii de vite din Uniunea Sovietică primesc un ajutor permanent din partea institutelor științifice veterinare și agricole. În fotografie: profesorul V. Amalițki de la Institutul agronomic din Irkutsk, ajutat de A. Latîșeva, mulgătoare într-un colhoz din regiunea Irkutsk, făcînd unei vițelușe examen radiologic, pentru controlarea influenței pe care o exercită furajele locale asupra dezvoltării sistemului osos al vitelor.

NOU RECORD MONDIAL

De curînd tînăra parașutistă Liubov Maznicenko din Kiev, campioană a U. R. S. S., a stabilit un nou record mondial, sărînd cu parașuta (cu aparatul de oxigen), de la o înălțime de 7.421 metri. În fotografie: parașutista Liubov Maznicenko.

UN NOU APARAT DE TELEVIȚIUNE

Numărul posesorilor de aparate de televiziune crește necontenit în Uniunea Sovietică. Numai în anii 1954—1955 vor fi produse în U. R. S. S. peste un milion de aparate perfecționate. În fotografie: un nou tip de aparat de televiziune sovietic, aparatul „Sever“.

O VICTORIE STRĂLUCITĂ A DEMOCRAȚIEI SOCIALISTE SOVIETICE

Peste 120 de milioane de oameni sovietici au votat la 14 martie pentru blocul popular al comuniștilor și celor fără partid, transformînd alegerile pentru Sovietul Suprem al U. R. S. S., într-o măreață manifestare a legăturii indistructibile dintre partid, guvern și popor, într-o impunătoare demonstrație a încrederii depline și unanime a oamenilor sovietici în gloriul Partid Comunist al Uniunii Sovietice și în politica sa înțeleaptă.

Comunicatul Comisiei electorale centrale pentru alegerile în Sovietul Suprem al U. R. S. S. arată că pentru candidații blocului popular al comuniștilor și celor fără partid au votat în alegerile pentru Sovietul Uniunii 120.479.249 de persoane, ceea ce reprezintă 99,79% din numărul total al alegătorilor care au participat la vot. Pentru alegerile în Sovietul Naționalităților, numărul alegătorilor care au votat pentru candidații blocului popular al comuniștilor și celor fără partid a fost de 120.539.860, adică 99,84% din numărul total al votanților.

Prin votul său liber, marele popor constructor al comunismului a ales în Sovietul Suprem al U. R. S. S. pe cei mai buni fii ai poporului sovietic.

Prin votul său, poporul sovietic și-a exprimat odată mai mult hotărîrea fermă de a continua lupta pentru creșterea necontenită a bunei sale stări, pentru construirea comunismului în Uniunea Sovietică, hotărîrea de a veghea, ca și pînă acum, cu strășnicie, la menținerea și consolidarea cauzei păcii în lumea întreagă.

Alegerile din 14 martie s-au desfășurat sub semnul luptei active pentru apărarea păcii în lumea întreagă. În fotografie: în ziua alegerilor, la secția de votare nr. 103 din orașul Saratov pe Volga. Sus, deasupra stemei Uniunii Sovietice, seînteiază lozincă: „Mîru — mir!“ („Pace lumii!“).

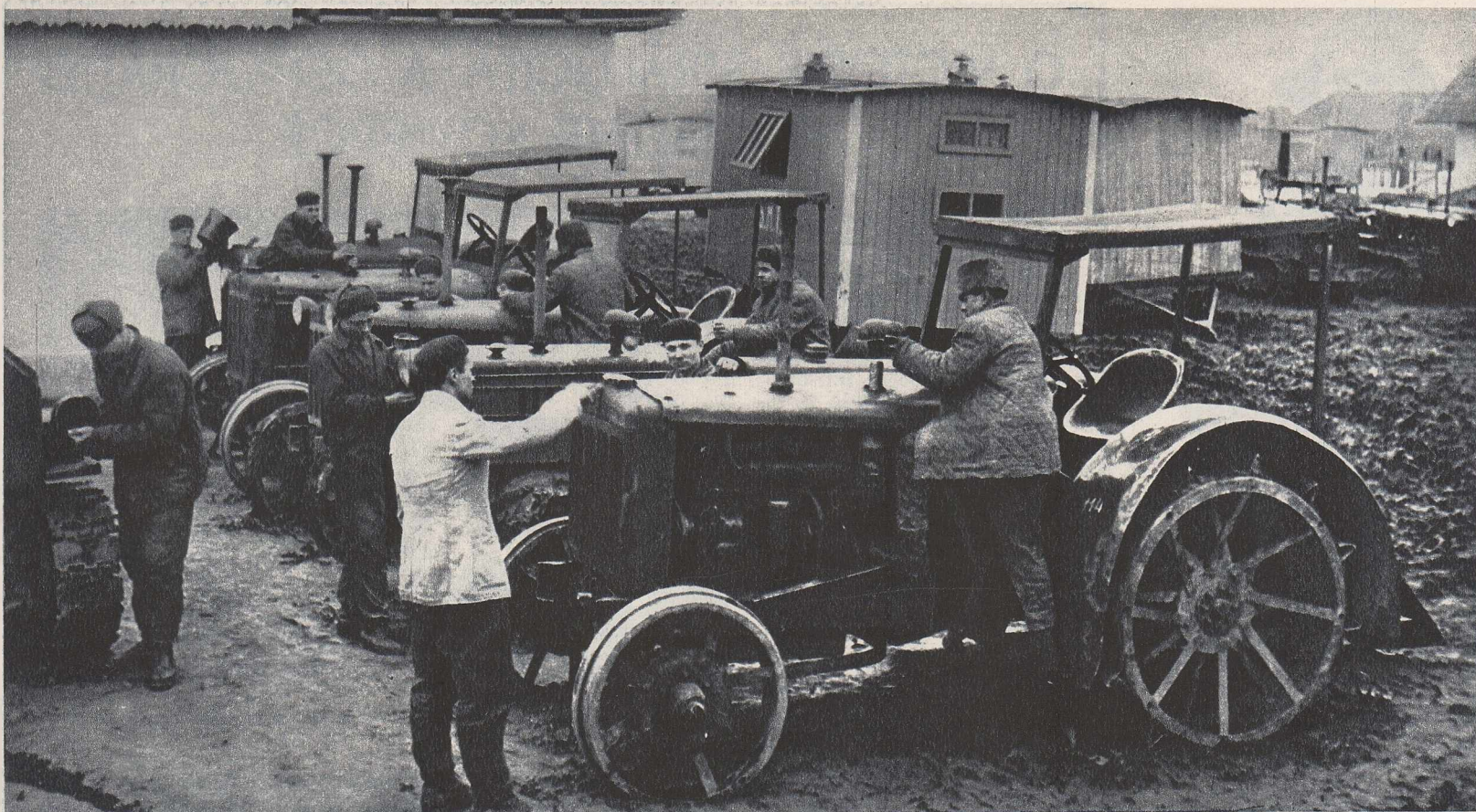

Aspect exterior al secției de votare nr. 21 din circumscripția electorală Oktiabr din Moscova

Cu cîntec pe buze au venit tinerii colhoznici din satul Borisovo, regiunea Moscova, la vot; acum se întorc acasă însoțiți de sunetele armonicii. Ziua alegerilor a fost sărbătorită în întreaga țară.

In prima zi a ieșirii pe câmp. Brigada lui Florea Dobrin de la S. M. T.-Budești face un ultim control tractoarelor. In scurtă vreme brigada își va începe lucrul pe ogoarele gospodărilor din comuna Luica, raionul Oltenița.

In campania de pregătire și reparare a uneltelor agricole, muncitorii uzinelor noastre au dat tot timpul un ajutor activ oamenilor muncii de la sate, reparând uneltelor agricole, confecționând piese de schimb pentru S. M. T.-uri sau ajutând S. M. T.-urile la reparatul tractoarelor. La uzinele „Tudor Vladimirescu” din București, echipa muncitorului Mircea Toma a reparat înainte de termen 12 motoare auxiliare pentru tractoarele S.M.T.-ului din Cocioc, regiunea București.

Zeci de mii de țărani muncitori urmează pilda celor mai buni crescători din gospodăriile agricole de stat și gospodăriile agricole colective. Un bun exemplu de felul cum a îngrijit vitele gospodăriei este și șeful grăjdar Tudor Nicola din G. A. S. „Filimon Sirbu”, comuna Gorneni, regiunea București.

Sint bine cunoscute nu numai de agrotehnicieni, dar și de țărani noștri muncitori, sporurile însemnate de recoltă care se obțin prin folosirea îngrășămintelor chimice sau naturale. Căratul bălegarului de grajd la câmp, cel mai de seamă îngrășămint natural, este una din cele mai importante munci de primăvară și de toamnă.

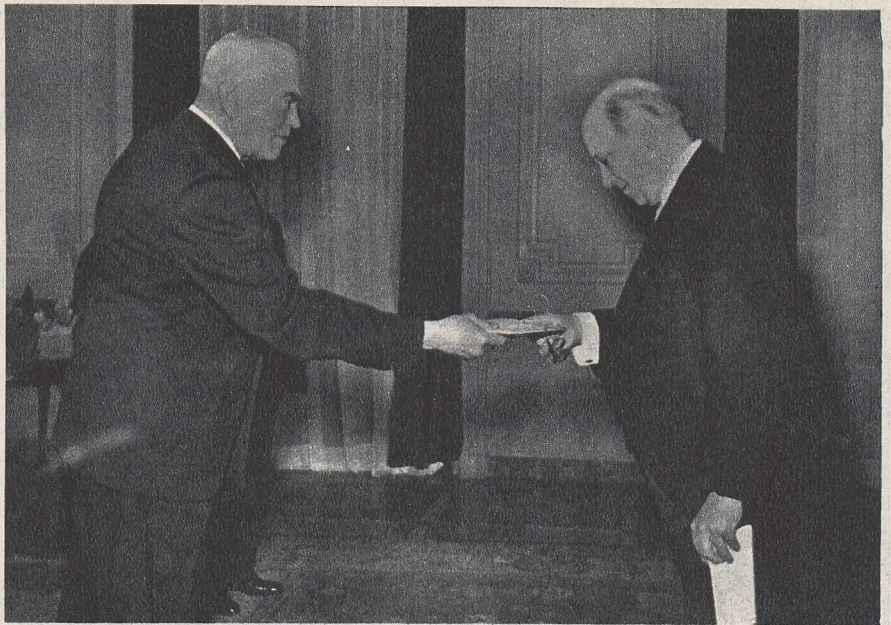
fotocronica
FLACARII

Încercarea puterii de încoțire a semințelor este una din măsurile agratehnice principale pentru asigurarea unei recolte îmbelșugate. Fotografia noastră înfățișează un colț al laboratorului regional pentru controlul semințelor din Timișoara. In primul plan: referenta tehnică a laboratorului, tovarășa Ana Bucurescu.

Un nou eveniment în viața culturală a țării noastre: apariția primului număr al „Gazetei Literare”, organ al Uniunii Scriitorilor din R.P.R. Alături de celelalte publicații literare existente, „Gazeta Literară” va contribui activ la promovarea literaturii noastre realist-socialiste. Atât scriitorii, cât și masele de cititori au primit cu bucurie și viu interes această nouă publicație.

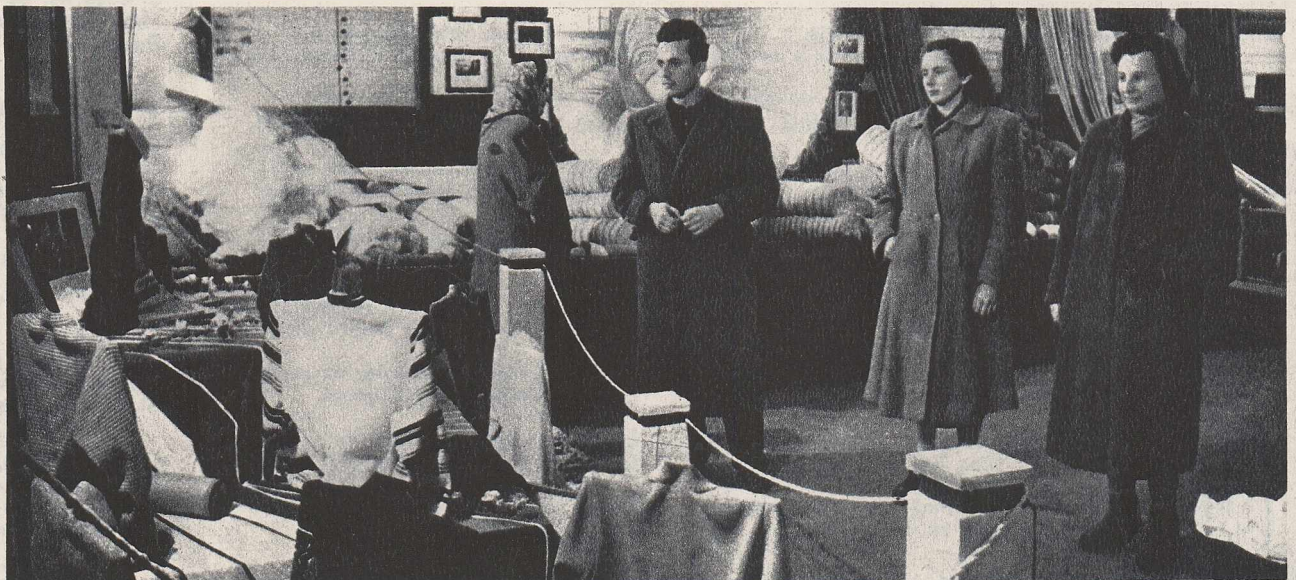
La 25 martie Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, dr. Petru Groza, a primit pe d. Ake Gartz, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Finlandei la București, care și-a prezentat scrisorile de acreditare.

Cooperativele meșteșugărești contribuie și ele la sprijinirea luptei poporului nostru pentru dezvoltarea agriculturii. Iată-i, în fotografia noastră, pe tovarășii Ion Danga și Grigore Apostol de la cooperativa „Micii meseriași și metalurgiști” din Capitală, lucrând la confecționarea selectoarelor helicoidale pentru curățitul semințelor de cereale, selectoare care mai înainte erau importate.

Noul produs românesc, ciorapul din fir poliamidic („kapron”) — ce se fabrică de câteva luni la fabricile „Republica” și „Adesgo” din București — a avut un deosebit succes în rândul cumpărătorilor. Rezistența noilor ciorapi este de cinci ori mai mare decât cea a ciorapilor fabricați din mătase vegetală. În fotografie: muncitoarea Ecaterina Keteles, lucrând la mașina de cheltuit.

În plin centrul orașului Oradea a fost organizată o expoziție a produselor industriei ușoare din regiune. Expun aici produse fabrica de încălțăminte „Solidaritatea”, întreprinderea textilă „Vasile Roaită”, fabrica de tricotate „Szenkavics Irina”, fabrica de blănuri „1 Mai”, fabrica de sticlă „Pădurea Neagră” etc. Expoziția e o dovadă a grijii partidului și statului nostru democrat-popular pentru creșterea producției bunurilor de consum popular și, în același timp, o dovadă a progresului neîncetat al fabricilor din regiunea Oradea ce produc bunuri de larg consum.

Eu n-am spus încă

Eu n-am spus încă nicio brumă
Din câte-ar fi de spus acuma,
Nici tare mare meşter nu-s
Să spun precum s-ar cere spus...

De fiecare vers nescris
Cu câte vieţi ţi sînt dator
O, timp împlinitor de vis
Şi de nădejdi împlinitor ?!

Mă tem că nu-mi va sta-n putere
Să spun nici cît, nici cum s-ar cere,
Să spun așa precum aş vrea
De tot ce-a fost în vremea mea...

Dar cît voi fi, tot am să cînt
Viaţa-n marş şi roşul steag,
Să aflu toţi ce mi-a fost drag
Şi ce mi-e drag din câte sînt!

De după geam

De după geam privind focul furtunii,
Lung, invocîndu-şi nescrisul poem,
Se şi visează urcaşi cîte unii
Pe-nalte socluri, trăind peste vremi...

Poftim - visaşi cîte-n stele şi-n lună!
Dar sterp e visul mării din voi:
Ştii, nemurirea-i acolo-n furtună,
Nu-n umbra dulce-a perdelelor moi!

Politica de pace

Ziarele occidentale anunţă că un nou lot de aviatori americani
a fost trimis în Indochina, în sprijinul forţelor colonialiste
franceze.

Priviţi: spre Indochina-şi taie cale!
Grăbind în zbor, hulubii cu pistoale!

Gonesc în bătăi de avion
Piloţii brevetaţi la Washington.

Muşi, molfăind în gură caramele,
Trec porumbelii iadului sub stele.

Ei vor cu orice preţ să-mpartăşească
Victorioasa fugă franuzească...

Şi-n urma lor, pe zgîrie-nori urcat,
Se profilează marele pirat...

Priviţi: spre Indochina-şi taie cale!
Grăbind în zbor, hulubii cu pistoale!

E tocmai ceea ce se cheamă
Politică de pace - americană!

Oriunde piere neagra silincie,
Cu mil de bombe-ar vrea s-o reînvie

Şi mil de bombe-ar sparge de pămînt
Oriunde creşte-o floare surzînd...

Cîndva, credulii oameni, cu mirare,
Ar fi cîntî asemenea-nîmplare

Compase-ar fi deschis, uimirii robi,
Recalcuînd distanţele pe glob,

Voind să afle scopul pacifist
Al noului atac imperialist...

Cîndva, destui credulii s-ar fi bătut
Cu palma peste ochi: „De necrezut.

Doar însuşi domnul Dulles - el recent
Semnă cu mîna lui, un document,

Cu mîna lui semnă c-ar vrea s-aşeze
Deplină pace-n văi indochineze...

*Mai de ciudă
mai în şagă*

Mai de ciudă, mai în şagă
Eu te cert adeseori:
„Prea de vreme, de cu zori,
Plecî la muncă, fată dragă!”

Tu, bereta ţi-o aşezi
Şi din uşa-ţi rîzi de mine:
„Ţi-e urît? Rămîi cu bine!
Vin-diseară de mă vezi!”

Vine seara, urcă luna,
Miezul nopţii bate rar,
Rezemat de masă, iar
Mîzgălesc hîrîi într-una

Tu mă cerţi adeseori
Mai de ciudă, mai în şagă:
„Prea munca-ţi o noapte-nfreagă,
De cu seară pînă-n zori!”

Şi-aşa trece noapte, zi,
Şi nu-i leac să ne împace,
„Ne-mpăcăm” şi iar nu-i pace:
Parcă nu ne-am potrivit...

Dar ce bine-i, dragă fată,
Cînd, certaţi, ne-mbrăţişăm!
Fie cearta ce-o purtăm
Veşnic binecuvîntată...

*Cronică rimată
despre
destin şi pantofi*

Conservator şi refractar
La orice-avînturi şi progrese
Destinul, prost ca un măgar,
Din obiceiul său nu lese...

Trăzni-l-ar boala de netofi!
Mînce-l-ar flacăra Gheenii!
Ar sta pe loc şi-atîta tot:
Decenii,

secole,
milenii...

Iertaţi, tovarăşi, că-mi îmbrac
Poemu-n vorbe-aşa de grele,
Dar n-am să pun pantofi de lac
Şi boiniţă mîinii mele.

La oamenii de vîrstă mea
Destinul (ori să-i zic: natura)
De mil de ani le spune-aşa:
„Stop!

Asta ţi-e măsura!”

Şi nu mai creşti şi nu descresci,
Şi mergi prin lume, cum s-ar spune,
Pe două labe omeneşti
Cu foarte fixă dimensiune...

De-acum, de-ai fi şi filozof,
Nu-ţi va fi dat viaţa-nfreagă
Să-ţi cumperi barem un pantof,
Nerespectînd o cifră bleagă.

Dar eu vă-ntreb: nu-ţi vine, şui,
S-arunci cu gheata-nclini, pe zloată,
Cînd cifra „patruzeci” de-o spui,
Nici un pantof nu se arată?

Şi ce-l că vreau un „patruzeci”?
Doar m-a croit aşa destinul!
Să-mi vîr picioarele în teci?
Să cresc?

Să scad din mult-puţinul?!

E-un lucru clar şi natural...
Şi totuşi umblu, dau cu tunul:
Un magazin „Universal”
Mi-oferă „patruzeci şi unu”...
La celălalt, strîmbînd din gît,
O vînzătoare cam ursuză
Un „treizeci şi...” mai nu ştiu cît
Imi dă,

abia schiţînd o scuză...

Fatalul număr îl sud
Strigat mereu prin magazine,
Şi stau privind ca un zălud,
Cu jînd, la rafturile pline...

Ei bine,
ce sîntem?

zevzeci?!

Destin neghlob,
de ce năpasta?
Picioarele de „patruzeci”
N-au dreptul lor în ţara asta?

Şi dacă nu, de ce fixezi
Măsurî ce nu se mai transformă?
Dei,

scurt pe dol,

eu te somez

Să treci la grabnică reformă:

Ori ne faci labe de cauciuc,
Să se întindă

sau să scadă,

Să-ncapă-n orişice papuc,
Fără măsură,

fără stadă -

Ori, las-pe noi,
că dăm noi lama

în birocaşi,

să-şi bage-n mînt

Că de nevoi se ţine seama

Şi de măsurî la-ncălţăminte

Iertaţi, tovarăşi, că-mi îmbrac
Poemu-n vorbe-aşa de grele,
Dar n-am găsit pantofi de lac
Pe numărul mîinii mele...

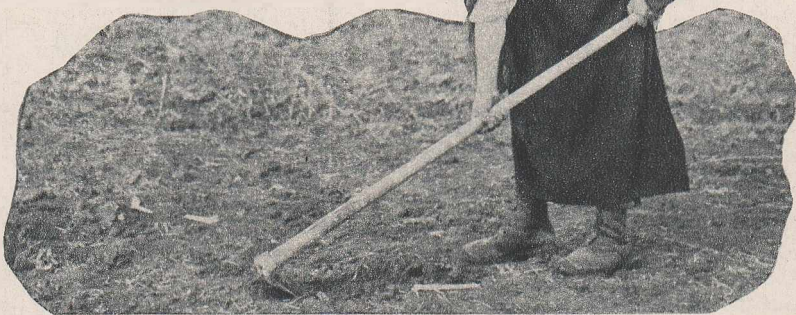
G O S P O D A R U L

AICI, PRIMĂVARĂ TIMPURIE...

De la Medieșul Aurit, comună în regiunea Baia Mare, pînă în satul Potău, indicatorul de la marginea drumului arată doar un kilometru. Drumul larg de cîmpie, cu șiruri de meri pe laturi, ce duce în linie dreaptă într-acolo, e zvîntat. Zăpada mai stăruie doar ici, colo, pe lîngă drum.

Soarele călduț de martie sticlește în ferestrele deschise. Trecînd pe drumul ce taie satul în două, întîlnești gospodari îmbrăcați numai în jileți, curățînd pomii din curți și livezi. Femei cu năframe multicolore sapă cu sîrg pămîntul din grădini și fac straturi pentru legume... Martie, copil primăvăratic al timpului, te îmbie să zburzi peste cîmpuri și să poposești acolo, lîngă tarlăua de grîu, să privești cu răbdare cum cresc milioane de tulpinițe verzi și firave privegheate de soare; ori să te urci cu gospodarii cei harnici în meri și să le faci găteală mîndră coroanelor pentru vremea cînd vor înflori...

Timpu e favorabil pentru însămînțări. Florian Bărbuș a ieșit la cîmp să vadă dacă ogorul său poate fi arat.

reportaj de C. BOZBICI

Agentul agricol care ne însoțește ne arată cu mîna un om urcat pe o scară, tăind de zor crăcile uscate ale unui pâr.

— Mulți gospodari buni avem în sat, dar asta-i fruntea. Il cheamă Bărbuș, ne explică agentul agricol.

Ne abatem pe la casa lui Florian Bărbuș. Și ascultînd pe acest gospodar, aflarăm prețioase lucruri despre munca pămîntului.

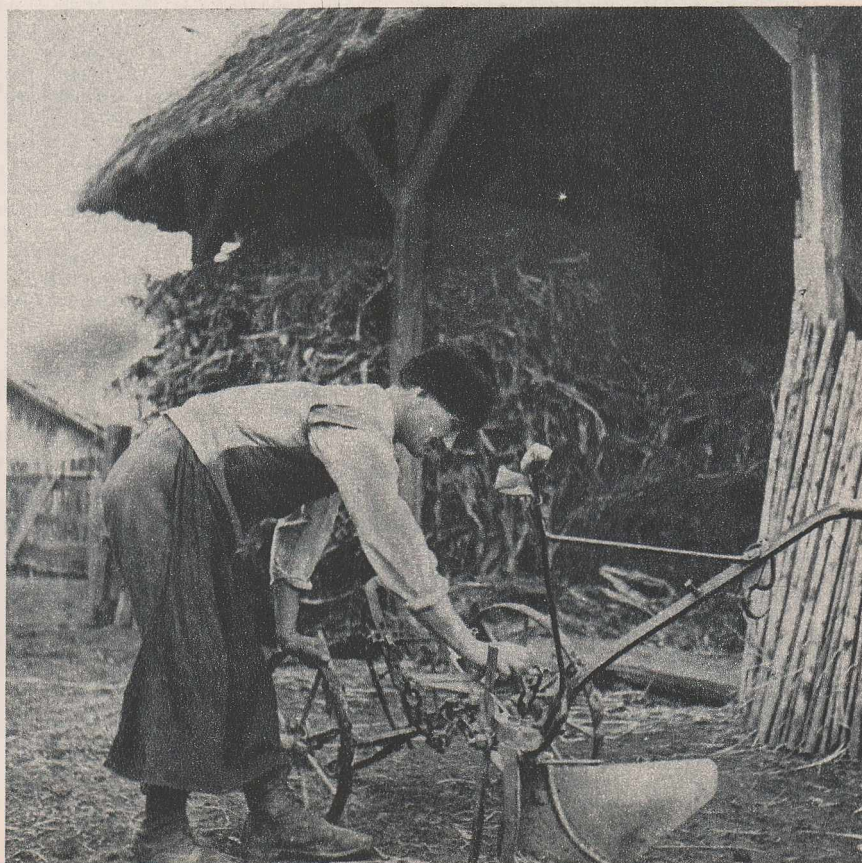
— Multe meșteșuguri sînt pe lumea asta — povestește Bărbuș cu un aer hîtru — dar cel mai mult îmi place să lucrez pămîntul. Îmi place să urmăresc norii care se duc, ori vin cu ploaie; frec în palme spicul grîului, ori al orzului, să văd dacă-i copt; cumpănesc dacă

pămîntul pe care vreau să-l însămînțez mai cere să fie îngrășat ori ba...

Urmărind mersul timpului zeci de ani de zile, baci Florian și-a dat seama că cel mai potrivit soroc pentru însămînțarea grîului de toamnă în aceste locuri e luna octombrie. Și încă la începutul lunii. Se întîmplă de multe ori ca în această perioadă să vină cîte

o ploaie să stîmpere pămîntul. Nici că poate fi mai bine. Întră plugul mai lesne în porumbiște. Aratul nu-l face el, Florian, după cum îl taie capul. Din îndelungă experiență și-a dat seama că grîul de toamnă dă roade mai bogate dacă-l semeni după porumb. Prima dată el grăpează bine porumbiștea, să o curețe de buruienile crescute în timpul verii. Apoi ară adînc pămîntul. Grîul pe care-l însămînțează e vînturat, triorat și tratat în porzolator. Tratarea

Înainte de a porni la arat, o mică revizie a plugului...

Cînd nu iese la cîmp alături de soțul ei, Floarea Barbuș are de lucru și acasă...

grîului e un lucru sfînt pentru el.

Cad zăpezile, apoi vine primăvara și se topește. Grîul semănat toamna pînă în aprilie se îndesă ca peria. Pentru ca mustul zăpezii și apele ploilor de primăvară să rămînă în pămînt, iar scoarța tare a pămîntului să nu stingherească creșterea grîului, ogorul e grăpat din nou. Urmează apoi, plivitul neghinei și al scaiului... Îngrijindu-l astfel, Florian Bărbuș a obținut anul trecut de pe un hectar și jumătate 3600 kg. grîu.

DE PE 60 DE ARII, 2500 Kg. PORUMB BOABE

Florian Bărbuș se culcase tîrziu aseară. Fusese în muncă de agitație. Cu vreo cîteva zile înainte fusese o ședință de partid. Ordinea de zi: campania agricolă de primăvară. Se citește Hotărîrea partidului și a Consiliului de Miniștri, se discutase și fiecare primise sarcini concrete. Florian Bărbuș avea sarcina să stea de vorbă cu gospodarii din jurul casei lui. Aseară vorbise cu ei. Nelămuriți nu erau, dar e bine să porți cîte o discuție cu unul, cu altul și să-i luminezi, arătîndu-le cît de prețios este să știi să te folosești de vremea prielnică însămînțărilor.

În dimineața asta de primăvară s-a sculat cînd au cîntat cocoșii a doua oară după miezul nopții.

Gîndindu-se la cele discutate cu cei cîțiva vecini, ieși în drum și privi spre casele acestora. La unele ferestre licăreau lumini palide. Se sculară gospodarii; plecau și ei dis-de-dimineață la arat... Florian intră în ogradă și merse la grajd să scoată vitele la adăpat. Peste un ceas porni la cîmp...

Cînd soarele înclină spre apus, cele 60 de arii de pămînt erau arate și grăpate. Terminase printre cei dintîi...

Munca de pregătire a ogorului o

lui o recoltă bună, în fiecare an. Toamna, pămîntului pregătit pentru porumb, îi mai făcuse o arătură adîncă, pentru ca să păstreze cît mai multă umezeală în urma ploilor și a zăpezii. Iar primăvara, pînă să vină vremea însămînțatului porumbului, el trece cu cultivatorul peste arătura de toamnă, să curețe pămîntul de buruieni și să-l împiedice să prindă scoarță.

Sămînța o alege de pe știuleții care au avut boabele cele mai mari și mai pline. Această metodă, deprinsă de-a lungul anilor, dă rezultate bune. În toamna anului 1953, Florian Bărbuș a recoltat de pe cele 60 de arii ale sale 2500 kg. porumb boabe, adică 4166 kg. boabe la hectar. Rezultatul ar fi fost mult mai mic dacă nu ar fi prășit porumbul de trei ori. Fiecare prășală înviorează planta și parcă o vezi cum crește...

ȘI AICI „REZERVE INTERNE“...

— Placu-ți?...

Florian Bărbuș arată vaca și vițelul pe care le achuzase, și-și privi întrebător nevasta, care venise în fugă, din casă.

— Drept să-ți spun, mai mult mă bucur de vițel. E pereche la al nostru. Acum o să avem și noi, boi.

Vaca și vițelul le cumpărase cu cei 1300 lei primiți pentru cotele predate statului. Acum avea cinci vite: trei vaci și doi viței care peste doi, trei ani vor fi boi zdraveni numai buni pentru lucru. Grajd are destul de încăpător; numai problema furajelor e grea. În timp ce venea din Orașul Nou, de la tîrg, se gîndise la acest lucru. Ar fi vrut să o întreb și pe Floarea, dar se lăsă păgubaș, socotind că nu se cuvine să o pună pe gînduri tocmai acum, cînd se bucură

atît de mult. O să rezolve ei cumva...

Socotelile lui Florian Bărbuș pentru asigurarea nutrețului au fost simple dar bine gîndite. Grîul semănat nu avea țepă, așa că pleava, care de obicei se risipește la treierat, a adunat-o și a pus-o în podul grajdului să o ferească de ploaie. Murată într-un butoi împreună cu sfeclă furajeră, ea a devenit mai tîrziu o hrană consistentă pentru vite. Și tulenii de porumb sînt buni pentru furaje. Însă de multe ori ei sînt lăsați în clăi afară, iar ploile și zăpada fac să mucegăiască o bună parte din ei. Bărbuș, ca un bun gospodar, a dus tulenii într-un șopron, unde pot să stea luni de zile fără ca umezeala să-i strice. O mică economie dar care ajută mult...

Bărbuș a găsit în vara trecută și o altă rezolvare a problemei furajelor. După ce a recoltat orzul, a dezmiriștit și a semănat pămîntul cu porumb; pînă în toamnă, porumbul s-a dezvoltat, iar planta, verde încă, a fost un nutreț hrănitor pentru vite. După el s-au luat și alți gospodari, și-acum sînt tot mai mulți acei care vor să semene porumb de nutreț în orzaștină.

Mijlocușul Florian Bărbuș este un om stăruitor. Trecut de mult de vîrsta tineretii, practica îndelungată l-a învățat multe. Dar baci Florian știe că gospodăria lui mai are destule rezerve care nu sînt încă folosite. Cu fiecare an ce trece, el încearcă și stăruie să introducă în mica lui gospodărie metode noi, care i-au fost explicate la vreo conferință, ori le-a aflat de la oameni care au umblat prin alteraioane. El este exemplul pentru mulți țărani individuali din Potău, care văd în el un gospodar harnic ce se străduiește să obțină cît mai multe produse de pe pămîntul său.

COLȚUL INOVATORULUI

UN APARAT SIMPLU PENTRU FILTRAREA ULEIULUI

Inovatorul Ioan Zold de la o întreprindere din sectorul metalurgic a realizat un aparat de filtrat ulei care poate fi întrebuințat în toate uzinele în care se folosește ulei pentru ungere. Ținînd seama că o întreprindere industrială mijlocie folosește anual cîteva sute de kg. de ulei, putem face o socoteală simplă. Dacă uleiul degradat ar fi folosit drept combustibil, valoarea sa nu ar depăși pe aceea a unui kilogram de păcură (deci mai puțin ca 0,20 lei). Purificat, însă, valoarea lui crește de la 5—15 lei kilogramul (după calitatea lui inițială). Iată dar că, purificînd uleiul, într-un an o fabrică mijlocie economisește, prin acest procedeu, trei, patru sau chiar cinci mii de lei.

Aparatul de filtrat are ca scop recuperarea uleiului folosit la ungerea mașinilor-unelte.

Prin filtrarea acestui ulei se elimină impuritățile adunate în timpul exploatării mașinii, particulele de praf, de oțel, de bronz, pîlă etc.

Aparatul construit de tov. Ioan Zold efectuează trei filtrări: două prin bumbac des și una prin apă (vezi schița).

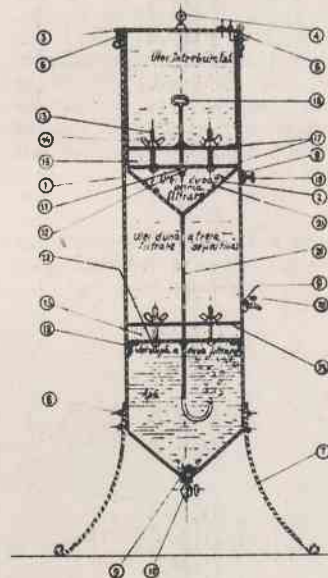
Capacitatea de filtrat este în func-

ție de mărimea aparatului. La un diametru de 450 mm. al corpului, cantitatea de ulei filtrat este de circa 500 litri pe lună.

Modul de funcționare. Uleiul folosit este turnat în partea superioară a vasului de formă cilindrică. El trece prin placa perforată superioară (17) de bumbac și se scurge prin placa perforată inferioară (17) în pilnie (21). Din pilnie uleiul se scurge prin țevă (20) în partea inferioară a cilindrului, unde este eliminat în apă. Uleiul fiind mai ușor, se ridică la suprafața apei iar unele impurități, care au trecut prin prima filtrare, cad pe fundul vasului, fiind ulterior eliminate prin robinet (10). În acest fel, uleiul ce a suferit și a doua filtrare în apă, se aglomerează la suprafața apei și, așungînd la discul perforat inferior (22), trece prin el, trece prin stratul de bumbac (15) suferind a treia filtrare și iese prin discul perforat superior (23) în partea de mijloc a vasului cilindric, de unde este evacuat prin robinetul (10).

Uleiul astfel recuperat poate fi folosit din nou la ungere, în condițiile normale ale uleiului nefolosit.

Legenda: 1. Corpul exterior; 2. Corpul interior; 3. Capac; 4. Buton pentru capac; 5. Balama; 6. Închizător; 7. Picior; 8. Nit; 9. Mușă; 10. Robinet; 11. Rondea; 12. Pilnie; 13. Surub; 14. Pilnie cu aripi; 15. Bumbac; 16. Cîrlig; 17. Disc perforat; 18. Cerc suport; 19. Robinet pentru circulația aerului; 20. Țevă; 21. Cîrlig; 22. Disc perforat; 23. Disc perforat.

O ADMIRABILĂ REALIZARE A
POPORULUI FRATE MAGHIAR

BARAJUL TISZALÖK

A sosit clipa cea mare... Multimea, adunată pe malul apei, așteaptă cu emoție deschiderea primei ecluze a barajului Tiszalök.

Focul a început să pîlpîie. Ballagó Mihai l-a mai așîțat cu bâta lui cea lungă, pentru ca gozurile uscate să fumge. El făcea foc numai așa, din obișnuință. Se obișnuise să-l simtă arzînd nopțile, cînd cireada se odihnește. Se uită la flăcări, le fixează stăruitor, se culcă lîngă foc. Și animalele s-au obișnuit cu focul: vacile și cei doi cîini. Și ele îl privesc, în ochii lor, ca niște cărăbuși, flăcările focului par mici fulgere de lumină.

Bătrînul face foc stînd într-o rînă pe dulama roasă. Pipa i s-a stîns, și-a scos-o din gură și a așezat-o pe iarba pîrlită. Nu-i e somn, se odihnește, doar, și din cînd în cînd își ridică privirea spre cer, urmărește mișcarea stelelor și socotește în sine, în liniște, scurgerea timpului. Așa s-a obișnuit. Și obișnuința asta-i greu de zdruncinat, iar el e căpațînos tare, nu lasă nici o iotă din ale lui. Așa au fost toate astea înainte, pe vremea tatălui său, și poate și pe vremea străbunicului său, așa sînt și acum.

Aici, în Hortobagy-ul necuprins, sosește de cu primăvară și-și mîna cireada acasă numai atunci cînd cade cea dintîi zăpadă. Are grijă de cireada, urmărește animalele, le mai întoarce cu cîinii. Pentru asta îl plătesc. În fiecare săptămînă vine la el Boriska, nepoată-sa, și-i aduce de acasă: cămașă, izmene, două pachete de tutun, pită, elisă — într-un cuvînt

de Alexandru ILLÉS

toate cele necesare unui vîcar singularic. Iar vremea se scurge, de nici n-o bagă în seamă, Ballagó Mihai n-o bagă în seamă, totuși îi ține socoteala, cu precizie, oră de oră. Poate să facă asta în vremea nopții, după locul stelelor pe cer, iar ziua, după umbră. Dar mai sînt și alte semne, pe care numai el le cunoaște: joacul vînturilor, zborul păsărilor, glasul rațelor sălbatice. Fiecare spune ceva.

O vacă a mugit în vis. S-au ciocnit coarne, a auzit boncăluitul și tropotul molatic al copitelor. Uneori, în vremea nopții, cite-o vacă se scoală, umblă-ncoace și-ncolo, apoi se culcă iar cu un oftat adînc. Bătrînul vîcar nu se uită într-acolo, dar aude tot, nu-i scapă nici unul din aceste zgomote. Și în somn le aude.

Întinde mîna după pipă, apoi dibuie pentru a-și găsi punga de tutun. Își îndeasă bine pipa, îi morfoleşte mușchiucul în gură, trebuluiește cu chibriturile, dar nu o aprinde. Ascultă nemișcat. În depărtare, undeva în noapte, dincolo de cireada adormită, umblă cineva. Și se îndreaptă încoace. Cîinii își înalță capetele și-și ascut urechile. Unul pornește, lipăie cîtiva pași, apoi se întoarce și privește spre bătrînul Ballagó.

— No, mormăie el, și-și scoate pipa din gură.

Din îndepărtate ere geologice Tisa străbate cîmpia panonică, încolăcindu-și apele în nenumărate bucle. Lîngă albia ei largă se întinde nesfîrșita pustă ungară, bîntuită de vînturi uscate ce sfîroșesc iarba pipernicită; odinioară seceta era socotită de locuitorii pusteii ca un blestem al soartei, în fața căruia n-ai ce face, trebuie să-ți pleci cerbicia... Dar iată că oamenii pusteii au hotărît să frîngă seceta, să schimbe destinul Tisei, pentru ca astfel să-și schimbe și destinul propriei lor vieți.

Lîngă Tiszalök, în noaptea de 23 decembrie a anului trecut, malurile rîului erau înșesate de multimea constructorilor ce așteptau cu emoție, cu încordare... Privirile lor nu se dezlepeau de cele două excavații, unul plutitor în albia străveche, celălalt pe uscat, în albia cea nouă săpată prin munca lor. Amîndouă mușcau cu hărnicie din „dopul” îngust de pămînt ce mai stătea în calea apelor.

Cînd șuvoaiele s-au revărsat vijelios în noua lor albie, mulțimile de pe maluri au izbucnit în urale de bucurie, de triumf.

Lucrările hidrotehnice de la Tiszalök au întrecut în proporții tot ce s-a construit pînă acum în acest domeniu în Ungaria. Astfel căderea de apă a fost clădită pe o fundație de 14 metri sub nivelul apei, pe o suprafață de 35.000 metri pătrați. Barajul uriaș face ca Tisa să fie navigabilă de la Tiszalök pînă la Dombrod.

Ziua de 4 aprilie va fi anul acesta o îndoită sărbătoare pentru poporul frate maghiar: se vor împlini în această zi nouă ani de la eliberarea țării de către Armata Sovietică și tot atunci apele Tisei vor pătrunde prin canalul principal de est spre pămînturile înșesate din pustă. E aici mai mult decît o simplă coincidență. Constructorii de pe grandiosul șantier de la Tiszalök au ales tocmai această zi pentru sărbătorirea izbînzii lor în lupta împotriva secetei, pentru că ei nu uită și nu vor uita niciodată că fără 4 aprilie 1945, nici barajul, nici hidrocentrala și nici celelalte mărețe construcții ale socialismului nu ar fi fost posibile.

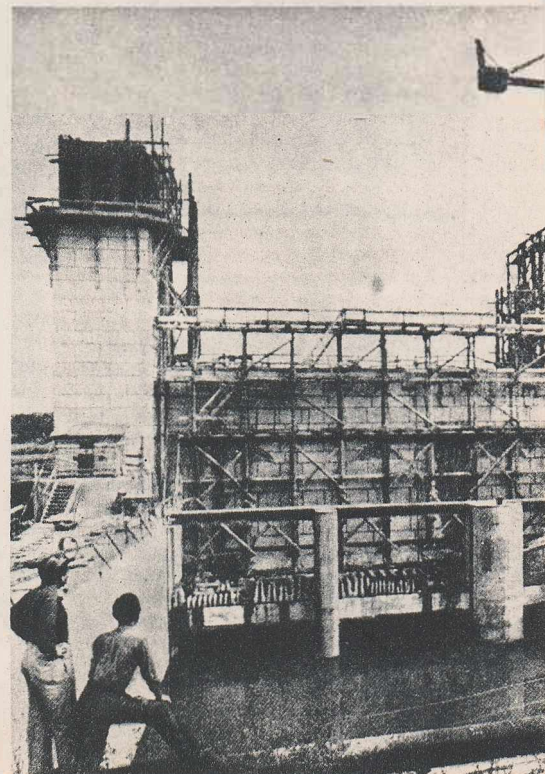
*

Publicăm mai jos povestirea scriitorului maghiar Alexandru Illés „Barajul Tiszalök”, care zugrăvește transformările adînci determinate în viața omului din pustă de navața triumfală a apelor Tisei, aducătoare de belșug.

Ascultă așa o vreme, apoi își aprinde totuși pipa, iar cîinii se linișesc. Pentru că cel ce vine se îndreaptă încoace și nu e dușman. Vîrfurile bîtei mai împinge un smoc de iarba uscată pe foc. Se luminează. Dar chiar de-ar fi un întuneric orb, noul sosit tot l-ar găsi pe bătrîn, pentru că sînt

— Atunci? — grai din nou scurt cu glasul liniștit. Mai mult n-ai vorbit. Și-atîta cit vorbise, o făcuse numai pentru că așa se cuvine. Sanyî va spune despre ce o vorba, dacă o să aiba chef. Doar și Sanyî este viăstarul unui neam trăit în pustă. Taică-său a fost păcurar, iar acum are o funcție

După primele izbînzii vor urma altele. Șantierul de la Tiszalök își continuă activitatea.

DIN REALIZĂRILE R. P. UNGARE

● După cum a anunțat Direcția Centrală de Statistică a R.P. Ungare, planul economiei naționale ungare pe 1953 a fost îndeplinit în industria socialistă în proporție de 101,3%.

● În noul buget de stat al R.P. Ungare un loc de frunte îl ocupă alocațiile pentru protecția muncii, care se ridică la peste 300 milioane forinți. Pentru scopuri sociale au fost alocate de asemeni 328 milioane forinți.

● Uzinele maghiare vor fabrica, numai în cursul primului semestru al anului acesta, 4.000 tractoare, 1.500 combine, 4.500 pluguri de tractor etc.

● Un număr de 81 sate, 33 S.M.T.-uri, 96 de gospodării agricole de stat, au fost electrificate în ultimele 12 luni în Ungaria.

● Pe zi ce trece crește și se dezvoltă rețeaua comerțului socialist. Numai în cursul anului 1953 s-au deschis aproximativ 395 de noi magazine. Anul acesta se vor deschide alte 600 de unități comerciale de stat și 840 de magazine ale cooperăției de consum.

● Cheltuielile pentru dezvoltarea agriculturii vor fi anul acesta de două ori mai mari decât cele din 1953.

● Până la 31 decembrie 1954 se vor construi în Ungaria aproape 40.000 locuințe noi și se va începe construirea a alte 10.000 locuințe, care vor fi terminate în 1955. La Budapesta, în decurs de 10 ani, se vor construi 100.000 locuințe noi.

● În cadrul planului cincinal al R. P. Ungare au fost date în folosință până acum 400 de noi terenuri sportive sătești. La Budapesta a fost inaugurat Stadionul Popular, noul stadion de pe bulevardul Hungăria, bazinul de înot al asociației Bp. Lokomotiv și altele.

Cîndva în aceste locuri se întindea pămîntul arid al pustei ungare Rázom. Astăzi se înalță aici marile șantiere ale hidrocentralei Tiszalök. Curînd hergheliile de sute de mii de cai putere ale apelor Tisei vor trimite pe distanțe de kilometri imense cantități de energie electrică. Construcția barajului și a hidrocentralei de la Tiszalök a început în urmă cu patru ani. În ziua în care întreaga lucrare va fi terminată, Tisa va deveni navigabilă pînă la hotarul de răsărit al Ungariei și va putea iriga un teritoriu de 120.000 hectare.

în oraș. Din pricina asta și el urnește cuvintele cu greutate. Se mișcă doar atunci cînd bătrînul se rezemă din nou în cot și cercetă orologiul ceresc.

— Am adus o veste.

Bătrînul făcu semn cu capul, cum că-i bine. Dar această plecăciune a capului mai însemna și că graba n-are nici un rost. E vreme, pînă peste cap; noaptea se scurge încet, stelele mai sînt încă strălucitoare. Iar focul pîlpîie.

— De la sfat...

Bătrînul face semn din nou. E atent la cireadă. Taurul umblă printre vaci. E o liniște mare, adîncă.

— Trebuie părăsit Bogancs-ul.

Celălalt și-a înălțat îndată capul. Și cîinii s-au mișcat. Focul, tremurînd, își trage îndărăt limbile galbene și se face întuneric. Nici un zgomot, numai pipa horecăie.

— Dimineață.

• Ballagó se sprijină pe celălalt cot și-i trage sub el un picior.

— No?

— Vin apele. Tisa...

— Tisa?

— Da, ea.

— Aici?

— Aici.

Din nou tăcere. De data asta îndelungă, stăruitoare. Ballagó e uluit, nu pricepe. Nu apele-i pricinuesc acum necazuri, ci cireada. Această mulțime de vaci. Unde să le ducă? Și mîine e o zi. Animalele trebuie să mînce. Trebuie pășunate pînă la căderea zăpezii. De aceea-l plătesc. Simți o amărăciune. Intîi doar în gură — și-a scos și muștiucul pipei dintre dinți — apoi și în stomac, și în partea inimii. Fără voia lui, întrebarea țîni din el.

— Dar eu?

— Dumneata, moș Mihai?

Sanyi cîntări răspunsul. Dar nu multă vreme, pentru că grăi din nou, cu o iuteală neobișnuită.

— Dumneata ai să te așezi mai încolo. E mare Hortobagy-ul.

— E mare. Așa-i, dar se împuținează văzînd cu ochii.

— Pășunea?

— Da, ea.

— Dar va fi orez, grîu, fîneață...

Au obosit în marea ciocnire. Lupta aceasta de cuvinte a fost

ca trînta cea iute din pustă. Sanyi, copilul lui Bozoki, s-a vădit a fi mai sprinten, și el a avut ultimul cuvînt. Ballagó a simțit că e slab. Acum, pe neașteptate, a țîșnit dintr-însul puterea, de parcă i s-ar fi scos cepul. Și-a așezat la loc pipa în iarbă și s-a întins după bîta. A strîns-o în palmă zdravăn. Ochii unui cîine au lucit către el. Dar liniștea, pacea nopții, era atît de mare, încît nu i s-au mișcat mușchii. Numai fruntea i s-a umezit.

— Incotro?

— În sus. La Kisgödörös — i-a arătat Bozoki direcția și s-a sculat. Acolo numai la anul vor ajunge apele.

A ridicat bicicleta și și-a pus piciorul pe pedală.

— Am spus-o.

— Așa-i — s-a împăcat bătrînul cu vestea, și a tăcut, pentru că nu mai e ce spune acum. Cauciucul bicicletei a scîrțîit printre tulpinele uscate ale ierbii, apoi a dispărut în întuneric. Ballagó a rămas singur cu cîinii și cu vacile. Ce gozuri mai avea, ciulini uscați, tufe de lemnuș, pe toate le aruncă pe foc. Lasă să ardă! Să lumineze pînă departe. Să vadă cine vrea că Ballagó e la locul său. Acesta este acum semnul în noapte.

S-a uitat la flăcările ce se avîntau în sus și a scotit timpul. De data asta nu minutele, ceasurile și zilele, ci anii. Uite numai cum au gonit. Iată că apele au ajuns aici, venind pe canale, străbătînd Hortobagy-ul, au ajuns pe urmele lui, lîngă călcîiul lui. Multă vreme s-o fi scurs. Poate că au gonit anii cu zecile. Nici nu i-a băgat în seamă...

Aripa neagră a nopții a filfit deasupra lui, dar la răsărit stelele au și început să tremure. Numai focul pîlpîie. Cîinii se întindeau și căseau lîngă el. Icnînd, vacile se ridicau în capul oaselor.

Ceva e în aer. Cercetează cerul: e de un cenușiu opac. Se uită la pămînt: rouă alburie strălucește pe firele de iarbă. O simte și pe botine. Atunci, dară, ce-i asta? Ce poate să fie?

Se scoală. Scrutează depărtările cu mîna streasină la ochi. Orizontul dormea încă, pămîntul

se îmbrățișa încă cu cerul. N-a văzut nimic, dar urochea i-a și prins sunete străine. Era un motor. Și nu numai unul, ci mai multe motoare. Cîinii stăteau lîngă el descumpăniți și-l priveau. Și vacile și-au întors spre el capetele. „No, bătrîne Ballagó, ce-o să mai fie acum?”

Așadar, Bogancs-ul trebuie părăsit. Trebuie să părăsească locurile cu care s-a obișnuit, unde a cunoscut fiecare firicel de iarbă, fiecare adiere. Pe aceste meleaguri și-a petrecut cea mai mare parte a vieții. Unde să plece? Incotro s-o apuce? Simte o amărăciune și strînge cu putere bîta. Dacă ar veni furtună, viscol, dacă ar ataca cineva cireada în timpul nopții, ar putea sta în fața oricărei primejdii. Dar apele pe care le aduc canalele, sînt altceva. Ele nu sînt dușmani să li se împotrivesc.

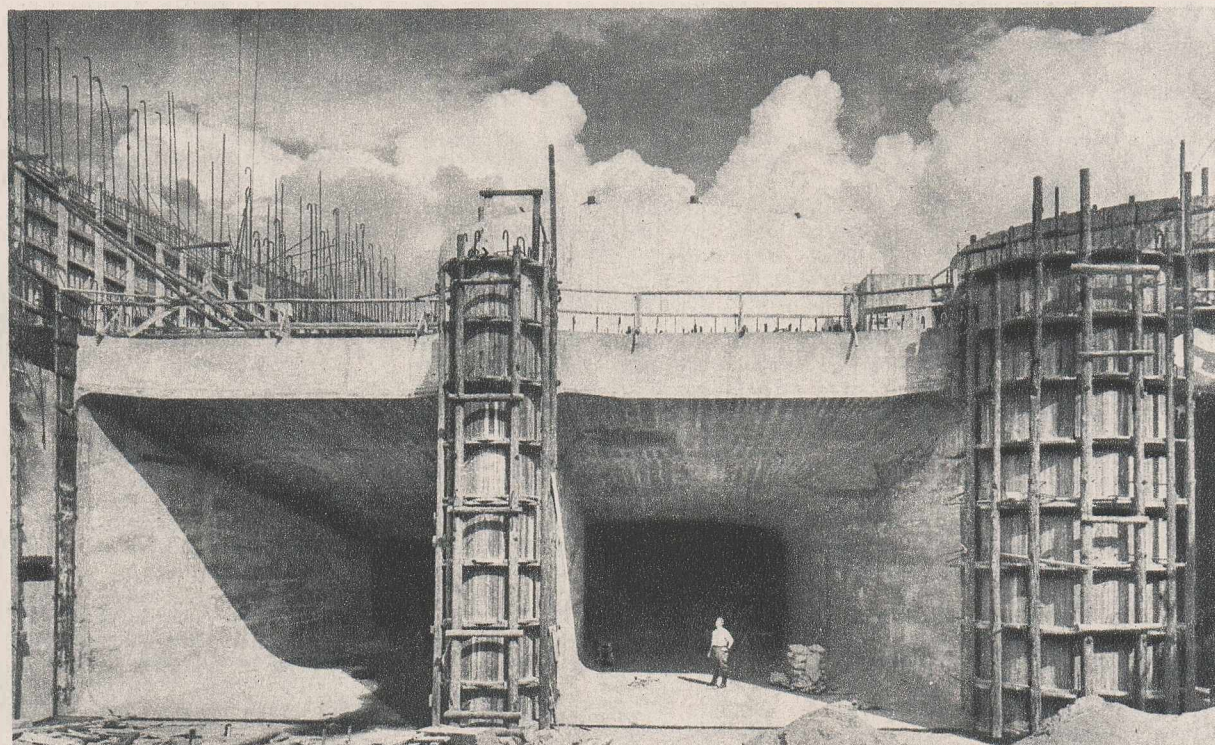
A pășit lîngă foc și cu piciorul l-a acoperit cu pămînt. Numai pămîntul negru îi mai arăta locul unde arsese foc. Mîine n-o să mai rămînă nici atîta, iar poimîine...

Poimîine își va pășuna cireada pe alte meleaguri. Se va duce înspre Kisgödörös; acolo nu umblă încă mașinile, și nu sînt canale. Va căuta Hortobagy-ul cel vechi, pentru că cel nou îl ajunge din urmă. Dacă se va întoarce vreedată, poate că nici nu va mai recunoaște locul acesta. Dar nu se va întoarce, pentru că nici Hortobagy-ul cel vechi nu se va mai întoarce.

— Burcus! Pici! strigă el, și cei doi cîini porniră în goană înspre el. La început alergară cu neîncredere, șovăind, dar bătrînul le arătă direcția. Apoi porni în sus în direcția Kisgödörös-ului, iar vacile îl urmară.

În stînga, la cîteva sute de pași e un deal. Se spune că acolo au fost îngropați cîndva haiduci ucîși. Nu e mai mare ca o ridicătură de mormînt. Deasupra ei s-a oprit bătrînul și a privit înapoi. A căutat vatra focului, dar n-a găsit-o. În depărtare, între canale, tare departe, lucea ceva.

A cercetat îndelung zarea și-i trecea prin minte gîndul că lucrarea aceasta va face Hortobagy-ul atît de luminos, încît nimeni nu va mai rătăci vreedată drumul...

Nivala lăcustelor

În poiana fermecată, unde cresc din plin curechi,
Stă la sfat un trib de iepuri, ascultînd,

numai urechi,

(Căci sosise o ștafetă, anunțînd nenorocire;
Toată valea-l cotropită de-a lăcustelor oștre).
Și discută... tot discută; la cuvîntul fiecare,
(Orice lepure e meșter în problemele agrare).
Unul zice să se-aprindă focuri mari

„Ce spui, măi frate?”

Se ridică aprig altul, pe lăbuțele din spate.
Nu crezi că din neglijență, ar putea ca să se arză,
(Numai gîndul mă-nspăimîntă!) și cîmpurile de varză?...
Altul spune să se sape șanțuri mari pline de apă.
Dar propunerea-i respinsă „Ce ne facem dacă-n groapă,
Cum de mult ne spun bătrînii, cade singur cine-o sapă?”
Și-n dispută, pe-ndelete, cu mult țîlc și mult folos,
Sînt părerile întoarse și pe față și pe dos.

Între timp ziua se stînge: luna pare un dovleac
Ce-a rămas — din glumă poate — aninat într-un copac.
La cuvîntul lepur-Escu, cunoscut pînă hăt, departe
C-ar fi sîrîns înțelepciune rînjînd carte cu carte:
„După cum de mult se știe, o lăcustă e-o insectă
Ce sub trei forme se-ascunde — dar oricum este suspect:
Prima-i larva,

apoi pupa

și a treia este gîza

Care-atunci cînd își ia zborul face „bîza, bîza, bîza”
De lăcuste se vorbește și-n hrisoavele antice...
Cînd termină cronicarii, calm începe să explice
Cîte soiuri sînt pe lume, cum arată, cum le zice...
(Chiar și luna, ascultîndu-l, stă de somn gata să pice).
„...Ca să lupți cu o lăcustă, procedee sînt vreo sută
Dacă nu le știi pe toate, bătaia e pierdută”.
Și în timp ce lepurășii lui Moș-Ene-l cîntă ode
lepur-Escu își expune cele-o sută de metode.

Toată firea doarme-n juru-i, chiar pîrtul lin visează,
Doar un zumzet se aude căci lăcustele lucrează...

Se ridică vîlul nopții, dar ce tristă dimineață!
Cît privești în toată zarea, nu-i un petec de verdeață
Nici atît cît să se prindă picăturile de rouă.

Dar cînd iepurii priviră mai atenți în jurul lor,
Observară că din varză n-a rămas nici un color.
Și pe dată-și amintiră un proverb care se știe
Dar pe care mulți îl uită: „vorba multă-i sărăcie!”

Iepur-Escu însă ține la metoda nouă-șinouă:
„...E metoda care cere osteneala cea mai mică:
Lași lăcusta să mîntnece

și-apoi pleacă singurică”...

Merite vechi

Pisica se plîngea de zor
Unui moțan curtenitor:
— Mon chér, mi-e inima pustie,
Nici luna azi nu mă îmbie.
În lume-i numai răutate,
Birfeală, intrigi, nedreptate.
Povestea tristei mele vieți
Ți-o spun căci ai din ce să-nvești:
Aici a fost, acum un an,
Ucîs de șoareci un moțan.
Atît de mulți și mari erau,
Pîn' și cotoii se temeau.
Atunci am fost adusă eu
Treți luni în șir luptai din greu,
Mă-nconunai cu mari victorii
În lupte crunte, rozătorii
Au fost ucîși sau alungeți.
Să fi văzut ce încîntați
Erau cu toți de-a mea ispravă,
Mi-au scris chiar cîntece de slavă,
Mi-au dat culcuș în dormitor,
M-au răsplătit cu mîna lor,
Cu-o panglică de pus la gît
Și-un ghem să-mi jînă de urît.
S-ar fi părut că pe vecie
Vor țîl ce-mi datorează mie
Dar, nu știu cum, din vina cui,
Au dispărut vreo zece pui,
Un kilogram de unt de masă
Și alte fleacuri de prin casă.
(Cocoșul, cred, c-o fi cîntat
Că eu, pisica, le-am mîncat!)
Să fi văzut scandal, mon chér,
Parcă făcusem bortă-n cer!
M-a fugărit prin toată casa,
Cu făcălețul, juptneasa;
Și cînd să scap afară-n fine
A pus dulăli după mine...
Cum de-am rămas întreagă, vie,
Sîntul Pisoe singur știe!
O, doamne, cum e cu puțință
Atîta nerecunoștință?

Să zicem că-i adevărat
Că am mîncat, c-aș fi furat...
Dar slava mea măreață, veche,
O pui, așa, după ureche?...

Ce zici, tovarășe?

Cumva

Ți amintești de-alcineva
Ce-ar vrea să-l ierți orice pacat
Că mai de mult — în tinerețe —
Un șoricel ar fi mîncat?

Ilustrații de A. ALEXE

„INOVAȚII”...

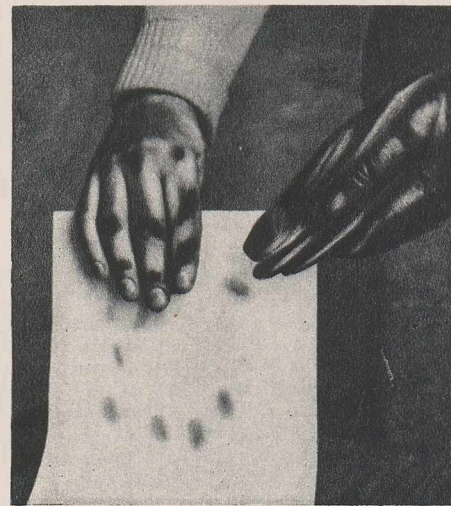
DE CARE N-AVEM NEVOIE:

Boiangerie la domiciliu

Dacă cineva vrea să-și vopsească o haină, o rochie sau un alt obiect de îmbrăcăminte, se duce la boiangerie. Își alege culoarea, predă haina respectivă, iar după cîteva săptămîni o primește vopsită.

Observînd că această practică e greoaie și învechită, și din dorința de a lichida timpul morții rezultați din deplasările la boiangerie, colectivul fabricii „Alexandru Petöfi” din Tg. Mureș a găsit, după îndelungi și rodnice frămîntări, o inovație miraculoasă — putem spune — unică în istoria vopsitului: boiangeria la domiciliu.

Pentru a beneficia de această inovație trebuie să procedezi în felul următor: cumperi la magazinul universal „Victoria”, sau la alt magazin, o pereche de mănuși confecționate la fabrica „Alexandru Petöfi” din Tg. Mureș. Le plătești frumos, le îmbraci și pleci prîindu-ți mîndru mîinile înmănușate.

Ce se întîmplă cu o coală de hîrtie dacă o atîngi după ce ți-ai scos mănușa.

Ajunși acasă. Ți îmbrățișezi copilul și-l mîngîi pe frunte. Vei vedea că pe fruntea copilășului a apărut o diră cărămizie. Pui mîna pe un prosop și-i ștergi fruntea. Diră a dispărut, însă acum este prosopul cărămiziu. Ți scoți din servietă niște cărți cumpărate azi și le răsfoiești. Bagii de seamă că pe fiecare filă atînsă a rămas aceeași culoare cărămizie. Ți scoți o batistă curată din buzunar ca să-ți suflî nasul. Batista devine cărămizie, așijderea și nasul. Încetul cu încetul, toate obiectele din casă capătă culoarea cărămizie, dacă între timp n-ai avut curiozitatea să cauți originea acestei culori. Cum însă ești curios din fire, îți vei privi desigur cu atenție mîinile. Vei observa atunci că seamănă grozav cu cele ale artistului Toma Dumitriu în rolul lui Othelo. Cu această ocazie ai să constăți și alt truc ingenios al inovatorului: vopseaua se ia ușor de pe mănuși, dar cu mult mai greu de pe celelalte obiecte.

În felul acesta se pot vopsi la domiciliu albiturile, cărțile, pereții, precum și orice alte obiecte gospodărești.

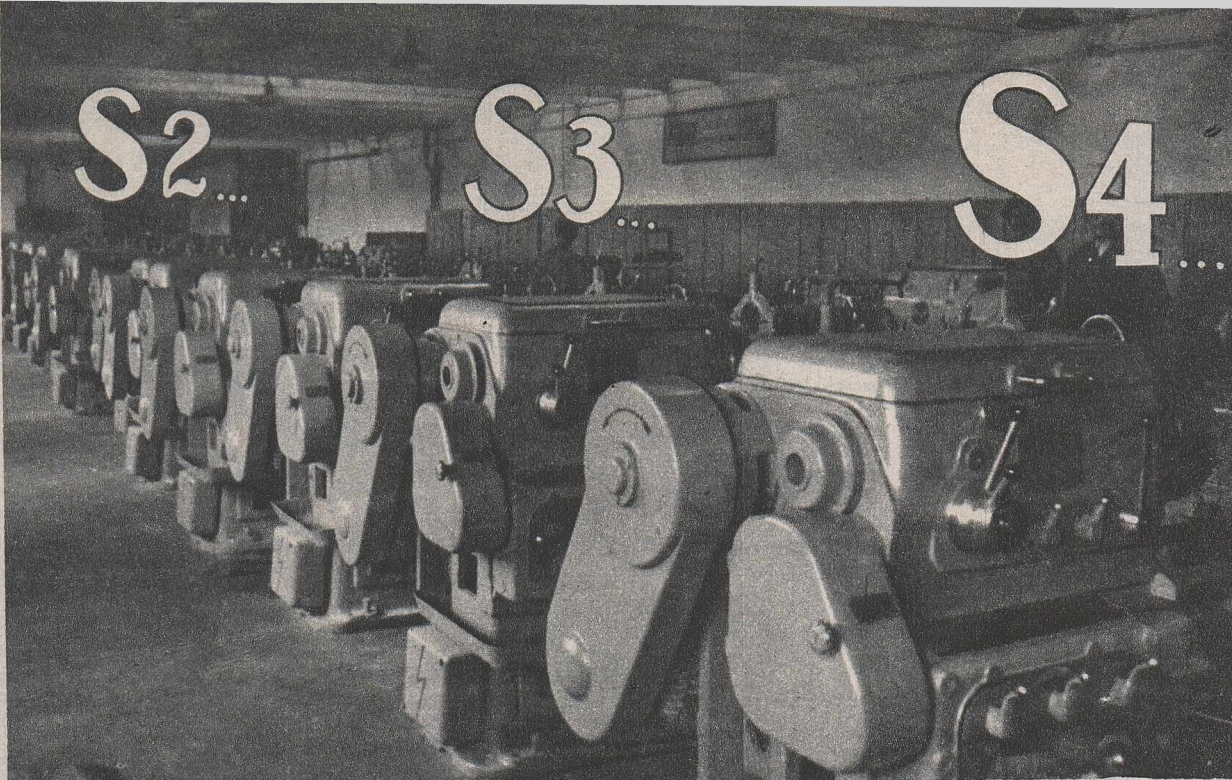
Ar fi bine ca fabrica „Alexandru Petöfi” să îmbogățească sortimentele de culori la mănuși, pentru a asigura amatorilor de vopsit la domiciliu o mai mare varietate, ca de pildă: roz, verde, portocaliu, violet. Sau chiar desene în carouri, în dungi, cu picățele...

A. B.

S2...

S3...

S4...

Din această hală, strungurile vor lua drumul spre toate colțurile țării, vestind tovarășilor din industria metalurgică realizarea planului de către muncitorii și tehnicienii fabricii „Iosif Ranghet” din Arad.

Pe locul unde se află azi fabrica de mașini-unelte „Iosif Ranghet” din Arad, una dintre importanțele realizări ale Cincinalului, era cu trei, patru ani în urmă o întindere plină de bălării. Pe vremea aceea constructorii strungului românesc „S-2”, răspinși prin diferite întreprinderi mici, nu știau că în curând vor face strunguri.

În fața lor s-a pus, odată cu sarcina de a fabrica strunguri, și aceea de a-și însuși o meserie de înaltă calificare. Pe atunci simplu sudor, Ștefan Pománsz e azi maestru, șeful secției montare. Iată-l acum aplecat asupra strungului, ascultând bătăile ritmice ale mașinii. După zgomot — căci s-a

familiarizat de mult cu el — dă ultimele indicații.

Adalbert Csaika ia strungul în primire, nu fără să privească lung la axul principal. Rezolvarea problemelor ridicate de ax se leagă de numele lui. Faptele și le amintește de parcă s-ar fi petrecut ieri. Era în primăvara lui 1951, când de la Institutul de Proiectări Industriale din București sosiseră desenele. Încă în acel an fabrica trebuia să livreze primul stoc important de strunguri. Dar vara a trecut și n-a fost terminat nici unul. Se iviseră piedici serioase: nepotriviri între proiecte și execuție. Săptămâni de zile, proiectanții de la București și montatorii fabricii nu reușiseră să le elimine.

Atunci secția de montare a dat unele indicații Serviciului de Proiectare al uzinei — pe baza cărora au reînceput lucrările. Un merit deosebit în reproiectarea pieselor l-a avut inginerul Iosif Kaflikievici. El a controlat și a revizuit toate proiectele, a redeseinat o serie de piese. Se părea că problemele sînt rezolvate. Totuși, datele biroului tehnic nu se potriveau întotdeauna, în secție, cu realitatea. Așa a ajuns inginerul Kaflikievici să descopere un „secret”: că trebuie să îmbine munca lui cu cea a montatorilor. Propunerea lui Csaika Adalbert, de a introduce un ax cu o singură pană, a fost discutată în hala de montare, apoi soluția s-a definitivată pe planșa de desen.

Tot în hală, alături de montatori, și-a petrecut de multe ori nopțile și directorul de atunci al întreprinderii, tovarășul Constantin Dumitrache, dînd sfaturi prețioase, participînd la discutarea problemelor ce se ridicau în legătură cu strungul. Pe atunci inginerul Kaflikievici, tot timpul cît lucra în fabrică, și deseori la facultatea de mecanică din Timișoara, unde este conferențiar, se gîndea la strung. Sosea noaptea de la Timișoara și primul drum la fabrică îl făcea...

Rezultatele n-au întîrziat să se arate: s-a născut, voinic, vîlstarul uzinei, strungul „S-2”. Apoi a venit scrisoarea strungarului fruntaș al întrecerii socialiste Kovács Ștefan de la fabrica „Electromotor” din Timișoara. Au recitat de zeci de ori, cu aceeași emoție, rîndurile în care strungarul timișorean arăta că, de cînd lucrează cu strungul de construcție românească „S-2”, a început să aplice metodele de tăiere rapidă a metalelor, și-și depășește norma cu 180% — 200%. Toată fabrica a citit cu mîndrie izbînda ce se oglindea în rîndurile de la sfîrșitul scrisorii:

„Pentru calitatea superioară a strungurilor pe care le construim voi și care ne ajută să depășim sarcinile de plan, eu și tovarășii mei de muncă vă mulțumim din toată inima”.

Drept înaltă răsplată și imbold

pentru noi succese, guvernul a acordat inginerului Iosif Kaflikievici și directorilor întreprinderii, înaltul titlu de laureați ai Premiului de Stat.

E greu să construiești strunguri de calitate atunci cînd construiești pentru prima oară strunguri. „Dar nu e peste putință — asta era vorba directorului Dumitrache Constantin — atunci cînd problema strungurilor e problema întregii țări. Căci dacă noi vom da strunguri mai multe și mai bune, în fabricile de pe întreg cuprinsul țării se vor putea produce tot mai multe bunuri pentru cei ce muncesc”.

Că lucrurile stau așa, o dovedesc cu prisosință propunerile pentru neconținută îmbunătățire a strungurilor, care sosesc la fabrica „Iosif Ranghet” din toate colțurile țării. Strungarul Iosif Steinbinder de la fabrica de scule din Rîșnov, raionul Stalin, a fost printre primii care au trimis propuneri fabricii. Aplicînd toate propunerile bune — constructorii de la Arad vor îmbunătăți calitatea strungurilor românești.

*

Strungul românesc abia „văzuse lumina zilei”, și fama lui trecuse de acum peste hotarele țării. Îl priveau cu admirație muncitorii din Leipzig, cercetîndu-l cu amănunțime.

— Strungul nostru e de aceeași calitate cu grîul nostru — le spune acestor muncitori tov. Botoș Andrei, care însoțise vîlstarul uzinei la Expoziția din R. D. Germană. Do aceiași succes s-a bucurat strungul „S-2” și la Tîrgul Internațional din Plovdiv. De atunci colectivul de montatori, în frunte cu inginerul Iosif Kaflikievici, a terminat un nou strung: „S-3”, din care un stoc a și fost răspîndit la diferite întreprinderi din țară, pentru experimentare. Despre felul cum funcționează aceste strunguri, îți vorbește cu însuflețire Gheorghe Mustăța, fost lăcătuș la secția de montare. El a crescut în muncă odată cu strungul, lucrînd în toate fazele de construcție al acestuia. Acum e inspector la Serviciul de control tehnic, însărcinat cu urmărirea în exploatare a strungurilor.

Fabrica de mașini-unelte „Iosif Ranghet” din Arad urmărește soarta strungurilor și după plecarea lor din fabrică. Fiecare strung e controlat, chiar înafara termenului de garanție, la fabricile cărora le-a fost repartizat. Se cercetează dacă caracteristicile corespund cu datele indicate în caietul de sarcini, dacă diferitele mecanisme funcționează corect, dacă nu se produc zgomote în angrenaje, dacă ungerea se face în chip satisfăcător, dacă nu se încălzesc lagărele etc.

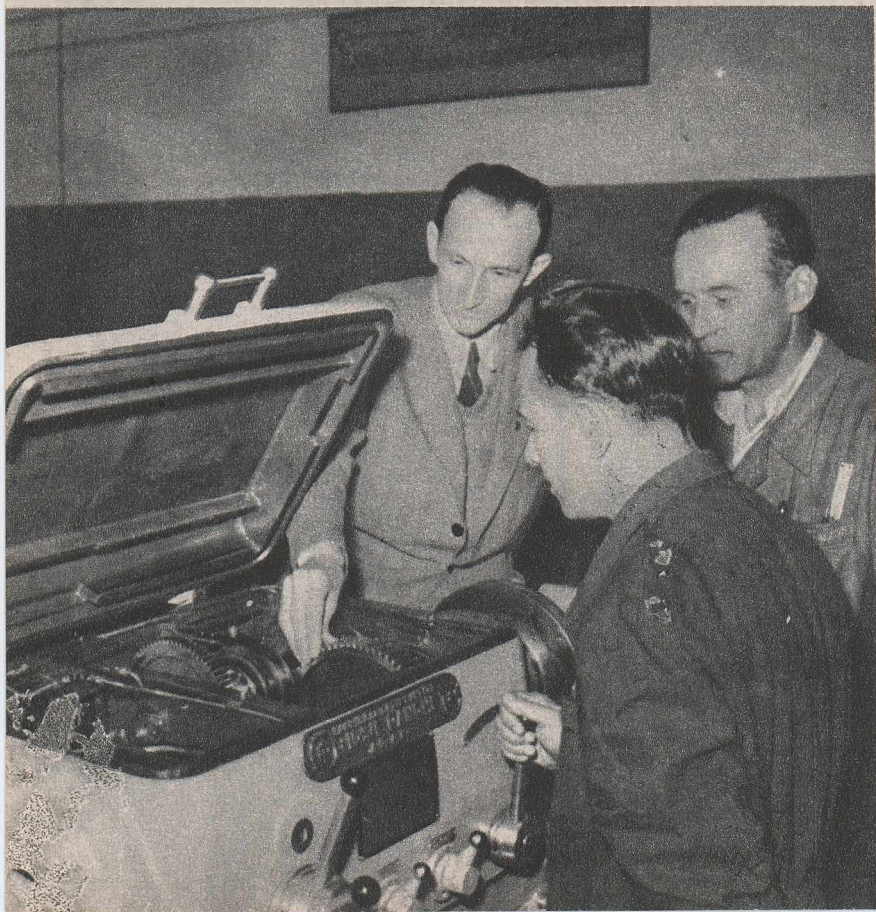
*

... E vremea mesei. La cantină, alături de inginerul Kaflikievici stau doi lăcătuși montatori. Vorbesc despre noul „copil” al fabricii: strungul „S-4”, un nou tip de strung și mai perfecționat, al cărui prototip terminat e mîndria montatorilor de la Arad.

În halele-depozite ale fabricii, strungurile stau înșirate, gata de expediție. În curînd ele vor lua drumul multor întreprinderi și șantiere din țară...

Francisc MUNTEANU

Mașinile-unelte fabricate de industria noastră trebuie să fie de prima calitate. Ingerul Iosif Kaflikievici, laureat al Premiului de Stat, controlează „măruntăile” strungului românesc.

COMISIA LA LUCRU

Intreaga comisie se adunase în jurul tractorului. Motorul nu voia să pornească nicicum.

— Încearcă-l la o turație mai mare, spuse președintele comisiei, Ciocoiu Ion, directorul S.M.T.-ului din Lehliu, regiunea București.

După câteva minute de noi încercări, motorul începu să duduie, aruncând rotocoale de fum înecăcios...

Spațiul de aproape un hectar dintre atelierele de reparații, birourile stațiunii și urlașă remiză pentru garatul tractoarelor și al celorlalte mașini agricole, era brădat în toate sensurile de urmele șenilelor; aici, tractoarele, proaspăt scoase din revizie sau din reparație generală, își dădeau examenul în fața comisiei de recepționare.

Șeful atelierului de reparații, Ștefan R. Tița, dădu drumul tractorului, probându-l în toate felurile: schimba vitezele, de la întâia până la a cincea, îl oprea, îl făcea să meargă înapoi ca racul, apoi din nou înainte, îl rotea când pe o șenilă, când pe cealaltă, îi lăsa motorul încet sau îl accelera la turație maximă. Comisia cerceta cu băgare de seamă fiecare mișcare, ascultând duduul motorului.

Comisia luase ființă încă din primele zile ale lunii ianuarie, în urma instrucțiunilor primite de la Direcția Generală a S.M.T.-urilor, iar după numai câteva zile de la constituirea ei. În adunarea generală a întregii stațiuni, își expuse planul activității de control, de primire și predare a tractoarelor și a întregului utilaj pentru în-

sămîntările de primăvară, chemînd pe tractoriști, mecanici, șefi de sectoare, maiștri și tehnicieni, la organizarea muncii pe ansamble după metoda Bugacev.

— Nu uitați, tovarăși — a spus atunci președintele comisiei — că menirea comisiei noastre este de a recepționa fiecare tractor, fiecare agregat agricol, fără nici un defect. Așa că să știți un lucru: vom controla amănunțit piesă cu piesă, pînă la cea din urmă piuliță.

Intr-adevăr, în zilele care au urmat, comisia s-a ținut de cuvînt. Dacă motorului nu i se făcuse un montaj prea strîns, dacă diferențialul și celelalte organe de transmisie nu se încălzesc din pricina unui contraaj prea fix, dacă ungerea și răcirea motorului se fac bine sau nu, într-un cuvînt toate erau controlate cu atenție de membrii comisiei, Ion Ciocoiu, Mircea Drăgoi, mecanicul șef al stațiunii, Ștefan R. Tița, șeful atelierului de reparații, de către mecanicii de sectoare Victor Concerence și Marin Găbudeanu.

Controlul comisiei s-a dovedit a fi bine venit. Astfel, la unul din tractoarele reparate, motorușul auxiliar de pornire a motorului era defect. La altul s-a descoperit o garnitură spartă, prin care uleiul se prelingea într-o suviță subțire.

Președintele comisiei a făcut atunci mare tărăboi. Și primul luat la rost a fost șeful atelierului de reparații, Ștefan R. Tița.

— Bine, tovarășe Tița, dar ce-nsemnează asta? Ori ai uitat că din pricina unui asemenea „fleac”

— Îți place? Nu? Nici mie! Din cauza lui trebuie să ducem din nou tractorul la atelier... — îi spune tov. Ion Ciocoiu, mecanicului șef al stațiunii, arătîndu-i spre motorușul auxiliar al tractorului.

tractorul poate ieși din funcțiune în plină campanie, ori, și mai rău, poate ajunge o grămadă de fier vechi!?

— N-am uitat, tovarășe director... Ștefan R. Tița își plecă privirea. E vina mea că nu i-am controlat mai în de aproape pe mecanici. Dar n-o să se mai întîmple...

În ziua aceea de început de primăvară, prin curtea S.M.T.-ului din Lehliu, se mișca încoace și încolo

sub privirile scormonitoare ale membrilor comisiei de recepție, al cincisprezecelea tractor de tipul „K.D.-35” scos din reparație generală; după ce trecuse cu succes numeroasele și grelele probe ale examenului, se alătură și el celorlalte tractoare ce obținuseră din partea comisiei calificativul: „gata pentru campania de primăvară, gata pentru bătălia belșugului!”...

Costin HÎNCU

DIN FILATELIA ȚĂRILOR DE DEMOCRATIE POPULARĂ

UNGARIA

În R. P. Ungară filatelia se dezvoltă neîncetat. Numai cu ocazia „Zilei Timbrului” din anul 1953, sărbătorită de zecile de mii de filателиști pentru a 26-a oară consecutiv, s-au organizat 32 de expoziții filatelice, vizionate de peste 70.000 de oameni ai muncii.

Săptămîna filateliei sovietice, organizată anual în luna aprilie, lună în care se aniversază eliberarea Ungariei de către Armata Sovietică, de sub jugul fascist, se bucură de un succes remarcabil. De asemenea, anul trecut s-au organizat simultan la Budapesta „Săptămîna timbrului cehoslovac” și la Praga „Săptămîna timbrului maghiar”.

În prezent funcționează pe tot întinsul țării aproape 200 cercuri filatelice, dintre care 50 în capitală. Toate aceste cercuri au o rodnică activitate, organizînd conferințe, expoziții, cursuri de filatelie, ședințe de schimb etc.

O dată pe lună apare revista filателиștilor „Filatellai Szemle”, care este un prețios îndrumător pentru colecționarii de timbre. Catalogul timbrilor maghiare are o apariție anuală. În luna septembrie a anului trecut a avut loc la Budapesta, Congresul general al filателиștilor din R. P. Ungară. „Muzeul timbrului poștal”, unul din cele mai bogate din lume, are o vechime de 24 ani. El este în permanență vizitat de mii de oameni ai muncii.

Astăzi în R. P. Ungară se emit unele din cele mai frumoase timbre din lume. Cele două sisteme de imprimare, heliografică și gravură în oțel, care sînt folosite la tipărirea timbrilor maghiare, asigură o excelentă execuție tehnică. Desenele timbrilor sînt executate de fruntașii con-

temporari ai artelor plastice maghiare, ca Sándor Légrady, Zoltan Nagy, Ferenc Gál, Jozsef Vertel, Imre Czumpf, Mihaly Füle și alții.

Emisiunile de timbre maghiare oglindesc tot ce este scump clasei muncitoare: au fost emise timbre închinat zilei de 1 Mai (2 valori), Zilei Feroviarilor (2 valori), Zilei Minerului (2 valori), Zilei Armatei (6 valori), timbre cu portrete ale unor luptători pentru libertatea poporului, ca: Ferenc Rákoczi, György Dozza, Miklos Zrinyi, Ilona Zrinyi, Battyán Vak, Aurel Strumpföld; timbre avînd ca temă lupta pentru pace (2 valori), metroul

din Budapesta (2 valori), 10 ani de la victoria de la Stalingrad a Armatei Sovietice (2 valori), localitățile de odihnă ale oamenilor muncii din R. P. Ungară (7 valori), inaugurarea Stadionului Popular din Budapesta (10 valori) etc.

Mult apreciate de filателиștii de pretutindeni sînt și seriile de timbre ce ilustrează fauna, flora și minunatele costume naționale ale țării.

În R. P. Ungară filatelia este în plină dezvoltare, fiind folosită cu succes ca un auxiliar prețios al școlii, un mijloc de culturalizare a maselor populare.

ȘTEFAN GHEORGHIU

40 DE ANI DE LA MOARTEA LUI

Nu era ușor să trăiești din meseria de dulgher. Munca era istovitoare, plină de sudoare, iar banii puțini. De aceea Năstase Gheorghiu o ducea cum nu se poate mai greu. Bucuriile erau puține, zilele negre ca și țiteul din târgul Ploieștilor, unde își ducea veacul. În orașelul acesta, Ploiești, al cărui viitor se vedea a fi din ce în ce mai înfloritor din cauza intensei extracții de țitei, se născu în ziua de 17 ianuarie a anului 1879, Ștefan, fiul dulgherului Năstase. Când fu mai răsărit, părinții îl dădură la școală. Câteva clase primare și apoi basta. Spre școlile cele înalte unde se învăța filozofia și algebra, limbile străine și științele naturii, mergeau doar fiii celor cu bani. Și astfel Ștefan Gheorghiu se apucă de tâmplărie...

În anii aceia de la începutul secolului douăzeci, mișcarea muncitorească din România înfrunta nu numai cumplita teroare a regimului burghezo-moșieresc, dar și loviturile date în mod perfid, pe la spate, de „genetoșii“, care trădaseră mișcarea muncitorească. Împotriva trecerii fățișe în lagărul burgheziei a „generoșilor“, împotriva trădării celor care voiau să lichideze mișcarea muncitorească, se ridică luptători devotați clasei muncitoare ca Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu, D. Marinescu. Ei duc o activitate neobosită de organizare a proletariatului român.

1905... Prima revoluție rusă zgudule din temelii imperiul țarist. Ca o furtună nestăvilită ea trece granițele Rusiei și îndeamnă la luptă asupra popoare. În această perioadă Ștefan Gheorghiu colindă țara ca propagandist și organizator al mișcării sindicale. Cei care l-au cunoscut povestesc de neîntrecutul

său talent de a sta de vorbă cu oamenii, de marea putere de convingere a cuvintărilor sale presărate cu fabule și snoave, pentru a ilustra mai bine o situație, un fapt. În anul sîngeros 1907 este mobilizat. Regimentul său are ordin să participe la reprimarea răscoalelor țărănești. Atunci, în fața regimentului, Ștefan Gheorghiu vorbește soldaților, îndemnându-i să nu tragă în țărani răsculați. Aceasta, în timp ce conducerea oportunistă a partidului social-democrat condamna răscoala. Ștefan Gheorghiu este arestat. Motivul: „rebeliune!“ Ușile temnițelor se închid în urma lui. Stă două luni la Ploiești, apoi cinci luni la Galați în închisoarea militară. Voind să-l exterminare, zbirii burghezo-moșieresti îl aruncă într-o celulă umedă, pe cimentul gol, pe care se toarnă apă...

E greu însă să-l dobori pe acest militant înfocat. Luptător fără odihnă, Ștefan Gheorghiu duce o activitate revoluționară multilaterală. În paginile ziarului „România Muncitoare“, într-un reportaj intitulat: „Cine agită lucrătorii din fabrici și ateliere“ descrie felul cum se comportă reprezentanții societății „Romîno-Americană“ cu muncitorii. Iată un model de „democrație americană“ adusă de peste Atlantic de către reprezentanții trusturilor: „La latrină se află instalat un birou unde stă în permanență un funcționar care ține cheile de la latrină. Lucrătorii, pentru satisfacerea necesităților, trebuie să se prezinte la susnumitul birou, unde prezintă numărul mărcii, iar funcționarul însemnează ceasul cînd i-a dat cheia și trece într-un registru cîte minute a stat lucrătorul la latrină. La 15 zile se face socoteala minutilor întrebunțate de fiecare lucrător...“

La izbucnirea războiului balcanic, Ștefan Gheorghiu se ridică cu vehemență împotriva poziției oportuniste a conducerii partidului social-democrat care sprijinea tendințele anxioniste ale guvernului burghezo-moșieresc și care căuta să-l convingă pe muncitori că războiul balcanic este un război just. Împreună cu câțiva tovarăși redactează manifestul „Război războiului“, în care demască toate mașinațiunile celor

Ștefan GHEORGHIU

care voiau să împingă România în cazanul de foc al războiului balcanic din 1913.

Demascînd falsul patriotism al burgheziei, manifestul arată cine poartă adevărata grijă patriei; că drepturile clasei muncitoare nu se apără ducînd un război de cîtropire. Minunate și pline de căldură sînt cuvintele care vorbesc în manifest despre patrie: „Patria sîntem noi, muncitorii, producătorii întregii bogății sociale și numai noi știm mai bine ca oricine ceea ce trebuie făcut.“

Organizator destoinic al mișcării muncitorești, polemist neterminat care, în paginile ziarelor muncitorești, a înfățișat și demascat viața tragică a muncitorilor în societatea burgheză, orator neîntrecut ale cărui cuvinte înflăcărau masele și le ridicau la luptă, Ștefan Gheorghiu rămîne una din cele mai de seamă figuri ale mișcării muncitorești de la începuturile sale.

Ștefan Gheorghiu a murit la 19 martie 1914. Dar adevărații luptători nu mor niciodată. Ei trăiesc în memoria milioanei de oameni, stînd drept exemplu urmașilor. Ideile pentru care a militat acum o jumătate de secol Ștefan Gheorghiu au triumfat în patria noastră. Lupta lui e dusă mai departe de întregul nostru popor, în frunte cu fiii lui cei mai buni, comuniștii.

DIN LUCRĂRILE
PICTORULUI
ANDREESCU

Înainte de a fi împlinit 33 ani, se stinge în lipsuri și boală Ion Andreescu, unul din clasicii picturii noastre din veacul trecut. În ultimele zile ale vieții, artistul a creat autoportretul pe care îl reproducem în planșele alăturate, împreună cu alte lucrări ale sale.

Pe figura brăzdată, fără vîrstă, în ochii mistuiți de febră, se citește sîrșitul apropiat. Expresia adînc dramatică a chipului nu este însă resemnată. În privirea îndurerată dar dîră a artistului, în toată atitudinea lui, se deslușește parcă o întrebare acuzatoare adresată societății burghezo-moșieresti, ce lăsa pradă mizeriei pe cei mai înzestrați artiști.

Pictat în tonuri grave, cu o mare sobrietate și forță de expresie, acest autoportret, deosebit de valoros ca realizare artistică, este în același timp un zguditor document al unor vremi pe veci apuse.

Florile pictate de Andreescu — minunații săi trandafiri roz sau albi, garoafele, pansellele și altele — exprimă bucuria artistului în fața frumuseții naturii. Florile sîngerii și învoalte, tulpinile gingașe și zvelte, sînt redată cu mare măiestrie. Cu sensibilitate și emoție, într-o armonie coloristică caldă, a zugrăvit pictorul acest modest „ghiveci“ cu garoafe — care-i va fi înveselit poate camera sa săracă.

Pădurea cu frumusețea ei schimbătoare de la un anotimp la altul, cu lumina ce se cernă tremurătoare prin frunziș, l-a atras îndeosebi pe Andreescu. Și dintr-un tablou ca acest colț de pădure, deși departe de posibilitățile creatoare ale artistului, fiind rămas doar în faza de studiu, se poate observa totuși, cum din câteva trăsături largi de penel pictorul a izbutit să sugereze freamătul pădurii, să comunice suflul intens de viață și poezie ce se degaja din ea.

Cunoscînd îndeaproape viața satului nostru, Andreescu a zugrăvit o serie de tipuri de țărânci tinere, pe figurile cărora se îmbină frăgezimea vîrstei cu umbra pusă de greul vieții. Tabloul „Fetița cu găina“, realizat încă în primii ani ai activității artistului, vădește cu cîtă căldură și dragoste se apropla Andreescu de viața modelelor sale. Imaginea fetiței, pe fața căreia se citește tristetea de a trebui să-și vîndă găina la țîrg, este de un autentic realism, cu atît mai emoționantă și convingătoare prin laconismul ei.

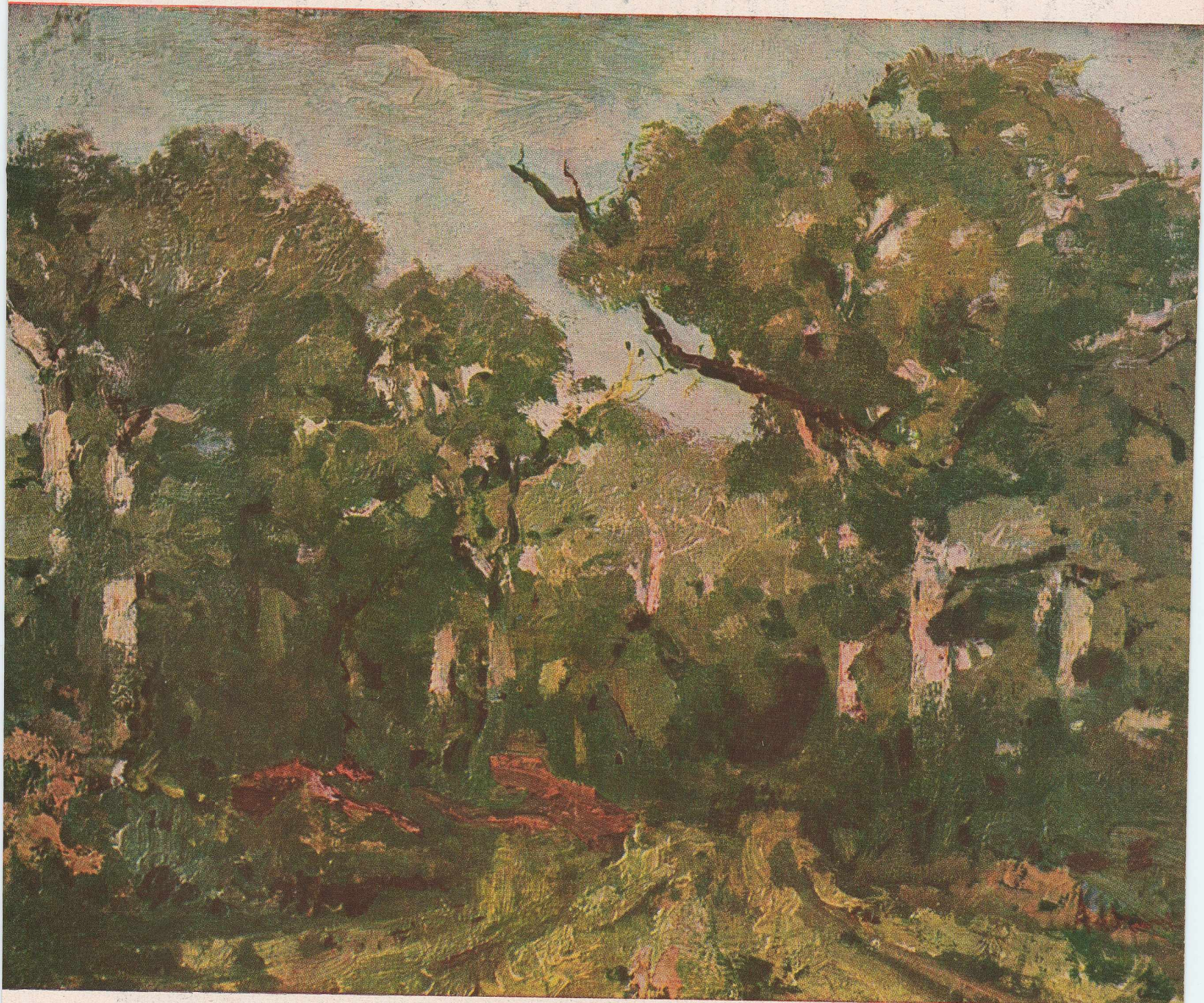
Acest tablou, ca și multe altele ce exprimă atitudinea critică a lui Andreescu față de orînduirea burghezo-moșierescă, îndreptățește prețuirea de care se bucură opera sa din partea poporului nostru muncitor.

L. R.

Mihai GAVRIL

MOLIDUL

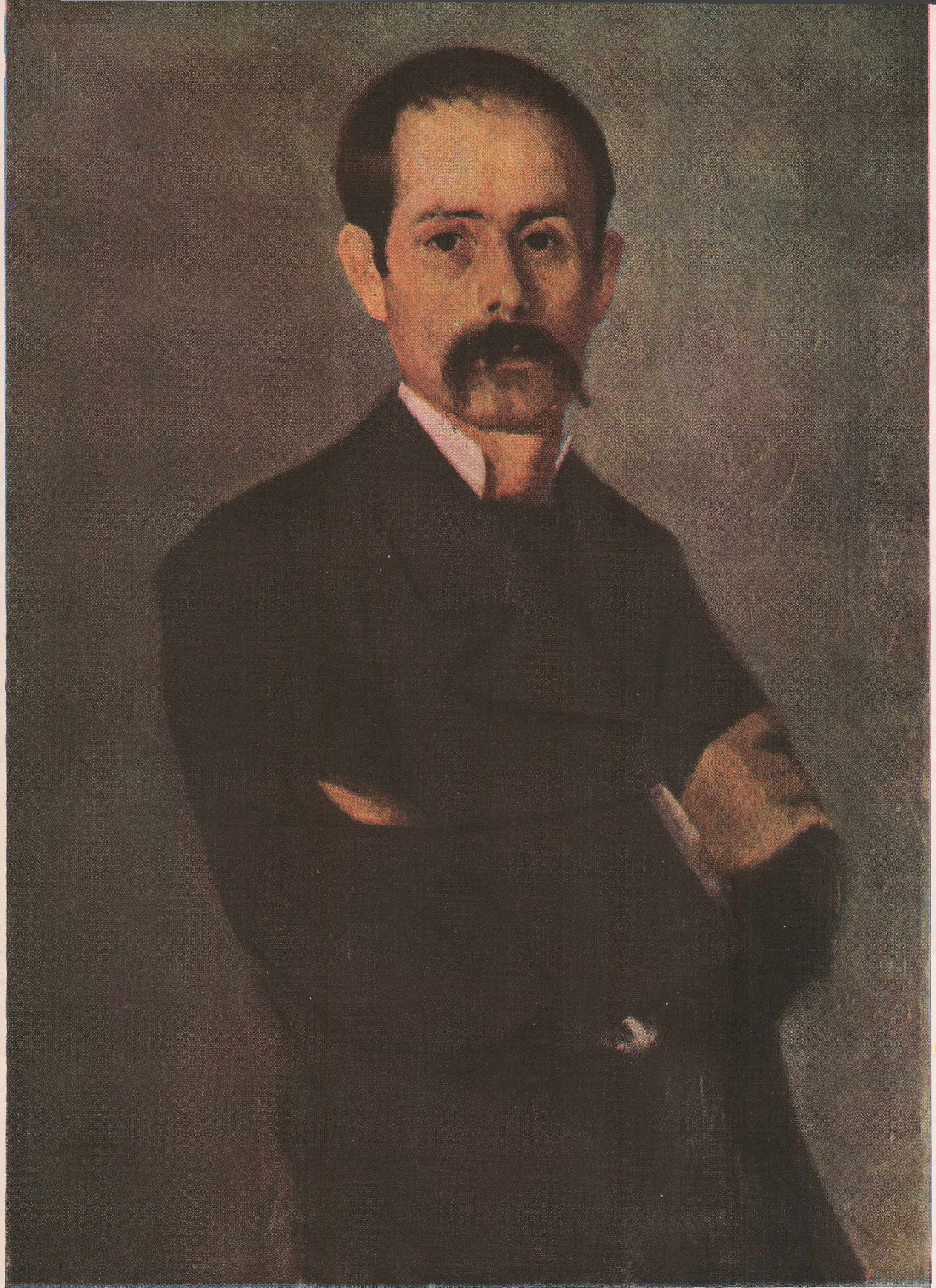
Am crescut ca un molid
Mai înalt între molizi,
Lîngă ploile ce cad,
Lîngă fulgere ce ard...
Iar prin cetinele mele
Arde pulbera de stele.
Rădăcinile-mi adînci
Prinse sî aici, în sfînci;
De furtună nu mi-l teamă,
De săcure nu sîm seamă.
Teama dacă mă încearcă
Nu-l furtuna ce s-arădă
Ci-l săcurea ascuțită
De vreun lotru rînduită.
Dar nici de săcure teamă
Nu mi-l...
Că dacă m-o doborî
În pămînt m-oi coborî
Și-oi trăi și-oi răsuna
În lăuta ce-o cînta.
Case de-oi scoperi
Tot molid înalt voi fi...
Ori de-oi legăna copil...

I. ANDREESCU

Colț de pădure

Biblioteca Coșta
Krauze
București 1990

I. ANDREESCU

Autoportret

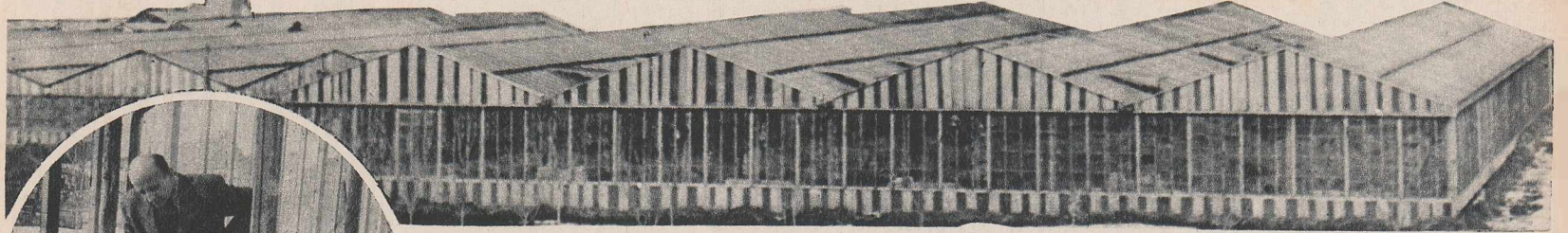
Biblioteca Centrală
Pawlova
București

I. ANDREESCU
Fetița cu găina

J. An

IN SERELE COOPERATIVEI

Grădinarul Iosif Öllerer (jos) și Iosif Karabás, președintele cooperativei „Partizanu”, verifică corpul de încălzire al serei, alimentat cu gaz metan.

„Cine este oare acest cititor care împrumută rînd pe rînd toate operele lui K. A. Timiriachev și apoi le ține la el luni de-a rîndul, încălcînd regulamentul bibliotecii?” — s-a întrebât de nenumărate ori tînăra bibliotecară de la biblioteca regională din Tg. Mureș. Pe fișa cititorului figura doar atît: Iosif Öllerer, de profesie grădinar...

In plin contrast cu temperatura încă scăzută de afară, în spațioasele sere ale cooperativei de aprovizionare și desfacere „Partizanu” din Tg. Mureș e adevărată vară. Aspectul vesel al răsadurilor de roșii, împrejmuite de tînerele căpățîni de salată și de frunzișul guliilor ce se scaldă în cele mai variate nuanțe ale verdelui, îți încîntă privirea. Aici fiecare palmă de pămînt este pe deplin folosită. Perioada vegetativă a salatei este de 4 săptămîni, cea a guliei de 6 săptămîni, iar a roșiilor și mai îndelungată: acest factor este ținut în seamă de cultivatori, care alternează culturile astfel ca nici o zi să nu se piardă și plantelor să le fie asigurate

cele mai bune condiții de dezvoltare.

... Aci, la grădină, poți afla cine este cititorul asiduu al bibliotecii regionale și la ce rezultate anume a reușit să ajungă Iosif Öllerer, studiindu-l în amănunt pe marele Timiriachev.

Intr-o dimineață grădinarul nostru s-a prezentat la președintele cooperativei „Progresul” cu noul său proiect de inovație. Pe bucată mică de hîrtie care i-a fost întinsă, președintele Iosif Karabás a citit doar atît:

$CH_4 + 4O = CO_2 + 2H_2O$
Sau, cu alte cuvinte: gazul metan, prin ardere în oxigenul din aer, se transformă în bioxid de carbon și vapori de apă.

— Vreau să-ți amintesc un lucru care-l știi, a zîmbit grădinarul. Că bioxidul de carbon este tot atît de necesar plantelor cum ne este nouă, oamenilor, oxigenul...

In scurtă vreme sub îndrumarea lui Iosif Öllerer

s-a pornit la treabă. Au fost construite corpuri de încălzire speciale, fără coșuri, pentru ca gazul metan să poată arde în aer liber, producînd bioxid de carbon și vapori de apă. Pe lîngă aceste corpuri de încălzire, în toate colțurile serelor au fost instalate arzătoare libere. Temperatura de ardere se poate reglementa după cerințe.

Roadele acestei inovații ingenioase n-au întîrziat să se arate. Încă în primăvara anului trecut s-au cules din răsadnițele calde și din serele cooperativei „Partizanu”, de pe o suprafață de numai cîteva sute de m.p., 5460 căpățîni de salată, 5700 bucăți gulii, 3200 kg. roșii timpurii, 5000 legături ridichi, 3000 kg. castraveți etc.

După plenara lărgită a C.C. al P.M.R. din 19—20 august 1953, s-a construit o seră nouă, modernă, pe o suprafață de 690 m.p. Cu aceasta, suprafața totală a serelor cooperativei „Partizanu” a crescut la 2100 m.p.

Munca rodnică a colectivului de grădinari a continuat cu și mai multă însuflețire. Astfel s-a reușit ca în plină iarnă, cînd în toată țara bîntuia gerul, să se poată culege de pe o suprafață de 92 m.p., 300 kg. roșii rumene, de cea mai bună calitate.

După această nouă victorie s-au mai plantat 4000 fire de răsaduri de roșii,

precum și mari cantități de salată, ridichi și gulii.

Dar acesta e numai începutul. Proiectele unui mare combinat, cu sere masive, construite numai din beton și sticlă, sînt deja terminate. Acest combinat va ocupa o suprafață de peste 50.000 m.p.

Peste cîteva săptămîni, tinerii care participă în prezent la cursurile organizate

în cadrul cooperativei „Partizanu” vor merge să conducă nenumărate alte sere, ce se vor construi încă în acest an în gospodăriile agricole colective și întovărășirile agricole situate în vecinătatea conductelor, prin care curge acest minunat dar al pămîntului: gazul metan.

Stefan IZSÁK
corespondent - Tg. Mureș

La cursurile horticele organizate de cooperativa „Progresul” iau parte, împreună cu grădinarii serei, și muncitori de la gospodăria de stat, colectivități și țărani muncitori din satele apropiate. În fotografie: Ilka Kovacs la G.A.S. din Miercurea Nirajului și Roza Marton de la G. A. C. Mitrești — în orele de practică, în sera cooperativei.

După lecții, munca practică le ajută pe viitoarele cultivatoare de legume să înțeleagă și mai bine cele învățate.

Culturile de roșii, salată și gulii absorb cu neșat apa distribuită de grădinari.

Sub cerul liber

de Traian COȘOVEI

Soarele înalt aprinde în aceste meleaguri creștetul bătrîn a sute de dealuri, făcîndu-le să strălucească în toate culorile, ca o îngrămădire de comori. Pe văi, odată cu lumina lunecînd în asfințit de culoarea mierii, se pornesc — ca într-o curgere înceată de arginturi și aurării — clinchete și tălângi; glasuri de turme, chiote și cîntece din fluier. Turme, albe și brumării, înșirîndu-se ca niște salbe, pe pieptul dealurilor, ca niște cusături alese pe marginea văilor, se întorc din păscare.

În aceste locuri își poartă cîrdurile de o mie de oi ciobanii gospodăriei agricole de stat din Hănești-Sadoveni. Cu cîțiva ani în urmă, ei aveau aici o singură stîină și toate oile — soiuri băștinașe amestecate — umblau laolaltă. Odată cu munca de îmbunătățire a raselor de oi, cînd un cuvînt nou — „caraculizarea” oilor — a intrat în limbajul comun al ciobanilor, brigadierii stîinii, Dumitru Tălpăraru și Vasile Stanislav, trecură la organizarea muncii lor. Aleseră oile caracul — vreo cinci sute — și le făcură tîrlă aparte, peste dealuri, la Borolea. Stanislav trecu brigadier la această stîină nouă, iar Tălpăraru rămase mai departe la turma de pe valea Bașaului.

După ce fu așezată a doua stîină din Borolea, Tălpăraru își îndemnă ciobanii: „Acuma, haideți să ne întrecem cu ei, cu alde Stanislav”...

... Încet, zăbovind prin ierburi, turmele se apropie, tălângile sună des, cîinii umblă și cercetează stîina. Pe rînd vin ciobanii în

cămăși albe, încinși cu chimiruri late, cu pălării negre date pe ceafă, cu bice împletite șerpuid în urma lor. Degrabă, pînă cînd flăcăușul de la strungă apropie oile, ei și-au suflecat mînecele, s-au spălat, și-au clătit gălețile și au trecut în rînd, pe scăunașe. Incepe mulsul. Pornește un ropot nervos de picioare zvelte, grațioase, cu genunchi înverziți, cu unghiile lustruite. Din cînd în cînd oile mari, puternice, dau să sară în lături, se feresc. În clipe de liniște se aude, pe mai multe glasuri, șopotul laptelui în bulboane de spumă.

Bine păscute, sătule, oile abia încep prin girlici.

— Acuma, pe seară, s-au înșirat în păscut, de mai mare dragu’ — spune mulțumit ciobanul Casian.

— Hm! Pînă la amiază oile îl duc pe cioban; după amiază, ciobanul le duce pe oi — răspunde, filozofînd, Jurabil.

— Haide, măă, copilu’nostru, măă... dă oile la strungă, — îl îndemnă Muntean, cu vorba lui domoală, pe flăcăușul Vasiliu.

Mulg toți, cu sîrg, mulțumiți de dărnicia oilor. Ei știu că după cum potrivesc oile din păscut, cu apa, așa capătă și laptele. Iar dacă nu mulg bine, înseamnă mai întîi, să nu împlinescă planul. Apoi, laptele lăsat în uger miine nu mai este, se pierde:

Seara la tîrlă. În jurul focului, cu cîinii lingă ei, ciobanii se sfătuiesc. Responsabilul stîinei, baciul frunțay al întrecerii socialiste Dumitru Tălpăraru, le spune despre mersul întrecerii lor cu toate stîinele din țară. Alături, turma stă tihnită.

împietrește pulpa oilor și le întarcă. Păgubește poporul.

Încet, ca și răsăritul lunii, s-a ivit la marginea găleților spuma tremurătoare a laptelui: mulsul se apropie de sfîrșit.

Îndată după ce au pornit întrecerea cu ciobanii din Borolea, brigadierul Tălpăraru a luat o serie de măsuri. Se spunea că Tălpăraru îi mai priceput și mai cunoscător din practică, iar Stanislav îi mai tare în carte. Cei doi brigadieri în întrecere se sfătuiau însă adeseori. „O turmă mai mică îl mai ușor și mai bine de îngrijit — spunea Tălpăraru. Eu împart turma din stîina mea în două cîrduri de cîte 250 de oi. Tu să faci la fel”. Altădată îl căută Stanislav pe Tălpăraru: „Nu-i bine să paștem tot islazul odată... Oaia îi mofturoasă la mîncare, unde calcă azi, mîine nu mai paște. Să știi că noi împărțim islazul în parcele, așa cum scrie la carte. O să avem întotdeauna iarbă proaspătă și destulă”. Ciobanii din Bașau își parcelară și ei islazul.

Curînd, Tălpăraru își îndreptă atenția asupra ciobanilor: „cu cît au să fie ei mai pricepuți, cu atît oile au să o ducă mai bine, o să putem da mai multă producție. Oii bine îngrijite — înseamnă miei voinici, lînă multă, carne și lapte din belșug”. Pe cel care îi păru mai bun dintre ciobani, pe Ioachim Adăscăliței, îl trimise la școala de șefi de stîină și el se ocupă îndeaproape de Casian, de Jurabil și de Muntean, să-i învețe bine secretele ciobănitului. Stanislav îl trimise și el la școala de șefi de stîină pe Ion Pușcașu și începu să-și crească ciobanii. „Îți spun, pentru că sîntem în întrecere și să nu zici că lucrăm în secret” — îi destăinuia Tălpăraru lui Stanislav.

În primăvară, Tălpăraru a fost chemat la o conferință, la București. „Dacă vine vorba despre întreceri — îl sfătuiră ciobanii — tu cheamă la întrecere, din partea noastră, toate stîinele din Republică — și om vidă noi...” Tălpăraru le-a îndeplinit dorința.

Mersul întrecerii cu stîinele din țară eu îl aflui citînd în gălețile noastre cu lapte — glumește cu tîle Ioachim. Avem noi semne la găleți...

— Hai, măă, copilu’nostru, măă... mai ai?... îl întrebă Muntean pe flăcăușul de la strungă. Are ce are cu el. Cînd a venit băiatul, întîi i-a spus lui Muntean „moșule”, dar degrabă, încurcat, și-a schimbat vorba: „tovarășe Muntean”. Ciobanii ceilalți au ris: „moșul” era un năzdrăvan de vreo 40 de ani, spătos, cu fața largă, colțuroasă și pîrlită, dar cu părul albit. Muntean și-a netezit barba albă și a zîmbit poznaș: „Ăsta-i copilu’nostru, mă, îi isteț. Să-l creștem. Te uiti că-s alb? M-a viscolit pre tare...” L-a luat pe flăcăuș cu el, la turma cu miei și cu oi fătate. „Miei is mai gingași și au nevoie de o îngrijire aparte” — îl îndruma pe băiat și de-atunci s-au împrietenit.

... S-a terminat mulsul. Luna s-a aprins de-a binelea pe cer. Ciobanii deșartă gălețile în bidoane, se spală. În vreme ce „copilu’nostru” mîină oile pe locul tîrlei, Casian pregătește căruța, Jurabil aduce căluții murgi. Cu un ciine venind din urma căruței cu bidoane, Casian pornește peste dealuri, la centrul de telemea din Borolea. Jurabil, Muntean, care sînt în

schimbul de noapte, își pun căciunile, își aruncă hainele pe umăr.

Noaptea, pe răcoare, oile pasc mai bine: nu e praf, nu-i zădăf, nu sînt muste. Și iarba îi proaspătă și parfumată. Mușul de dimineată e mai îmbelșugat. La un capăt al turmei veghează Jurabil, răzemat în bită; stă nemișcat, ca sub o cernere cerească, numai de el simțită. Stă în aceeași neclintire și uriașă dragoste, cu care ziua întîmpină revărsarea arșiței, cu care întîmpină burnițele toamnei, viscoalele iernii, grindinele — toate cîte se opresc în spinarea lui puțin adusă.

Cînd oile încep să se strîngă cu gînd de culcare, Muntean scoate ceasul din buzunar: nu-i încă ora odihnei. Cu îndemnuri domoale le stîrnește. Să mai pască. Dacă nu pasc, oile nu dau lapte. Și mîine poporul de muncitori așteaptă o cantitate mai mare de brînzeturi decît a primit ieri și alaltăieri. Ne trebuie din ce în ce mai multă și mai bună hrană. Oile nu știu, firește, treaba asta, dar o știu ciobanii și la îndemnul lor, oile se înșiră după ei, pe unde-i mai bună iarba și rup pedicicioase mohorul înalt pînă la genunchi.

Trec pe deasupra lunii bulgărași. fuioare albe și brumări de nori. așternîndu-se pe cer într-o risipă care îl face pe Jurabil să mormăie, mucalit:

— Te uită la turmele de sus! Ce-or fi făcînd ciobanii de-acolo?! Și-au prăpădit oile lor lîna pe miriști...

— Au să dîrdîie la iarnă, golași, fără hăinuțe, copiii ciobanilor de sus — rîde și Muntean.

Ciobanii gospodăriei din Hănești și-au depășit planul la lînă. Oile, bine îngrijite, au avut lînă bogată, mătăsoasă. Le-au scaldat, le-au tuns bine și la vreme.

Cînd, din întineric, se înfățișează la el, cu cîinele Haiduc după ea, „Oacheșă” lui „năzdrăvană”. Muntean își cercetează ceasul și dă semne de plecare. De altfel și oile începuseră în felul lor să-i atragă luarea aminte, întorcîndu-se spre el. Pornesc spre stîna, ciobanii tot uitîndu-se lung pe cer, la drumul robilor, vrînd parcă să descopere turmele care au trecut pe acolo, răscolind de-a curmezișul boltei pulberea aurie...

Îi tîrziu cînd se întoarce Casian de la centrul de telemea. Ioachim a întezit focul: într-un cean fierbe mămăliga, în altul laptele. Tresar din nou glasuri dulci, somnoase, de mioare, de clopote și fluierături și, curînd, oile se liniștesc în tîrlă. Numai „Oacheșă”, năzdrăvana lui Muntean, întîrzie pe lîngă cioban: uitucă, se dă singură la strungă, parcă ar vrea s-o mulgă iar.

— Dimineată, păcătoaso! o trimite la culcare Muntean.

— Spuneai că a învățat ceasurile fixe! — rîde Ioachim.

— Mai uită cîteodată — o apără ciobanul — mai greșește; da' în noaptea asta ea mi-a dat plecarea.

Strînși lîngă perdeaua de stof, ciobanii ospătează. Casian le-a adus vești de la stîna din Borolea. Tălpăraru și Stanislav sînt duși la o școală. În toamnă se vor face însămîntări artificiale la oi și oamenii învățat cum trebuie efectuată însămîntarea. Șefii de stîna — Ioachim și Pușcașu — conduc treburile stînelor în așa fel că nu se simte lipsa brigadierilor. Iar întrecerea merge înainte.

S-au făcut și în anul trecut însămîntări artificiale. Ciobanii au

așteptat cu neliniște primăvara — să vadă cu ochii rezultatul. „Tot cîte doi miei la fiecare oaie, așa cred eu” — se bucura Stanislav. „Să îngrijim bine oile, să le hrănim, să avem miei frumoși” — se îndemneau ciobanii. Avuseseră ei grijă ca oile să intre grase în iarnă, să nu sufere.

În toulul iernii de anul trecut, însă, turmele au rămas fără nutreț; gospodăria nu avea furaje destule. Viscoale și geruri, zăpezi — lipsa de nutreț amenințau să înghită cele o mie de oi ale statului. Comunistul Tălpăraru dădu alarma. Oile mari, voinice, cu miei în ele, începeau să resimtă rațiile scăzute, noaptea behăiau neliniștite; parcă simțeau primejdia. De la centrul gospodăriei — la 40 km. depărtare — nici un semn de ajutor.

— Birocrația dracului! înjura asudat Tălpăraru, sfătîndu-se cu ciobanii, cînd, tocmai, veni de peste dealuri Stanislav, cu doi cîini după el, cu cojocul încărcat de chiciură.

— Toată răspunderea îi pe pieptul nostru. Noi sîntem cu oile aici — nu domnișorii de la birouri. Cu ei om vorbi pe urmă. Să plecăm din locul ăsta blestemat — îl chemă cu el Tălpăraru.

Bătură amîndoi satele, pînă departe, întrebînd prin oameni de nutreț. Se întoarseră și porniră la drum lung, cu turmele încărcate de cîini, cu sâni și căruțe încărcate cu paie și saci de porumb. Din loc în loc făceau popasuri, dădeau oilor tainuri concentrate — grăunte — ca să reziste. Odihneau și porneau mai departe. Au ajuns la o altă gospodărie de stat, la vreo 70 de km. Nici o oaie nu le-a căzut pe drum. Gospodăria lor le-a venit apoi în sprijin, le-a cumpărat acolo furaje și au iernat astfel 55 de zile, în cîmp deschis. În primăvară s-au întors la stînele lor, cu toate oile sănătoase, cu soldurile pline. Aduceau înapoi, în harabale, printre cojoace și tărhaturi, miei albi, ori negri-strălucitori.

Apoi începu zorul mieilor — trudă plină de răsplătire și mulțumire. Tălpăraru și Stanislav, fruntași ai întrecerii socialiste încă din vara lui '52, își întăreau cu această faptă înaltul titlu. Patru sute de miei dintre aceștia — cei mai buni — fac în prezent turmă caracul și cresc, ca în rai, într-un imas bogat, la vreo 10 kilometri mai departe, sub supravegherea a patru ciobani tineri. Se ridică a treia turmă a gospodăriei Hănești.

— La centrul de telemea îi o greutate și o nedumerire, — gîndește cu glas tare Ochiță. Măsoară ei, acolo, gradul de grăsime a laptelui. Asta nu-i rău. Trebuie să știm ce fel de lapte producem. Numai că, din cînd în cînd, analiza aceea scoate că laptele dus de noi îi apos. De unde apos?... Pe vreme ploioasă, oile mănîncă iarba încărcată cu apă; noi știm că și laptele are să fie mai subțire. Om lua aminte ca să ducem oile la păscut în cel mai bun loc. Dacă păscutul e mai bun, și laptele e mai gras...

După cină, ciobanii trec toți pe marginile tîrlei și se culcă din loc în loc pe lîngă oi. Pînă să adoarmă, își mai aduc aminte de cîte ceva, mai schimbă cîte o vorbă.

— Pînă acuma avem 7000 de litri de lapte peste plan — spune Casian.

— Cei din Borolea au cît noi? sare flăcăușul Vasiliu.

— Măă, copilu'nostru, măă...

— Dă oile la strungă! i-o ia înainte, glumef, Ioachim.

— Nuu, să lăsăm șaga — stăruie Muntean. Să nu ne bucurăm prè mult: dacă n-or depăși și ai din Borolea și alții — ce-am făcut?... Te-ai gîndit tu cîte oi, cîte vaci trebuiești; cît lapte și cîte brînzeturi trebuiești în țara asta, ca să ajungă fiecăruia, pe săturate? Munți de brînză, riuri de lapte...

Intr-o seară ca asta, înainte de a pleca la școală, Tălpăraru le-a adus ciobanilor o veste: „Ție, Ioachim Adăscăliței, și ție, Dumitru Muntean, și ție, Jurabil — de la stîna noastră; lui Pușcașu și lui Ungureanu și încă unuia de la stîna lui Stanislav, partidul v-a dat titlul de fruntași ai întrecerii socialiste. Ceilalți — mai tîrziu, care cum s-or învrednici”. Tăcură toți, tulburați, și Tălpăraru adăugă, muștrîndu-i cald, netezindu-și părul alb pe tîmple: „V-am spus eu că partidul și statul își pun nădejde în noi?”

În seara aceea a fost petrecere la stîna: Tălpăraru a destupat o sticlă de țuică și a trecut-o din mînă în mînă, iar Muntean a cîntat cu foc din caval.

*

... Doarme turma, dorm și ciobanii. Numai Muntean nu poate să mai adoarmă. De la o vorbă a strungarului, gîndul îi trece la treaba care începe mîine-poimîine: alegerea oilor pentru trimes la tăiere. Își trece pe dinaintea ochilor fiecare oaie. Fiecare îi-i dragă ciobanilor prin ceva. Cade vina pe cele sterpe în primul rînd, apoi pe bătrîne, pe metişuri, pe cele slabe de lapte, pe haimanale, pe mofturoasele care nu mănîncă. Merg toate pentru hrana, pentru bucuria și sărbătorile poporului muncitor. Bucuria lui Muntean: oile sînt înfundate de grase, fiecare — grea cît un batal. Și turma

se înnoiește cu oi de rasă curată: caracul. De la grija acestei curățiri a turmei și predarea cotelor de carne către stat, gîndul lui Muntean o ia înainte, în primăvară. Zorul, grija și bucuria fără seamăn a mieilor. Nu-i o treabă ușoară: e o muncă plină de osteneți și care ține din februarie pînă în aprilie. Sînt nopți de veghe și de nesomn; de nerăbdare și bucurie. Ciobanii umblă din ceas în ceas cu felinarele, prin turmă, caută oile fătate sau pe cele ce se trudes; strîng miei uzi, îi alăptează și-i duc la căldură să nu se betegească. Dimineata, înainte de plecarea turmei, trebuie alese și ținute în tîrlă oile care dau semne că vor făta în ziua aceea. Cele ce nu vor fi oprite aici, vor făta departe, pe cîmp, și le vor da de lucru ciobanilor.

Muntean se întoarce în toată seara încărcat cu patru-cinci miei, așezați în traistă, la subsuori, în brațe... și alți șapte-opt așezați bine pe samarul măgarului. Sînt seri în care ciobanii întîrzie pînă în noapte, în cîmp, așteptînd să fete cîteva oi, pe care le-a prins truda tocmai atunci, seara... Apoi Muntean își ia în primire turma oilor cu miei: în diminețile răco-roase duce mieii pe sub costie, în bătaia soarelui; în amiezile fierbinți, îi dă prin zăvoaie, la umbră... Nu-i ușoară nici alegerea mieilor pentru tăiere. Toți is frumoși; pe care să-i dai? Dintre cei cu blănița cea mai frumoasă — caracul — berbecuții sînt tăiați. Sînt sacrificați apoi mețișii.

Nu doarme Muntean — somnul lui îi vînturat în pacea adîncă.

Și, deodată, în liniștea aceasta plină de tîhnă, răsună glasul lui domol:

— Hai, măă, copilu'nostru, măă... Școală' și dă oile la strungă... S-ajungem să înmulțim oile noastre ca frunza... Să vezi turmele noastre și să spui că-s rîuri și mări — nu cîrduri de caracul...

Prepararea brînzei telemea cere fără îndoială multă pricepere. Iată-l pe specialistul tîrlei, maestrul Biciurcă Constantin, așezînd brînză la butoi.

Ioana Nicola-Știrbei în rolul Lizei din opera „Dama de Pică”.

Herman, așa cum îl cunoaștem din interpretarea tenorului Garbis Zobia.

DAMA DE PICĂ

LA TEATRUL DE OPERĂ ȘI BALET

cum sînt a patra și a cincea, sau urmărind drama și a eroi ca Romeo și Julietta, Francesca da Rimini, Manfred, Mazepa și Maria, cărora Ceaikovski le-a închinat nemuritoare lucrări simfonice.

Aceeași idee apare și în opera „Dama de Pică”, inspirată din nuvela cu același nume a lui Pușkin. Pofta bolnăvicioasă de câștig, cultivată în sufletul tînărului Herman de către aristocrați corupți, decăzuți, ajunge să înăbușe în acesta dragostea sa sinceră, curată, pentru Liza și-l împinge, în cele din urmă, la actul deznădăjduit al sinuciderii. Expresia muzicală a acestui dureros conflict se concretizează, în primul rînd, în structura tematică a operii. Temele principale care stau la baza operii „Dama de Pică”, dezvoltarea acestor teme, reflectă ciocnirea dragostei înălțătoare cu pasiunea înjositoare a jocului de cărți, încercările eroilor de-a face să triumfe nobilul lor sentiment, deznodămîntul tragic al conflictului.

Trei sînt temele pe care se clădește întregul edificiu simfonic al operii:

Prima temă este alcătuită dintr-un motiv aspru și rigid care se repetă de trei ori, ca o forță amenințătoare. În desfășurarea operii, acest motiv apare ori de cîte ori se ivește contesa — deținătoarea secretului celor trei cărți — sau este numai vorba de ea.

A doua temă, o melodie lirică coborîtoare, îl caracterizează pe Herman, zbulciumul și gîndurile acestuia. Este interesant de remarcat că în structura acestei melodii intră și motivul amintit al cârților de joc, subliniind astfel locul pe care avea să-l ocupe în viața suflătoare a eroului nefasta sa pasiune.

A treia temă — o melodie de larg suflu, plină de lumină și tensiune emoțională — este tema dragostei dintre Herman și Liza și se află într-un puternic contrast cu tema lipsită de umanitate și căldură a cărților de joc.

Desfășurarea întregii opere se bazează pe lupta în cadrul căreia tema negativă a cărților de joc se impune cu putere crescînd, pînă în momentul culminant al sinuciderii eroului. Tema dragostei, care răsunase cu maximum de forță în tabloul din camera Lizei, — la începutul operii — nu mai reușește să se impună, pînă în final, în formă integrală, ea apărînd episodic și fragmentat. Ea reapare însă la sfîrșitul operii, pe buzele muribundului Herman și în concluzia orchestrală, ca un imn închinat acestui nobil sentiment care nu cunoaște moartea și va încălzi totdeauna sufletele oamenilor.

În operă există o serie de tablouri muzicale care caracterizează sugestiv mediul social în care se desfășoară conflictul și care reprezintă adesea înseși forțele negative, vrăjmașe fericirii eroilor: fastuosul

bal aristocratic, atmosfera apăsătoare a camerei contesei, desfrîul nobililor în tripou etc.

În punerea în scenă a „Damei de Pică” la Teatrul de Operă și Balet, este evidentă preocuparea regiei (V. Ciukov-Moscova) de a lumina cu un puternic reflector forțele antagonice care se ciocnesc pe parcursul operii. În măsura în care această preocupare a fost înfăptuită, spectacolul a căpătat semnificații adînci și o remarcabilă forță de generalizare.

Străduindu-se să imbine într-un tot armonios elementele componente ale artei de operă, regia a izbutit să creeze un spectacol dramatic, încheat în ansamblul său. În munca sa de reliefare a conflictului social, existent în operă, de cimentare realistă a tuturor factorilor spectacolului, regia s-a bucurat de concursul valoros al diferitelor compartimente artistice și tehnice ale ansamblului Operei:

În acest sens trebuie relevat aportul remarcabil pe care-l aduce orchestra în precizarea sensului ideologic al operii. În „Dama de Pică” partea simfonică are o amploare deosebită, fapt care a ridicat în fața conducerii muzicale (E. Massini, A. Mendelsohn, M. Brediceanu) probleme dificile. Este incontestabil că munca dusă pentru pregătirea „Damei de Pică” a determinat creșterea nivelului artistic al execuției orchestrale, în special sub aspectul omogenității și expresivității acesteia. Aceasta a făcut ca pe parcursul acțiunii muzicale orchestra să nu se rezume la a acompania, ci să fie un element activ de caracterizare a stărilor suflătoare, a conflictului dramatic. Din acest punct de vedere este de subliniat modul pregnant în care a fost pusă permanent pe primul plan tema negativă a cărților de joc — simbol al forțelor întunecate, vrăjmașe fericirii omului. Sugerăm, însă, în aceeași ordine de idei, ca în finalul operii tema dragostei să răsună cu mai multă forță și convingere; nu pătrunsă de sentimentul resemnării, așa cum se întîmplă acum, ci ca o slăvire a dragostei nobile și curate. Nu trebuie uitat că, deși profund tragică, muzica lui Ceaikovski este, în esența ei, adînc optimistă prin pasiunea cu care compozitorul cîntă întotdeauna frumusețea vieții, a marilor sentimente omenesti. Convențional, dulceag, sună uneori orchestra în introducerile simfonice ale ultimelor tablouri. Se simt aici rezonanțele modului tradițional de execuție a operii italiene. Preludii orchestrale — ca cele care redau chinul suflătesc al lui Herman (scena din cazarmă), durerea și neliniștea Lizei așteptîndu-și iubitul — se cer cîntate cu mai multă participare și patos dramatic.

Creația actoricească are numeroase laturi valoroase, datorită în mare măsură faptului că pentru

cele trei distribuții ale spectacolului au fost mobilizate cele mai de seamă forțe artistice ale operii noastre. Trebuie semnalate unele realizări actoricești care au jucat un rol deosebit în caracterizarea eroilor și a conflictului în care aceștia se află angrenați. Interpretînd pe Liza, Dora Massini a exteriorizat în mod sugestiv noblețea suflătoare a eroinei, zbulciumul care o macină din momentul în care se îndoiește de sinceritatea sentimentelor lui Herman. Caracteristic pentru interpretarea actriței sînt tensiunea dramatică, gama extrem de bogată și nuanțată a trăirilor suflătoare redată prin acțiunile fizice corespunzătoare, prin mlădie-re expresivă a vocii care amintește adesea de intonațiile vii ale vorbirii omenesti. În același rol, Ioana Nicola-Știrbei se remarcă deosebit prin puritatea cristalină a vocii, prin simplitatea jocului scenic. Un Herman convingător — om autentic, sfîșiat lăuntric de fatala sa pasiune — întruchiează tenorul Garbis Zobia; vocea de un intens dramatism, comportarea sinceră izvorînd dintr-o trăire puternică, au ajutat interpretului să realizeze o serie de momente emoționante. În rolul bătrînei contese am apreciat în special interpretarea Mariei Moreanu; actrița a subliniat forța neîndurătoare pe care o simbolizează apariția bătrînei contese, dar a păstrat totodată complexitatea suflătoare a personajului, manifestată cu o deosebită putere în scena dinaintea morții, cînd prin mîntea contesei se perindă amintirile tineretii sale. Ușuraticul conte Tomski, exemplar tipic al aristocrației decăzute — unul din personajele cheie ale operii, a cărui povestire trezește în Herman dorința bolnăvicioasă de a afla secretul cărților de joc — este interpretat cu dezinvoltură și mult spirit de P. Ștefănescu-Goangă și Al. Enăceanu. Multă generozitate am remarcat în cîntul atît de expresiv, în jocul sobru și inteligent al lui Șerban Tassian, interpretul contelui Elekki, logodnicul Lizei. Numeroase calități interpretative se pot constata și la alți soliști ca: Maria Snejina, Elena Cernei, Zenaïda Palli, Mihail Arnăutu, Nicolae Herlea, Iolanda Mărculescu, care s-au integrat rolurilor, impresionînd pe spectator prin firescul jocului, prin expresivitatea și muzicalitatea cîntului.

Dar, cu toate că spectacolul „Dama de Pică” a mobilizat cele mai valoroase forțe artistice ale operii, el cuprinde o serie de momente care nu emoționează pe spectator, în ciuda forței emoționale care caracterizează muzica lui Ceaikovski. Sînt destul de numeroase scenele în care lipsește comunicarea între interpreți, acțiunea acționînd pe cont propriu și nu în virtutea legăturilor suflătoare nevăzute care se stabilesc întotdeauna în viață, între doi sau mai mulți parteneri. Se pare că unii

Ceea ce caracterizează, printre altele, creația oricărui mare compozitor, este faptul că principalele sale opere sînt străbătute de o temă fundamentală, de o idee de înaltă valoare elică.

Tema fundamentală a întregii opere a lui Ceaikovski oglindește lupta tragică a omului însuflețit de năzuințe curate împotriva a ceea ce compozitorul numea „fatum”, înțelegînd prin acest termen grelele și copleșitoare condiții sociale ale societății țariste, forțele negative, obscure ale vieții din acea epocă. De multe ori, în această înverșunată luptă omul cădea răpus, speranțele îi erau zdrobite. Acesta era un fenomen tipic pentru societatea în care domneau nedreptatea socială, viciul și neomenia, înăbușînd adesea împotrivirea oamenilor simpli, cinstiți, încrezători în idealuri nobile. Dar chiar în împrejurările în care acest conflict găsea în operele lui Ceaikovski o rezolvare tragică, compozitorul sublinia cu forță simpatia sa pentru oamenii ale căror aspirații luminoase au fost sfărîmate și exprima totodată, cu patos, protestul său împotriva nedreptăților ce stăvilesc drumul omului spre fericire. Această idee, de un profund umanism, o reintîlnești, în forme diferite, ascultînd simfonii atît de zguduitoare

UN CREATOR DE FRUNTE
AL OPEREI CLASICE ROMÎNEȘTI:

Eduard Caudella

„De la 1861, de cînd m-am întors în țară, am avut mai mult decepțiuni!” îi scria compozitorul Eduard Caudella, biografului său G. Georgescu-Theologu, cu ocazia împlinirii a 60 de ani de activitate artistică. Am luptat din greu, ca să-mi creez o pozițiune socială și artistică... pentru care muncă onestă și peste îndatoririle mele, răsplata mi-a fost: „multă ingraturitudine”... Așa a fost tratat în trecut, creatorul operei clasice românești!

Născut în anul 1841 la Iași, Caudella a fost fiul unui renumit violoncelist, organist și compozitor. Dovedind încă din fragedă vîrstă deosebite aptitudini pentru muzică, Eduard Caudella a studiat vioara în străinătate cu Ries, H. Vieuxtemps, L. Massart și B. Allard, debutînd la 14 ani în sala Academiei de canto din Berlin.

În primăvara anului 1861, Eduard Caudella — distins de Cuza Vodă cu titlul de „prim violonist al curții” — s-a înapoiat în țară. Multe avea de înfăptuit: la conservatorul din Iași (unde a funcționat timp de 40 de ani ca profesor și director) nu existau programe analitice și lipseau catedre de bază. La Teatrul Național de la Copou, trupele de operă străine distrau protipendada ieșeană cu un repertoriu boulevardier și salonard străin, dezgustînd pe adevărații iubitori de muzică și împiedicînd afirmarea elementelor artistice autohtone. Animat de dorința de a vedea creația noastră „la locul ce i se cuvine între celelalte muzici internaționale”, Eduard Caudella a împlinit rolul de seamă de organizator și înfăptuitor al unor reforme importante în mișcarea artistică ieșeană de acum 60—70 de ani.

De o fecunditate prodigioasă, Eduard Caudella a compus în toate genurile (vocal și instrumental), de la valsuri și romanze pînă la opere și concerte. Dintre cele mai remarcabile amintim: lucrările lirico-dramatice „Petru Rareș”, „Hartă Răzeșul”, „Olteanca”, „Beizadea Epaminonda”, nenumăratele fantezii pe teme populare pentru orchestră, uvertura „Moldova”, cele două concerte pentru vioară și orchestră. S-a inspirat din cîntecul popular — pe care l-a prelucrat cu mare picepere — fugind de căutările searbăde ale „modernismului”.

Colaborator devotat al lui Alexandri și Caragiale (a scris opera „Hatmanul Baltag”, pe libretul lui Caragiale și Negruzzi), îndrumător al marelui George Enescu, prieten sincer al lui George Dima, D. G. Kiriac, George Ștephănescu ș.a., Eduard Caudella a luptat pentru fondarea unei culturi muzicale naționale. „Am 73 de ani trecuți și tot mai păstrez încă scînteia, animația și dragostea artei mele, fiindcă dacă nu aș fi avut toate acestea și m-aș fi luat după mediul în care am trăit, nu aș mai fi făcut ceea ce se vede”, scria el.

Astăzi, cînd se împlinesc 30 de ani de la moartea compozitorului, numele lui Eduard Caudella este apreciat și cîntit de întreg poporul, așa cum se cuvine unui creator al operei clasice românești

Viore! COSMA

cîntăreți de operă uită adesea de partener, preferînd să intre în comunicare directă cu publicul. Cînd interpretul contelui Tomski, Ștefan Petrescu, povestește în renumita sa baladă taina celor trei cărți, ai convingerea că el nu se adresează prietenilor care-l ascultă uimiți, ci publicului din sală. Lipsa de comunicare între parteneri, am putea spune dezinteresul reciproc pe care aceștia îl manifestă adesea, face ca momente hotărîtoare ale operei, cum sînt duetele între Herman și Liza, Herman și Tomski, Liza și Elețki, cvintetul din primul tablou, să fie statice, reci, lipsite de dramatism. O astfel de comportare creează o atmosferă convențională și nu reușește să convingă pe spectator.

Supără încă destul de mult în jocul unor actori, modul cu totul exterior și lipsit de convingere în care acționează pe scenă. Ai impresia că gesturile, mișcărilor lor nu pornesc dintr-un imbold lăuntric, ci au fost memorato mecanice, ca acțiuni fizice „în sine”. Această impresie se întărește în urma analizei comparative a interpretării celor trei distribuții: majoritatea actorilor care interpretează același rol (acest lucru e evident în deosebi la rolul Herman) reproduc cu precizie aceleași gesturi, aceleași mișcări, ei reacționează într-un mod identic, nelăsînd aproape deloc să se întrevadă personalitatea artistică a fiecăruia, felul cum fiecare interpret a înțeles să se adapteze personajului întruchipat.

În stilul de cînt al interpreților noștri de operă se remarcă, nu rareori, lipsa unei frazări și mlădieri capabile să redea cele mai fine nuanțe ale trăirilor sufletești: adesea, cîntul lor se desfășoară liniar, uniform, fără putere de a caracteriza viața sufletească a croului. Această constatare își păstrează valabilitatea chiar în cazul talentatei cîntărețe Ioana Nicola. Vocea sa pură trezește admirație, dar nu comunică pasiunea, frămîntările, nuanțele trăirilor sufletești ale Lizei. Frază muzicală în care se află concentrat un intens dramatism (de pildă „Mă înecă plînsul” ș. a.) sînt intonate placid și obișnuit, fără ca din glas să străbată vibrația sufletească a interpretei. (Absența unui bogat conținut dramatic și emoțional în cînt face ca mimica — mijloc esențial de caracterizare psihologică — să fie în general imobilă, invariabilă; toate acestea creează impresia unei pasivități și indiferențe a interpretei chiar în momentele de mare încordare dramatică). Naturalitatea și firescul sînt uneori înlocuite prin emfază și strălucire exterioară ca în cazul lui Dinu Bădescu, și, într-o mai mică măsură, al lui N. Herlea la care belcanto-ul tinde să înăbușe sentimentul sincer și pasionat de dragoste al lui Elețki. Interpretarea convingătoare a operei ruse este însă de neconceput fără un cînt expresiv, plastic, frumos, nu prin sonoritatea exterioară, ci prin bogăția de sentimente, de imagini pe care le trezește.

Aceste deficiențe fac ca creația actoricească în spectacolul „Dama de Pică” să nu emoționeze pe spectator în mod continuu, ci numai în anumite momente, nu la fiecare distribuție, ci numai la anumiți interpreți. Spectacolul își pierde în felul acesta ritmul pe care îl conține și îl cere muzica atît de dramatică și zguduitoare a lui Ceaikovski. Este de dorit o adîncire a muncii actorului asupra sa, în scopul unei depline identificări a

tuturor interpreților cu personajele întruchipate și a găsirii celei mai expresive maniere de cînt, a celor mai variate și potrivite exteriorizări fizice ale trăirilor lăuntrice.

Un aport pozitiv îl aduce în spectacol ansamblul coral (sub conducerea muzicală a lui Gh. Kulibin), care se integrează în general acțiunii dramatice ca un personaj real, nerămînd un simplu element decorativ. Totodată el creează în mod sugestiv — prin diferitele sale înfățișări — fondul social pe care se desfășoară drama eroilor operei. S-au obținut unele realizări valoroase și în ceea ce privește diferențierea în sinul masei corale, în sensul sublinierii trăsăturilor individuale, specifice fiecărui component al acestei mase.

Contribuția decorurilor (W. Siegfried) și a costumelor (Cella Voinescu) la caracterizarea epocii este remarcabilă. Trebuie apreciată în deosebi preocuparea creatorilor de a sugera prin mijloace bogate fastul orbitor al vieții aristocratice. Incomparabil mai puțin însă, au pus în lumină decorurile drama sufletească a eroilor prin acele elemente capabile să sugereze zbuciumul, frămîntările acestora. Impresia de monumental pe care și-o creează spectacolul lasă astfel în umbră emoția pe care ar fi trebuit s-o producă puternica dramă a lui Herman și Liza. Aceasta este încă una din cauzele care fac ca, într-o serie de momente ale sale, spectacolul să nu răscolească adînc publicul.

Intervenția episodică a baletului (mastru de balet A. Romanovski) în scena balului, încîntă pe spectator prin grația, eleganța și plasticitatea mișcărilor, creînd atmosfera de destindere necesară pentru a pune într-o și mai puternică lumină drama ce-i urmează.

Prezentarea „Damei de Pică” constituie o dovadă grăitoare a marilor posibilități artistice, a excepționalelor forțe pe care le cuprinde colectivul Teatrului de Operă și Balet. Acest spectacol generează în spectator încrederea fermă și pe deplin îndreptățită în marile izbînzii de viitor pe care le va reperta valorosul ansamblu al primei noastre scene lirice.

George BĂLAN

Scenă de balet din opera „Dama de Pică”.

LEONID LEONOV: BURSUCII

(EDITURA CARTEA RUSĂ)

de Eugen LUCA

Acțiunea romanului „Bursucii” — operă clasică a literaturii sovietice — se desfășoară pe un mare interval de timp și într-o epocă istorică frământată. Deși autorul nu face o cronică a evenimentelor care s-au petrecut în acest interval, el reușește totuși să comunice cititorului, cu o deosebită forță artistică, semnificația grandioasă a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. El reușește aceasta pentru că ne prezintă eroii vii în diferite ipostaze, iar schimbările petrecute în viața lor comunică înseși schimbările petrecute în viața categoriilor sociale cărora ei le aparțin.

Astfel, îl cunoaștem pe țărănul Egor Ivanici Brikin, care, înainte de declanșarea primului război mondial, învățase în mahalalele Moscovei cum să învîrtă paraua, și își deschisese chiar o dugheneană în talseioc. Selos de arginți, meschin, Egor Ivanici apare la început ca un fariseu mărunț, lipsit de orice calitate reală, dar voluntar și sigur de sine. După Revoluție, după înfrîngerea lui Denikin, Egor nu mai păstrează nimic din falsa strălucire de odinioară. Tot universul lui e destrămat. Orice efort pentru a-și redobîndi vechea situație e sortit eșecului. Prin destinul lui Egor, autorul comunică nu numai ideea că acea categorie socială căreia îi aparține acest personaj a fost măturată de vîntul înnoitor al lui Octombrie, dar și că întreaga societate a fost zguduită din temelii și s-au impus criterii noi, adevărate, de prețuire a omului. Autorul a reușit să intruchipeze în Senia Rahler un alt tip de dușman al Revoluției. Fiu de țărăn sărac, Senia, intrat ucenic în dughena băcanului Zosim Vasilici Bihalov, dintr-un cartier periferic al Moscovei, deprinde felul de a gândi al micii burghezii

orășenești și visează să se salte în ierarhia socială a mahalalei. Revoluția îl împiedică. Reîntors în satul său, el devine căpetenia țărănilor răzvrătiți împotriva Puterii Sovietice, căpetenia „bursucilor”. El va fi înfrînt, însă, fiindcă „bursucii” sînt ruși do popor, și fiindcă superioritatea morală a bolșevicilor, care-i urmăresc, e netă. Comisarul Anton, numele sub care se ascunde Pavel, fratele lui Senia, reușește printr-o manevră dibace să-i silească pe „bursuci” să se predea. Predarea în masă a răzvrătiților nu are în carte — așa cum nu a avut nici în viață — doar un sens strict politic. Cititorul e convins că acest câștig politic va avea consecințe uriașe, că va permite comuniștilor adevărați, de felul lui Anton, să creeze din aceste epave omenesți alți oameni, de un fel nou, superior, cum n-a mai cunoscut umanitatea pînă acum. În felul acesta, instaurarea Puterii Sovietice apare ca o colitură de o importanță hotărîtoare în istoria omenirii.

Semnificația adîncă a victoriei Marii Revoluții Socialiste, pe care autorul a reliefat-o puternic din primele părți ale romanului, e astfel largită, prezentată în toată grandioarea ei.

LEONID LEONOV
BURSUCII

SÛTŌ ANDRAS: PORNESC OAMENII

(E. S. P. L. A.)

de AI. ASSAN

Volumul tînărului scriitor de limbă maghiară SÛtŌ Andras, laureat al Premiului de Stat, este o culegere de nuvele cu teme inspirate din viața și munca țărănimii noastre muncitoare. Eroii cărții sînt țărăanii muncitori care înfăptuiesc pe ogoare — conduși și îndrumați de partid — transformarea socialistă a agriculturii, pășind astfel pe un drum de lumină și de bunăstare.

Acest mers înainte, această largă deschidere de perspective fericite pentru țărăanii muncitori, odinioară crunt exploatați și urgisiți, ni se înfățișează de-a lungul paginilor, conturîndu-se printr-un nou fel de a gândi, printr-o nouă și înaintată atitudine a oamenilor muncii de pe ogoare, față de întîmplările și problemele curente ale vieții sătești. Nuvela „Izbîndă în zori de zi” oglindește cu pătrundere psihologică, cu forță și cu măiestrie, prefacerile care au loc în cugetul fostului vizitîu al unui grof, pe care acesta a încercat în zadar să-l facă tăinuitorul unei crime.

Celelalte nuvele tratează sugestiv, atrăgător, teme similare.

Scriitorul ne înfățișează o lume de oameni simpli și cinstiți care luptă pentru a se desprinde de mentalitatea, de moravurile și deprinderile rămase de pe vremea orînduirii burghezo-moșierești. Nu se poate să nu simți urmîrind, de pildă, dragostea și încrederea cu care sătenii o propun candidată în alegerile de deputați în sfaturile populare pe țărăncia Eszti Benkő, cum un suflu înnoitor, primăvărat și curat plutește în viața și în inimile sătenilor muncitori din Republica noastră. Profunzimea, firescul, diversitatea de nuanțe sufletești cu care autorul descrie pe de-o parte ceea ce simte Eszti atunci cînd este propusă și apoi aleasă, pe de altă parte prezentarea soțului ei, Sandor Benkő, președintele unui sfat popular, scot în evidență însușirile de adînc cunoscător al realităților și oamenilor, cu care este înzestrat autorul.

Dragostea și înțelegerea cu care tînărul scriitor își conturează și își descrie personajele, vin din convingerea pe care o are că toți acești țărani, toate aceste femei muncitoare, întregul tineret sătesc harnic și cinstit, se transformă — datorită condițiilor de viață asigurate de partid și guvern — în oameni noi, înaintați. Ei se ridică astăzi împotriva inculturii, luptă cu tot mai mult succes împotriva superstițiilor și prejudecăților.

Valoarea volumului „Pornesc oamenii” constă în aceea

că în desfășurarea acțiunilor nuvelor observăm cum se ivesc în inimile și mințile țărănilor muncitori din zilele noastre, mugurii unei noi conștiințe, mlădițele unor individualități luminoase, puternice, trăsăturile unor personalități libere, independente, fericite. Fiecare dintre nuvelele mai sus menționate, ca și restul nuvelor care alcătuiesc volumul ea, de pildă, „Cînd îți lipsește o doagă”, „Incurcătura”, „S-au scuturat trandafirii”, subliniază în cadrul unui substațial conținut de idei, cu multă vigoare, adeseori cu accente de umor sănătos, aspecte semnificative ale luptei dintre ceea ce este

vechi, sortit pieirii, și ceea ce se ivește nou, avîntat, vestind zile din ce în ce mai frumoase și mai fericite.

Din această încredere nezdruccinată în viața de azi și mai ales în viața tot mai îmbelșugată și mai însorită de mîine a satelor patriei noastre, din această fierbinte dragoste față de țărăanii noștri muncitori, din zugrăvirea înflăcărată, realistă a setei de viață, de propășire, de cultură, se desprinde optimismul care străbate de la un capăt la altul volumul, se desprinde farmecul, pitorescul, forța epică ce caracterizează fiecare personaj pozitiv al cărții.

Autorul are marele merit de a descrie viața satelor noastre, oglîndind cu măiestrie adevărul psihologic, conturînd în chip veridic și sugestiv acțiunile eroilor, manifestările și reacțiunile lor lăuntrice, ocîlînd mai ales imaginile sărace, ieftine, schematice și înfățișînd profilul moral și sufletesc al țărănilor noștri muncitori, cu toată bogăția de nuanțe și culori proprii unui autentic talent.

Citînd volumul lui SÛtŌ Andras, rămii cu convingerea deplină că toți acești „Oameni care pornesc” nu se vor opri din drumul lor niciodată, că ei vor pași înainte, mereu înainte, pe drumul arătat de partid.

Santier literar

Cititorii se interesează în de aproape de activitatea literară a scriitorilor pe care-i îndrăgesc. Dovadă nenumăratele scrisori primite din partea cititorilor „Flacărilor”, care ne cer să-i ținem în curent cu această activitate.

Răspunzînd dorinței lor revista noastră va publica, rubrica „Santier literar”, prin care cititorii vor fi informați asupra lucrărilor în curs de realizare ale celor mai de seamă scriitori din țara noastră.

MARCEL BRESLAȘU

Santierul de creație al poetului Marcel Breslașu se arată a fi, pe cît de bogat, pe atît de variat. În curînd tinerele vîrstare vor căpăta volumul „Fabile alese pentru copii”, care va apare la „Editura Tineretului”. În aceeași editură vor mai apărea „Versuri alese pentru copii și tineret” și cînturile I și XXI din „Povestea poveștilor”. Va apare de asemenea în volum și poemul „Iași 1917”, din care cititorii cunosc unele fragmente, publicate în săptămînalul „Contemporanul”.

În „Editura de Stat pentru Literatură și Artă” vor apărea, în cursul acestui an, două volume: „Cîntece de lumea nouă” și un volum de fabule din ciclul „Cele șapte simțuri”.

RADU BOUREANU

Radu Boureanu atacă mai multe genuri literare, ceea ce lasă să se presupună că are la dispoziție un bogat material faptic. Romanul „Curtea Marossy”, la care lucrează, intenționează să fie o frescă a unei epoci deosebit de frământate din viața patriei noastre, epoca scursă din anul 1925 pînă în zilele noastre. Acțiunea romanului se petrece în Banat și urmărește să surprindă procesul de decădere a burgheziei și de dezvoltare a mișcării muncitorești.

Se pare că Banatul îl atrage deosebit de mult pe scriitor, deoarece în același timp el ne anunță și apariția unui poem epic de mari proporții intitulat „Cîntec despre cei din Cenad”.

La „E.S.P.L.A.” se anunță apariția sub semnătura lui Radu Boureanu a unui volum de nuvele cu titlul „Ceașcă”, precum și volumul de „Poezii alese” dintr-o perioadă mai îndelungată de activitate a poetului.

Demnă de remarcat este înclinația scriitorilor noștri spre literatura pentru copii, care multă vreme a fost oarecum neglijată. Radu Boureanu lucrează și la traducerea feeriei în versuri „Snegurocica” (Fata de zăpadă) de A. N. Ostrovski, precum și la o feerie în versuri, originală, care tratează tema dragostei și a vitejiei.

Proscribul

schiză de Ilarie MURGU

Bărbatul din fața mea mă privește atent cu ochii lui negri, sfredelitori. Pe fața sa lunguiață, ce pare și mai ascuțită din cauza părului de tucii, adunat cu grija spre mijlocul capului — se arcuiesc în linii fine ogură lungă cu buze vișinii, un nas ascuțit și coșcovit spre vîrf și mustața subțire ca o linie. Vorbește repezit, în fraze scurte, după care se oprește brusc, ca o mașină care se îneca în răstimpuri din cauza combustibilului impur. Rîd ușor și atunci, aproape reflex, și trăsăturile sale se înveslesc. Schitez un alt gest: în aceeași clipă mușchii obrazului său îl recepționează, imitîndu-l.

Poartă un costum închis și îngrijit, o cămașă albă, scrobită, și o cravată elegantă de mătase.

După ce a vorbit zece minute aproape numai singur, mă roagă dintr-o dată să-l iert „o clipă“ și cade cu nasul între filele unor dosare. Le răsfoiește nervos cu degetele lui slabe și osoase în care falangele apar atât de clar, ca primate printre-o placă radioscopică. Mă așed mai comod în jeț și încep să cercetez încăperea în care mă aflu: e o cameră mare, nespus de lungă — tapisată cu persane, împodobită cu tablouri și bibelouri — la capătul căreia zace un imens birou de mahon sculptat. Au rămas și aci — ca și în celelalte încăperi prin care am trecut — vestigiile vechilor ei locuitori, hoierii de altădată: cercevele și clante aurite, cămine mari, deschise, bolți pictate.

Am aflat mai apoi că încăperea alcătuiuse pe vremuri două camere diferite, dar că, la dorința tovarășului Sfetca (bărbatul despre care am pomenit pînă acum), peretele despărțitor fusese înlăturat. „Un director de întreprindere forestieră Iprofil se cere să aibă prestanță. Ce prestanță poate avea într-o chichineată în care n-are loc nici să-și miște nasul?“ Tot dînsul, dumnealui tovarășul Sfetca, hotărîse și mutarea birourilor întreprinderii din vechea clădire, aci, în locuința aceasta somptuoasă.

...S-a făcut liniște, aproape desăvîrșită. Limbile de foc din vatra căminului s-au potolit din zvîrcoliri și acum ard drepte și tăcute ca niște flăcări de luminare. Mă ridic și mă apropiu de geam. Picuri grei, nesiguri, se prăbușesc la vale pe lucii sticlei, destrămind pinza firavă a floricelilor de gheață ce s-au lipit peste noapte de ea.

Foarte aproape, prin ceața groasă ce mai domnește afară, se desenează spinarea crestată a munților. Nu pot încă zări Arișul, ce curge și el nu departe de aci. Limpede apare numai drumul de țară, pe care în clipa de față se scurg spre țîrg căruțe și sănii pline de țîrgoveți. Peste clînchetul clopoștelor și pocnetul roților se năpustesc în răstimpuri chluitorile tăioase ale flăcăiandrilor. Merg doi câte doi, pe lângă căruță, cu bicele strînse la subsuoră, în cojoacele lor albite de ger. Se întorc spre fetele ce stau în căruțe, sub coviltirele de papură, adunate sub țundrele lor zdravene, și le înțeapă cu vorbe „strîcate“, ca să poată apoi rîde în voie de rușina lor.

— Nu e prea frumos — aud vocea lui Sfetca. La noi, ca la noi...

Îmi zărește nedumerirea și atunci își adună în grabă toată veselia răspîndită pe obraz. A venit pînă lângă mine aproape, fără să-l simt. Ține între degete stiloul cu care a scris pînă acum.

— Ați terminat?

— Terminăm cu toate îndată.

Și se îndreaptă cu pași mărunți și repezi înspre dosarele pe care le-a părăsit. Îmi arunc privirea alară pe geam, dar simt în scurtă vreme că se găsește iar alături de mine.

— Nu e prea frumos la noi, ziceam. Nici mie nu-mi place. Cui dracu să-i placă?!... Piatră, piatră, piatră... E un erou cînd vine pînă aici. Dumneata, ca gazetar, ai făcut o faptă eroică venind pînă în sălbăticia asta.

Îi fac pe voic, zîmbind de gluma pe care a făcut-o, și veselia mea se mută de îndată pe făptura lui, amplificîndu-se.

— E o plăcere să știi că mîine vei pleca înapoi la București, spune el potolindu-se treptat. Iar noi, cei care rămînem mai departe, o să ne hrănim cu amintiri... O, cîte n-aș avea să-ți spun, dacă am avea timp să stăm mai mult de vorbă! Sînt un erou, un adevărat erou, tovarășe!

Zîmbesc încurcat, privindu-l, dar tovarășul Sfetca n-are chef de ris. A spus-o cu cea mai deplină convingere și seriozitate. Vorbînd despre el, își domolește și cursul năvalnic al cuvîntelor, apăsînd cu gravitate pe ceea ce rostește acum.

— Să mă crezi: nu mi-e nimic mai greu, decît să vorbesc despre începuturile activității mele. Sînt o mie de lucruri de spus. Nu știu ce să aleg. Așa, va să zică... Sosesc la Piatra acum un an... Nimic! Nici locuință ca lumea pentru director, nici... nimic.

I se pare totuși că a înșirat prea puține lucruri și după o clipă de gîndire, adaugă triumfător:

— Lipsă de ordine în lucru, lipsă de activitate culturală, lipsă de nivel politic, lipsă de nivel...

Și mai găsește, spre fericirea lui, multe alte goluri, pe care le spune în continuare, trăgînd pentru fiecare cu unghia arătătorului o linie în stratul de promovoață de pe fereastră.

— În fruntea șantierului o ceată de boșorogi. Ce-i cu voi? Cine dracu v-a pus aici? Nici ei nu știau. Știau să taie lemne, să taie scînduri, atît... Nivel politic—nimic...

Rîde iarăși. Cînd rîde, gura-i lunecă adînc în țărnul obrazilor, descoperind măselele încărcate de coroane de aur.

— De altfel, să știi, toți din părțile astea sînt bolovănoși la cap. Pareă și-ar croi capetele din stîncă. Îi adunam la sedințe... Incepeau să vină: bong, bong, grei ca niște munți, în cojoace și opinci, cu căciulile trase pînă peste ochi. Veneau și tăceau. Incepeam să le vorbesc... Cine vrea să ia cuvîntul? Tăcere... O mare de fețe bărboase și ochi nemișcați. Atunci încercam alt fel... Uff!

Își șterge fruntea, care în momentul acesta ar trebui să fie plină de sudoare. Asta înseamnă că, amintindu-și de clipele grele ale începutului, le trăiește, din nou acum, în timpul povestirii.

— Am încercat să le arăt ce înseamnă să ai nivel politic, cultural, chiar dacă ești tăietor. Nu știau nici anii congreselor, nimic despre rolul sindicatelor galbene... Nimic...

„Măi tovarășe“, le-am spus. „M-ați ascultat, acum spuneți-mi ce credeți despre toate astea?...“ Mă priveau. Mă priveau holbați, parcă nu m-ar fi înțeles nici unul. „Tu, ăsta ce stai în față, ce-ai de spus?“ Se scula și începea... Prăpăstii! „Ce sînt astea, tovarășe dragă? Cine te-a învățat să zici asemenea prostii?“

Directorul Sfetca se oprește și mă cercetează atent.

— Te țin de vorbă, dragul meu, acum cînd ești frînt de oboseală. Avem camera pregătită pentru delegați. Vai de mine, să mergem, tovarășe.

Încerc să protestez, dar nu, nu e cu putință. Sfetca mă apucă de braț și mă trage încetîșor după el. În timp ce coborîm scările, îl întreb:

— Mă interesează nespun care a fost soluția la care ați ajuns.

— A, da. Soluția a fost una singură: purificarea cadrelor de conducere. I-am înlocuit pe toți cu oameni tineri. Sînt multe de spus, e păcat să le fărâmițăm pe drum... Am început să-i cresc, să-i educ ca pe copiii mei. Am să și le povestesc pe rînd, toate, pe rînd.

Cînd ajungem jos, mă învăluie cu o privire languroasă și mi se adresează dintr-o dată, pe un ton jenant de familiar:

— Ascultă, Radule, ce să-ți spun, sînt sătul pînă aci.

Și trage cu degetul o dungă invizibilă pe gîtul lui subțire.

— Dacă ai ști ce bucurie m-a luat cînd am văzut că ne vizitează un om din părțile noastre. Un om atașat ca și mine. Aștia de aici... oh!... (Aș vrea să-l întreprer, să-i spun că din păcate s-a nimerit să fiu și eu tot de pe meleagurile acestea, dar nu, e mai cuminte să tac).

Da, trebuie să știu, viața dumnealui s-a rupt în două, despicată de lovitura de bardă a sorții. Traiul a trebuit să-i devină incolor, searbăd și amar ca o interminabilă cură de sare amară. Este azi atît de pușin pretențios și resomnat cu propria sa durere, încît nu mai îndrăznește să-și amintească nici de clipele sale fericite petrecute cu ani în urmă. A, nu, să cred, e prea mult pentru un om ca el să mai viseze la bulevardele capitalei din care a plecat, la comoditatea și eleganța unei camere într-un bloc modern, la surîsurile fetițelor dulci și darnice în dragoste... Nu, nu, nu! Tovarășul Sfetca lovește cu palma în gol, deasupra capului, gonind visurile acestea prea înalte pentru un proscris ca dînsul. În schimb, („cît e de ciudat omul!“) îi place să-și înșire în clipele de reverie amănunte neînsemnate din traiul său fericit de altădată. „Să mă crezi: zgomotul tramvaielor, reclamele luminoase, claxoanele automobilelor, chiar oboseala scărilor și zăpușeala verii îmi par azi lucruri sublimite.“

Trecem pe o uliță îngustă; căsuțe sărăcicioase ne privesc tăcute și curioase de sub căciulile acoperișurilor de zăpadă. Strada e pustie de la un capăt la altul. Ajungem din urmă doar un moșneag trudit, care trage, plin de nădușeală, o sanie încărcată cu lemne.

Casa în care intrăm nu se deosebește mult de cele pomenite, dar pe-ici pe colo se remarcă totuși o ușoară tendință de orășenizare. Nu mă înșel: tot însoțitorul meu fusese cel care o alesese.

Măi întii o încăpere pardosită cu lut, în care zace o vatră veche. Flăcările luminoase ce se strecoară prin erăpăturile cuptorului gonesc pe pereți umbrele noastre diforme, fac să sticlească pe plafon aripile muștelor adormite. În stînga și în dreapta, intrările spre încăperile zugrăvite ale delegaților. Ne întîmpină o țărîncuță blondă și sperioasă ca o sălbăticiune,

ce străjuise până atunci cratițele sfătoase de pe plită. Pe obraji săi plini, sfiiciunea năvălește roșie la fiecare cuvânt ce i-l spunem.

— Anuța noastră, mi-o prezintă înseninat amicul Sfetca.

Și în timp ce-i apucă brațul suflecat, se întoarce să adauge:

— Drept să fiu, n-am întrebat niciodată pe vreo fată de aci dacă o cheamă alt fel sau nu. Pentru mine toate sînt Anuța. Să mă crezi, poporeni! ăștia n-au nici nume îndeajuns aci. Cum te cheamă? „Anuța”. Pe tine? „Maria”... Pe tine? „Ileana”... Și iar de la început. Dacă-i așa vorba, apoi lasă, că vă botez eu pe toate cu un nume. Iacă asta, de pildă, este Anuța noastră.

... În sfîrșit rămîin singur în camera de alături. Pot să-mi adun gîndurile răvășite de sporovăială negriciosului Sfetca. Măresc para lămpii și mă întind peste patul nefăcut de lîngă sobă. Aș dori să dorm. Nu pot; îmi simt creierii ameteți ca după ore întregi de încordare grea.

... A intrat cineva pe ușa din dreapta. Mă ridic în coate. E un moșneag cu o legătură de lemne în brațe, care s-a deschis în prag. Mă privește un timp buimac, cu ochii lui alburii. Apoi mormăie, fără să-și ia ochii de la mine, un „sara-bună”, într-un glas înfundat și depărtat ca din altă lume. Se apropie și așază lemnele crăpate înaintea cuptorului, apoi se ridică gîfîind trudit să-și desprindă scamele de pe pufoaica îmbibată de mirosul aspru de ger. Poartă opinci grele și obiele încărcate de țurturi de zăpadă înghețată, nădragi moțești de lînă, pieptar înflorat și căciula neagră de oaie, căzută peste sprîncene. Fața, crestată nemilos de dungile vieții, pare aspră și neprietenosă, așa incununată de țepii rari ai bărbii și cu mustața sa zburlită și cărunțită de ger. La plecare îmi aruncă pe furie aceeași privire străină și părăsește tăcut camera, închizînd cu grijă ușa.

Abia acum îmi dau seama că e moșneagul pe care l-am zărit trăgînd pe ulița sania încărcată cu lemne...

A intrat din nou, cercetîndu-mă; apoi se aplecă, icnînd, să îndese în sobă lemnele aduse. La urmă își așază palmele mari în dogoarea roșie, tremurîndă, din dreptul ușii. Atunci întoarce capul și spune mohorit:

— E frig aici... Nu e bine la noi. Nu e bine ca la dumneavoastră, acolo...

Înțeleg. Vrea să știe de unde viu, cine sînt. Nu găsesc însă din prima clipă cuvintele care mi-ar trebui, de aceea tac încurcat. Știu că sub hainele acestea aspre și pielea tăbăcită a obrazilor săi, se află un suflet pe care trebuie să-l apucîm cu o îndemînare deosebită. Mă așez pe dunga patului și-i spun prieteneste:

— Da, la noi la București nu e chiar atît de frig ca aci, la Piatra. Dar mie nu mi-e teamă de ger, sînt și eu tot de prin părțile acestea, ca și dumneata.

— Așaaa... se mărginește bătrînul să spună, privindu-mă de parcă ar vrea să afle dacă mint sau nu. Își înghite celelalte cuvinte și împinge cu o așchie portița de fier a sobei. Îmi aduc aminte atunci de capetele bolovănoase și fețele sălbătice de care vorbise cu atîta ciudă Sfetca și simt cum rușinea îmi năvălește caldă în tot corpul, de parcă moșul mi-ar ghici gîndurile sau ar fi ascultat flecăreala bucureșteanului. Îl privesc apoi cum mă părăsește în aceeași muțenie.

Cînd se întoarce, fața nu mai are aceeași pînză deasă de neîncredere ca la început. Se așază pe laviță și-și scoate căciula din cap, netezindu-și cu mîna şuvițele cărunte și încîlcite.

— Și tovarășul Sfetca e tot din București, spune el, și iese pe ușă lăsîndu-și căciula pe laviță.

Îl aștept să se reîntoarcă, așa cum bănuiesc că va face din nou, dar moșul mă lasă de data aceasta singur o bucată de timp, fără să mă apară. Doresc neapărat să-l văd și mă ridic să-l caut. Îl găsesc atunci dincolo, așezat pe o lăvicioară în fața vetrei. Fumează tăcut o țigară groasă, răsucită din foale de ziar.

— Ce s-a întîmplat, moșule, e mai bine așa, să ne mînînce urîtul pe fiecare în cîte o cameră? Nu pot să-i zăresc privirea, dar bănuiesc că bătrînul mă cercetează surprins de familiaritatea mea. Întunericul îi dă curaj și încet inimile noastre se împrietenesc.

— Am crezut că te înădușă mirosul de țigară. N-am de unde să știu fiecăruia ce-i place aci.

Nu te înădușă fumul? Am crezut că te înădușă... și începe să rîdă.

Rîde fără glas aproape, scoțînd doar un fel de hîrîit sacadat, care-l îneca și-l face să se scuture de tuse. Dar rîde sincer, din toată inima de data aceasta. Tace și spune după o vreme:

— Nici tovarășul Sfetca nu fumează.

Pentru a doua oară moșul face legătura între mine și director. O asemănare fericită, sau tocmai dimpotrivă? N-am timp să-l întreb căci sare dînt-o dată la cu totul alt subiect.

— Sînt bătrîn și asta mi-a mai rămas. Să trag din țigară. Cine mai dă ceva pe mine? Dracu! Nici dracu nu mai dă. Pielea mea nu e bună nici de rogojină. Are dreptate tovarășul Sfetca cînd spune așa... Dar la vremea mea am văzut multe pe care nu le-au văzut alții... Și nici domnul Sfetca nu le-a văzut.

Se oprește și se corectează încurcat: „Tovarășul Sfetca, am vrut să zic.” Sînt fericit că întunericul îl oprește să-mi zărească zîmbetul ce mi-a înflorit pe buze.

— Eu am fost, tovarășe, la Omsk, și la Moscova, și la Petrograd. Eram tînar pe vremea aceea. Am fost și eu tînar odată. Pe atunci, tovarășul Sfetca nici nu se născuse.

Rămîn nemișcat, de teamă să nu-i tulbur gîndurile ce au început să prindă viață. Adăpostite de pînza întunericului, vorbele sale capătă curaj, că niște vietății sălbătice ce ies din vizuină în clipele de liniște și siguranță.

— Astea s-au întîmplat toate pe vremea Austro-Ungariei. Atunci am căzut o armată întreagă prizonieri la Ruși. Iară la Omsk am muncit și am văzut Revoluția...

Sub flăcăurile roșii ce saltă pe pereți, moșul își deapănă povestea vieții sale zdravene. Cunoaște Revoluția din Octombrie din fir în păr și vorbește cu atîta mîndrie și emoție de ea, că pielea mi se zbrîcește toată. De lucrurile făptuite de „Krasnaia Armia” se leagă amintiri fără număr. „Să stăm lîngă focul ăsta o viață întreagă și tot nu le-am sfîrșit”. Clipele se scurg acum pe nesimțite. Moare și focul, fără să-l

simțim, sugînd prin crăpăturile sobei flăcăurile ce dăntuiseră pe pereți.

— „Vstaval podîmaisă rabocii narod...” Il cunoști?

— Nu.

— Il ziceam cu toții. Atunci a fost ca niciodată. Încearcă să-l cînte cu vocea sa trudită și spinoasă. Dar lasă pe drum melodia și-mi recită numai versurile, cîte au mai rămas în amintirea sa de acum 37 de ani, trunchiate și desprechiolate de cursul vremii. Cînd mi le traduce pot să-mi dau seama că e vorba de un vechi cîntec revoluționar pe care soldații Armatei Roșii îl cîntau în primii ani ai războiului civil.

— Noi îl cîntam atunci, spune el cu mîndrie. Și adăugă de îndată, cu răutate: „Sfetca n-a cîntat o niciodată. La ce bun un cîntec vechi? El știe azi lucruri noi care sînt mai bune și nu miroase a vechitură. După ele face fapte care trebuiesc...”

— Și dacă nu le face bine?

Moșul tace surprins. Pe urmă se clatină pe laviță și răspunde scurt:

— Nu știu.

— S-ar putea să le facă rău și nu pe placul oamenilor.

— Nu știu. Noi sîntem aci grei ca niște munți. Dumnealui are mintea ageră și știință de carte multă. Dintre bătrîni sîntem doar cîțiva ce știu a citi. Poate e bine, poate nu, ceea ce face dumnealui... Lasă, vremea alege mai bine ca noi toți.

Continuă tot el:

— Noi ne-am apucat să facem cum am știut. Cu ce ne-au spus alții, cu ce-am simțit noi. Partidul ne este drag, iar domni ni-s dușmani. E drept, în tînereten-am învățat prea multă carte... Dar a venit tovarășul nostru Sfetca. A venit ca director... Dintr-un început s-a pus să ne învețe pe toate cîte le știa. Numai la lemne nu se pricepe... Apoi cine să-l înțeleagă...? Că nu-i dezlegam bine nici vorbele una de alta. Și oamenii au început aproape a se teme de mînia lui. „Afară cu boșorogii, afară cu mușii!” Așa, cam așa striga dînt-un capăt într-altul al zilei... Vezi, tovarășe dragă, apai eu știu bine din ce aluat sînt făcuți pădurenii ăștia. Dacă-i iei cum nu trebuie, se închid unul cîte unul și nu-i descui cu o mie de chei. Dar dumnealui puțin i-a păsat. Eu am avut la început limbă dezlegată și m-am pornit să-i spun cu curaj. Atunci a făcut ce-a făcut de m-a țipat de pe șantier și m-a făcut paznic aci.

Moșul e tot mai amărît.

— Lasă, poate e mai bine așa. Nu, tovarășe, am 70 de ani. Mai am puțin și mă duc între ai mei, pe deal... Tinerii să dreagă lumea...

Focul s-a stins cu totul. Moșul suspină prelung în întunericul gros ce-l acoperă făptura și sufletul. Se ridică și suflă în cenușă, să afle un ochi de jar pentru țigara pe care i-am oferit-o. Trage adînc, luminîndu-și buzele și mustața zburlită. Se ridică și spune deodată, îndîrjit:

— Pădurenii noștri sînt oameni tăcuți, învățați să fie de sute de ani așa. Dar dirji sîntem, tovarășe! Lucrurile merg încet la noi... dar dreptatea tot o facem noi. Așa, cred eu, tovarășe drag, cu mîntea mea cea proastă.

Atunci se deschide ușa și intră Sfetca. Cum nu poate distinge cine se află în încăpere, scapără un chibrit, plimbîndu-i lumina pe fețele noastre.

— Ah, nenisorule, aici ești? Să mergem dincolo. Nu vrei cumva să stăm în duhoarea asta!... Cuvintele lui vin ca pleoscăitura nătingă pe suprafața gravă a unei ape liniștite.

— Ce e cu dumneata în seara asta? Vroiam să petrecem nițel. Ar fi păcat să fi indispus.

Și-a dezbrăcat paltonul, lăsînd împrejur un ușor miros de violete. Din buzunarul hainei scoate o sticlă de lichior și o așază pe masă cu eticheta spre mine.

Din spate mă învaluiște deodată o şuviță rece din aerul tare de afară. A intrat moșul să-și ia de pe laviță căciula uitată. Mă privește cu ochi blînzi, prietenoși, și se apropie apucîndu-mi mîna între palmele sale aspre. Simt în nări din nou mirosul acela aspru de ger intrat în pufoaica sa.

— Poate nu ne-om mai vedea, tovarășe. Să trăiți și să vă purtați cu noroc!

Pleacă și atunci simt că rămîn iar alături de unduirea parfumului de violete.

Am impresia că văd urcușul unei rîme, pe un vas de lut ars.

I. BĂIEȘU

NEVASTA PREȘEDINTELUI

Nevasta s-a trezit pe cînd
Mai era noapte pe pămînt.

Bărbatul sforăie-nainte.
— la scoală, „domnu” președinte!

Și trage joala de pe el.
— De-acum? Mai lasă-mă nițel...

El trage joala pe ureche:
— Incepi iar cu povestea veche?..

Cînd soarele pe boltă crește
Se scoală și el — bolerește.

De mult sînt oamenii la treabă.
Cu-nsămînjafu-i mare grabă.

Diusul ușor, cu nasul sus
De-a dreptul la birou s-a dus.

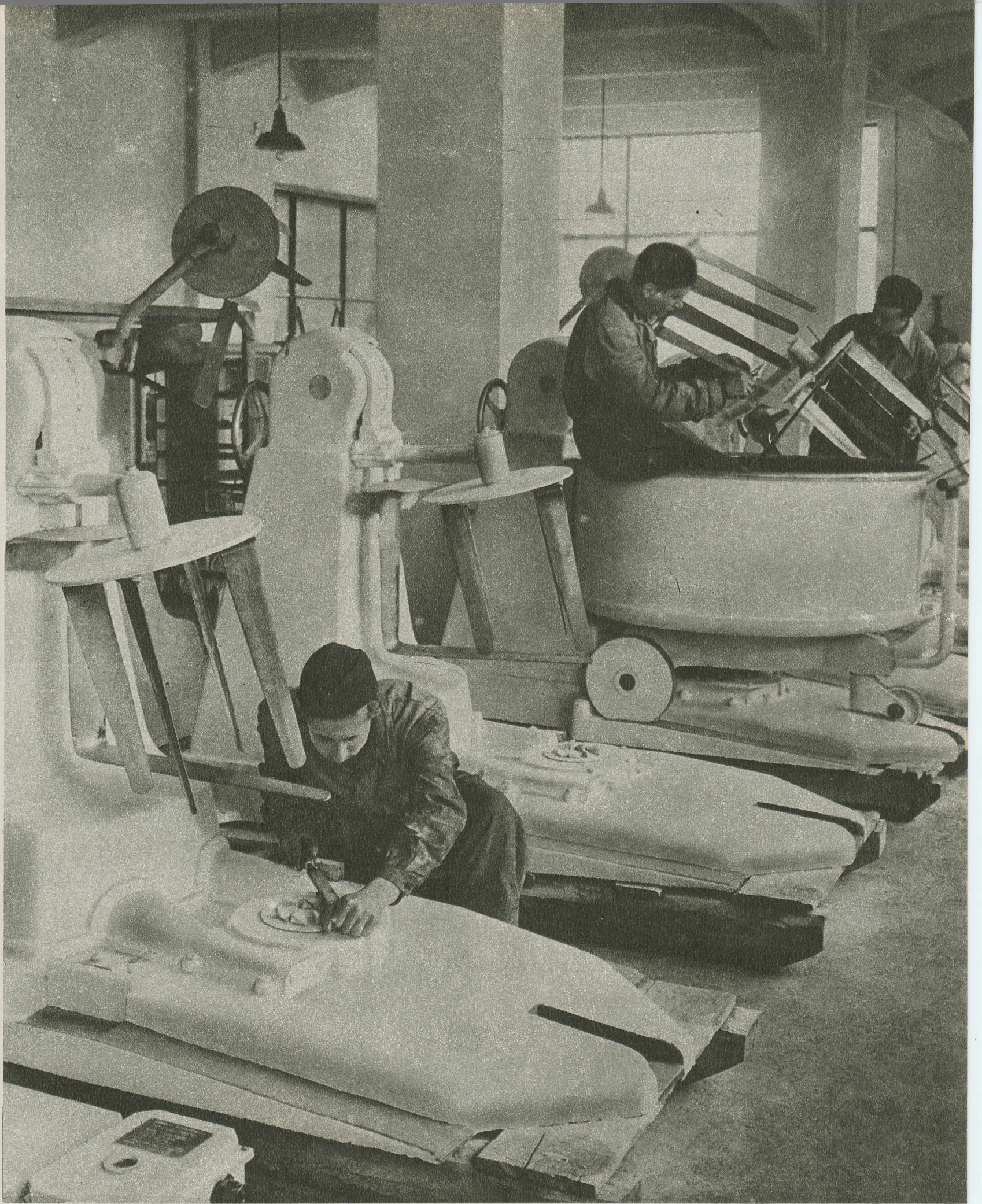
Să meargă pîn'la cîmp e greu.
„Mai facă și-alții. Numai eu?”

El semene pînă la noapte;
Eu... am talele și rapoarte...

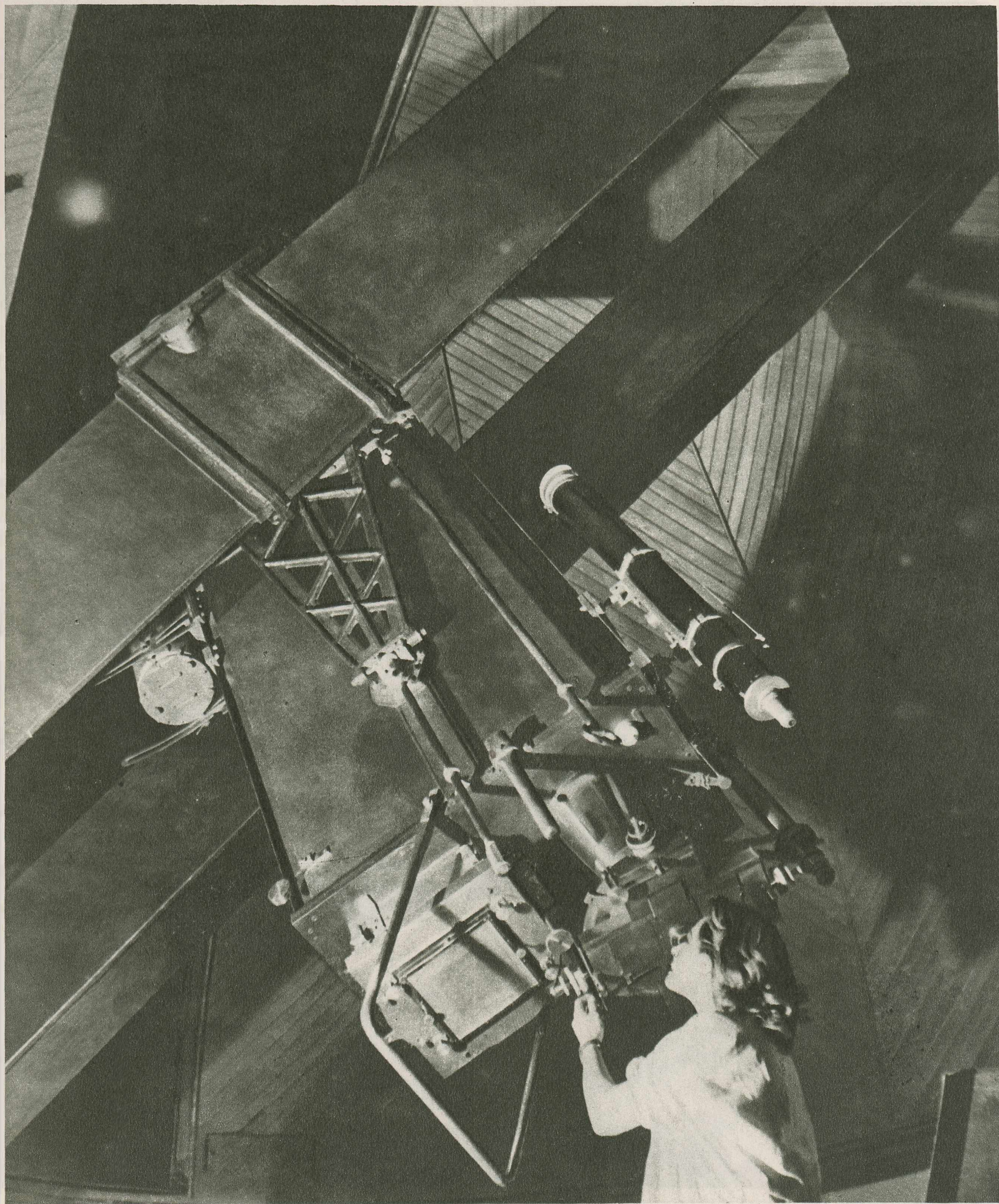
Mergînd prin curte pe-îndelete
Zări gazeta pe perete.

Privi uimit, sîrîmbă din gură.
Cum? Despre el? Caricatură?..

Iși aldul în gînd nevasta:
„Ea mi-a făcut-o și pe asta!”

Fabrica „Tehnofrig” din Cluj produce utilaj modern pentru întreprinderile industriei noastre alimentare. În fotografie: se assemblează malaxoarele de frământat coca pentru plăci.

Observatorul Astronomic din București depune o intensă activitate în cercetarea fenomenelor cerești. Marele ecuatorial, prezentat în fotografia noastră, servește la observarea și fotografierea micilor planete, a nebuloaselor. În colaborare cu astronomii observatorului din Leningrad, colectivul observatorului studiază diferite probleme legate de planetele mici și de nebuloase.

DOUĂ MARI INTRECERI ȘAHISTE

La Moscova

MECIUL PENTRU CAMPIONATUL LUMII

La 16 martie a început la Moscova meciul pentru campionatul mondial de șah dintre deținătorul titlului, marele maestru Mihail Botvinnik, și marele maestru Vasili Smislov, candidatul oficial la campionatul lumii, câștigătorul marelui turneu disputat anul trecut la Zürich.

Meciul acesta, care opune în fața tablei de șah, de-a lungul a 24 de partide, pe cei mai buni doi jucători ai lumii, constituie un eveniment șahist de o importanță deosebită, ce atrage asupra lui atenția tuturor amatorilor de șah.

Intr-adevăr, astfel de întâlniri pentru campionatul mondial au loc, conform regulamentului Federației Internaționale de Șah, o dată la fiecare trei ani, ele constituind ultimul inel al lanțului de competiții care desemnează pe candidatul la titlu. Până acum, după acest nou sistem, care reglementează lupta pentru campionatul mondial, s-au jucat numai două cicluri de competiții. Primul, disputat din 1948 când Botvinnik a câștigat titlul de campion al lumii în urma meci-turneului de la Haga-Moscova, până în 1951, a desemnat ca challenger al campionului mondial pe marele maestru sovietic, D. Bronstein. Meciul pentru titlu, disputat în 1951 la Moscova între Botvinnik și Bronstein, s-a terminat nedecis (12:12), astfel înecând actualul campion mondial și-a păstrat titlul.

Al doilea ciclu de competiții s-a desfășurat între 1951 și 1954, iar victoria a revenit marelui maestru sovietic Vasili Smislov. Pentru a doua oară, deci, în

ultimii 6 ani, întâietatea mondială în domeniul șahului este disputată între doi reprezentanți ai șahului sovietic.

Amatorii de șah din țara noastră cunosc destul de bine pe cei doi mari șahiști. Campionul mondial Botvinnik, învingătorul atâtor concursuri internaționale de prima mărime (Moscova 1935, Nottingham 1936, Gröningen 1946, Moscova 1947, Haga-Moscova 1948) este un jucător a cărui faimă este bine cunoscută în toată lumea. Cartea conținând partidele sale cele mai bune a fost tradusă și în românește, iar asupra meciului său cu Bronstein s-a publicat în țara noastră o lucrare specială.

Mihail Botvinnik este reprezentantul cel mai de seamă al școlii șahiste sovietice și unul dintre cei care au contribuit în cea mai mare măsură la formarea ei, în ultimii 25 de ani.

Este foarte interesant faptul că el are acum de luptat împotriva unuia dintre proprii săi elevi, Vasili Smislov, al cărui talent s-a dezvoltat tocmai în epoca când Botvinnik lupta pentru a ajunge primul dintre candidații la campionatul mondial.

Deși este cu 10 ani mai tânăr decât Botvinnik, (33 de ani față de 43), Smislov a obținut un mare număr de succese importante în concursurile internaționale. Înca în 1941, la meci-turneul pentru titlul de campion absolut al U.R.S.S., el s-a clasat pe locul III, după Botvinnik și Keres. La turneul de la Gröningen din 1946, a fost din nou al III-lea,

iar la meci-turneul pentru campionatul mondial din 1948 a ocupat locul II. În ultimii ani, Smislov s-a arătat a fi unul dintre cei mai tari jucători din lume, iar jocul său a devenit din ce în ce mai sigur și mai lipsit de greșeli. Victoria sa

recentă din turneul candidaților de la Zürich l-a impus ca cel mai indicat adversar al lui Botvinnik, în lupta pentru campionatul mondial.

Marea întrecere care a început la 16 martie ține încordată atenția șahiștilor de pretutindeni. Partidele jucate de cei doi mari maestri sovietici sînt studiate cu cel mai mare interes și vor contribui, fără îndoială, la dezvoltarea și mai mare a culturii șahiste.

M. Botvinnik

La București

AL PATRULEA TURNEU INTERNAȚIONAL AL R.P.R.

Pentru cineva care nu cunoaște prea bine șahul, este greu de imaginat cu cât interes și entuziasm au fost urmărite, seară de seară, partidele celui de al patrulea turneu internațional de șah al R.P.R., la care au participat maestri din nouă țări. Și aceasta nu numai de către cei care au avut posibilitatea de a fi în sala de joc, ci și de mulți alți iubitori ai șahului. Radio-ul și presa au comunicat în fiecare zi, în toate colțurile țării, rezultatele fiecărei runde, comentarii și partide. Astfel, toți șahiștii au putut urmări desfășurarea concursului, cu toate momentele lui interesante și au putut rejuca cele mai frumoase partide.

Partidele jucate la acest turneu s-au caracterizat prin combativitate și îndrăzneală. Lupta pentru primele locuri a fost aprigă, la ea luînd parte, în primul rînd, cei patru maestri sovietici — Korotnoi, (câștigătorul turneului), Nejmiedinov (al doilea clasat), Holmov și Furman, apoi șahiștii cehoslovaci L. Pachman și M. Filip și maestrul maghiar Klüger. Dintre reprezentanții țării noastre cele mai bune rezultate le-au obținut dr. O. Troianescu Șt. Szabo și I. Bălănel.

În acest turneu jucătorii noștri au luptat cu dîrzenie și adeseori au pus în dificultate maestri străini cu renume. O realizare frumoasă o constituie următoarea partidă, câștigată de maestrul emerit Șt. Szabó la maestrul italian E. Paoli:

APĂRAREA UNGARĂ

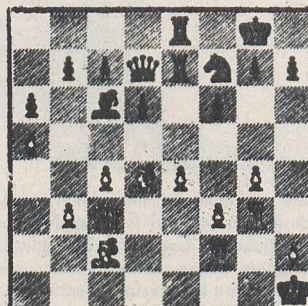
Alb: E. PAOLI

Negru: ȘT. SZABÓ

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Ne4 Ne7 (Apărarea aceasta duce la un joc solid pentru negru) 4. d4 e:d4 (O altă continuare este 4... d6) 5. C:d4 d6 6. O—O Cf6 7. Ce3 O—O 8. f3 C:d4 9. D:d4 Ne6 10. Ne3 De8 (Albul n-a obținut prea mult din deschidere. El are cova mai mult spațiu, dar poziția negrului n-are slăbiciuni, astfel că este foarte greu de găsit un plan concret de joc) 11. Td1 Cd7 (Negrul începe să manevreze în jurul punctului e5, care se află în stăpînirea sa) 12. Ne2 Nf6 13. Dd2 Cb6 14. b3 (Pentru a împiedica pătrunderea pieselor negre pe cîmpul c4) 14... Te8 15. a4 Cd7 16. Cb5 a6 17. Cd4 Ce5 18. a5 Cd7 (Pentru moment negrul așteaptă să vadă ce va întreprinde albul) 19. Rh1 Cf8 20. g4 Cg6 21. Tg1 Nd7 22. Cf5 Ne6 23. Cg3 De6 24. e4 Td8 25. De1 Ne5 (Piesele negre bine postate împiedică organi-

zarea de către alb a unei acțiuni ofensive pe aripa regelui. În special pionii albi nu pot înainta deoarece ar crea imediat slăbiciuni care ar putea fi folosite de negru pentru un contra atac decisiv) 26. Cf5 Nf6 27. De2 De8 28. Cd4 N:d4 (Faptul că albul rămîne acum cu perechea de nebuni nu constituie un dezavantaj pentru negru, deoarece în poziții blocate caii sînt de obicei mai buni decît nebunii) 29. N:d4 Cf4 30. Nf1 De6 31. Dd2 Cg6 32. Tg3 f6 33. Nd3 Te7 34. Tf1 Tf8 35. Nb2 Ce5 36. Ne2 Df7 37. Ne3 Tf8 38. Nd4 De6 39. Tf2 Cd7 40. Nd3 Ce5 41. Ne2 Dd7 42. De3 Cf7 (Manevrele poziționale din ultimele mutări au avut de scop cîștigarea de timp. În poziția aceasta partida s-a întrerupt și albul a pus mutarea următoare „în plic”. Vezi diagrama) 43. Rg1 (Pentru a scoate regele de pe diagonala nebului negru c6. În conti-

V. Smislov

În ultimele luni s-a înregistrat o intensificare a mișcării greviste din Anglia. Grevele sînt însoțite și de demonstrații de masă, la care participă sute și mii de muncitori și tehnicieni. Fotografia de mai sus redă un aspect al demonstrației de protest organizată de muncitorii și tehnicienii de la aeroportul din Londra împotriva hotărîrii autorităților de a concede pe greviști.

Monstruoasa înscenare judiciară pusă la cale de autoritățile japoneze în jurul așa zisului caz Matsukawa — avînd ca substrat încercarea reacțiunii de a înăbuși mișcarea muncitorească și democratică — s-a încheiat cu condamnarea la moarte a patru din cei douăzeci de muncitori (feroviari acuzați pe nedrept de a fi organizat, în 1949, deraierea unui tren în apropiere de gara Matsukawa. Unsprezece dintre acuzați au primit diferite condamnări ce totalizează peste 100 de ani de temniță. Odiosă sentință a stîrnit indignarea și minia milioaneilor de oameni simpli din Japonia. În fotografie: mulțimea adunată în fața clădirii Tribunalului din Sendai, în clipa anunțării verdictului în „procesul” Matsukawa.

N-au vrut să moară într-un război colonialist

Zilnic sosesc știri despre noi dezertări din unitățile de mercenari care operează pe fronturile din Indochina. Un mare număr din fugarii sînt tineri germani, livrați de clica lui Adenauer colonialiștilor francezi. În fotografie: patru tineri germani, care au reușit să scape cu viață, dezertînd din „Legiunea străină”. Ei au dezertat sperînd să-și regăsească libertatea, dar, odată ajunși la Hamburg, au fost arestați și întemnițați de polițaii lui Adenauer.

CÎND OCUPANȚII AMERICANI AU NEVOIE DE LOCUINȚE

Occupanții americani din Germania occidentală continuă acțiunea de rechiziționare forțată a caselor de locuit, aruncînd în stradă zeci și sute de familii germane. Fotografia de mai jos redă o scenă petrecută nu de mult la Düsseldorf, în timpul unei evacuări forțate: o femeie germană, bruscată de reprezentanții „forței publice”, pentru a fi determinată să-și părăsească locuința și să se mute într-o cocioabă, își pierde cunoștința.

„70 de milioane indonezieni luptă pentru pace.” Sub această lozincă s-a desfășurat recentul Congres Național Indonezian pentru Pace, care a avut loc la Djakarta. Congresul a exprimat hotărîrea popoarelor din Indonezia de a apăra pacea. În fotografie: un aspect din sala Congresului. În medalion: luptătoarea indoneziană pentru pace Rasuna Said, rostind cuvîntul de deschidere al Congresului.

Fotocronica
FLACĂRII

SUB POVARA MIZERIEI

MĂRTURII DESPRE VIAȚA PLINĂ DE SUFERINȚE A ȚĂRANIMII MUNCITOARE DIN ȚĂRILE CAPITALISTE

● Muncitor agricol este un cuvânt îngrozitor în Italia. A fi muncitor agricol înseamnă să flămânzești, să te chinuiești și să te întrebi dacă mâine vei mai avea de lucru.

(dintr-o scrisoare a muncitorei agricole LEDA COLOMBINI, argată din satul Fabbrico - Italia.)

● Situația fermierilor americani se înrăutățește necontenit. Unii dintre ei sînt înglodați pînă peste cap în datorii.

(din revista americană „Doane Agricultural Digest“.)

● Aproape un milion de familii de fermieri din S.U.A. au un venit de zece ori mai mic decît minimumul de trai recunoscut oficial. Un mare procent al populației rurale a țării trăiește în cicioabe mizere și nu beneficiază de nici un ajutor din partea statului.

(din articolul: „Mitul cu privire la prosperitatea fermierilor“ apărut în buletinul „Facts for farmers“ - New-York.)

● Țăranii muncitori din diferite regiuni ale Greciei, mai ales cei din Eghion, Psili, Rahi, din județul Ahaia, din Etoloacarnania, Chilchis, din insula Lefcodia și din Macedonia duc o viață mizeră de nedescris.

În regiunea Arghithea din Thesalia și în numeroase sate din Epir țăranii înfomețați au ajuns să se hrănească cu ierburi.

(din relatările ziarelor „Elefteria” și „Acropolis” din Atena.)

● În Bretagne, în centrul Franței, în regiunile muntoase, majoritatea caselor locuite de țărani au rămas în aceeași stare în care se aflau cu un secol în urmă... Sute de mii de muncitori agricoli locuiesc în grajduri, în șoproane, în poduri etc.

(din cartea „Pentru eliberarea țărănimii”, de Waldeck Rochet, apărută la Paris în 1952.)

● Numărul țărănilor muncitori din Germania occidentală care s-au ruinat și și-au pierdut pămîntul, trece de o jumătate de milion. Mii de familii țărănești își părăsesc gospodăriile din cauza mizeriei.

În asemenea condiții nu este de mirare că în Germania de vest există în prezent 150.000 „gospodării moarte”.

(după relatările ziarului vest-german „Nürnbergischer Nachrichten”, transmise de „Agerpres“.)

● Iată cum s-a făcut „reforma agrară” în Turcia: la împărțirea pămînturilor, partea leului a revenit fiilor de mari moșieri. Au primit pămînt oameni care nu au nimic comun cu agricultura. În acest timp, noi avem nevoie de pămînt, așteptăm zadarnic și am rămas tot argați, șomeri și nomazi.

(dintr-o scrisoare adresată ziarului „Cumhuriyet” din Istambul de către țăranul sărac İakub İugur)

Imaginile și textele cuprinse în această pagină sînt atît de edificatoare, încît ele nu au nevoie de comentarii suplimentare.

Aici își avea cîndva gospodăria familia unui modest fermier american. Și această familie, ca și sute de mii de alte familii de fermieri obișniți, a trebuit să-și părăsească pămîntul și căminul, alungată de mizerie și datorii, de cîntul marilor fermieri și al trusturilor hrăpărețe.

Asaltul unui sat pașnic — aceasta este operațiunea pe care o întreprinde acest tanc american într-o localitate din Germania occidentală. Puțin le pasă ocupanților de pagubele pricinuite. Țăranii loviți de politica pregătirilor de război trebuie să-și găsească adăpost aiurea, pentru că după asaltul american începe construirea unei noi „șosele strategice” americane, sub egida clicii revanșarde de la Bonn.

Biblioteca Cent'ală
Regiunea
Pământului-Da

În acest bordei acoperit cu stuf locuiește întreaga familie a unui muncitor agricol din localitatea Nuora (Italia). Pe chipul soției lui se citește suferința provocată de un asemenea fel de „a trăi”...

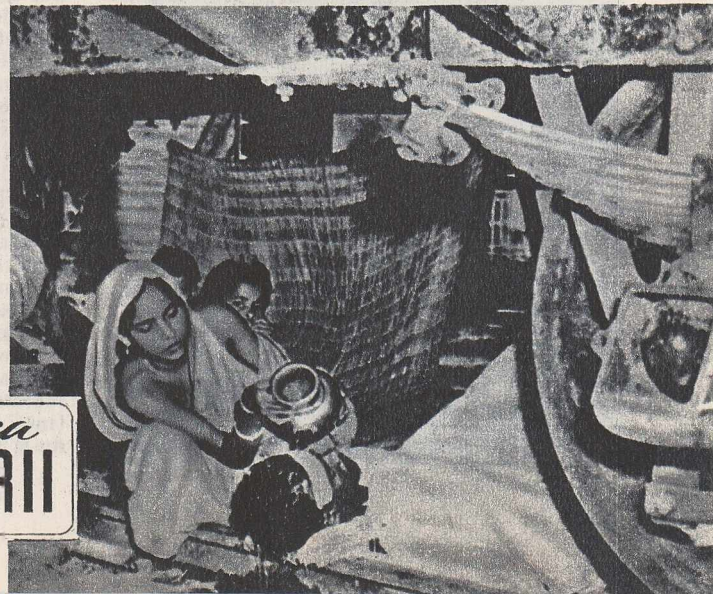

Foamea a silit și această familie de țărani săraci din India să apuce drumul pribegiei. Într-o localitate din Pakistan familia nomadă și-a găsit „adăpost” sub un vagon de tren ce staționează pe o linie moartă. În fotografie: femeia își îngrijește sotul bolnav de malarie, care zace, avînd drept pernă șina de fier.

Așa își lucra ogrorul bietul țăran din Turcia în urmă cu sute de ani, așa este silit să-l lucreze și astăzi. Cu plugul său de lemn abia izbuteste să zgîrie pămîntul. Iar puținele roade pe care le poate obține cu asemenea „unelte”, îi sînt fujuite de chiaburi, de moșieri și de statul condus de o clică reacționară și agresivă.

fotocronica
FLACĂRII

BUSINESS-UL COMPANIEI „D.A.M.”

de inginer A. MOROZOV

Desene de D. NEGREA

Barajul se prăbușise în zorii zilei... La ora cînd pînă și paznicii de noapte încep să moțale. De la o înălțime de o sută cincizeci de metri, apa năvălise spumegînd și se revărsase larg spre vale, măturînd din calea ei oamenii și barăcile ușoare. Apoi își încetinise goana, apropiindu-se domol de casa în care lucrau inginerii constructori. Gîlgînd surd prin subsoluri, infiltrîndu-se sub temelia construită de mîntuială, ea amenința acum clădirea pe care inginerii nu se grăbeau s-o părăsească.

Alei erau mereu singuri. Nimeni nu se încumeta să vină pînă la ei, nimeni nu îndrăznea să treacă dincolo de zidul îngust de piatră de-a lungul cărui șerpua râul ce-și croise drum spre mare. Nimeni, nici măcar poștașul, care le arunca ziarele și scrisorile în cutia de la marginea șoselei.

Șapte zile după catastrofă. Inginerul James Kennedy răsfoia grăbit gazetele. Citea titlurile de pe prima pagină, apoi auziră zărele pe fereastra deschisă. Unele file erau deîndată înghițite de valuri, altele, întinse ca pînzele unei corăbii, luncău pe apă, se ciocneau, și-o luau înainte una altă, apoi se depărtau din ce în ce mai mult...

— Tot nimic, — spuse Kennedy — dar trebuie să mărturisesc că astăzi am tras o spaimă groaznică, citind titlul asta: „Bandiții din Colorado”... Și cînd colo, despre ce credeți că e vorba? Despre atacarea unui accelerat.

— N-avea tu nici o grijă. Cînd o să fie vorba de noi, articolul o să poarte titlul: „Idioții din Colorado”, răspunse Johnson.

Buzele lui palide schițară un zîmbet.

... Încă de copil se învățase să rîdă, ori de cîte ori nu înțelegea sau se temea de ceva. Se obișnuise să-și ascundă cu un zîmbet disprețitor confuzia, groaza sau durerea.

— Vorbesc serios: nu înțeleg cum se face că, după prima informație laconică, nu s-a mai scris nici un rînd despre catastrofă. Oricît de puternică va fi lovitura pe care o vom primi, tot am îndura-o mai ușor decît așteptarea asta înnebunitoare...

Telefonul țîrlî încet, nehotărît. Kennedy se repezi asupra receptorului, și-l duse la ureche cu amîndouă mîștile. Cablul era atît de ud, încît cu greu se mai putea auzi ceva. Kennedy

strigă, suflă în receptor și coru să i se repete fiecare cuvînt, literă cu literă. Deodată se făcu vînt:

— Echipa de salvare a încercat pentru a șasea oară să pătrundă în clădirea hidrocentralei fără să izbutească. Steaven s-a înecat. Kid a murit și el. A fost luat de puhoi.

— Nici corpul inginerului șef n-a fost găsit? întrebă Johnson.

— Nu. Cred că zace de mult în fundul mării, iar în clipa de față crabii se delectează înfruptîndu-se din el. Dar se vor otrăvi, cu siguranță. Cred că n-au mai mîncat în viața lor un ticălos ca ăsta. Numai de bietul Kid îmi pare rău...

Kennedy își îndreptă privirea spre camera în care locuiește Kid.

— Hai să-i scriem mamei lui, cîtă vreme nu sîntem încă beți.

După ce terminară scrisoarea, Kennedy se apropie de inginerul Browley, care ședea în fundul camerei, la o masă plină de cărți și de hîrtii răvășite. Privea o riglă de calcul.

— Și mai dă-le încolo de calcule, Henry! Tot nu se mai întoarce Kid niciodată.

Browley își ridică privirea încruntată și dădu din cap. Părul lui roșu aprins îi căzu în ochi; și-l netezi cu un gest care-l era obișnuit, apoi își aținti din nou privirea lină spre linia cursorului. După cîteva clipe aruncă rigla pe masă cu atîta furie, încît sticla cursorului se prefăcu în țîndări.

— O mie două sute! — exclamă el.

— Ce-i cu o mie două sute? întrebă Kennedy. Puțin încrecat, Browley biigui printre dinți.

— Asta-i coeficientul de siguranță al barajului!

— Extraordinar! Barajul era de o mie două sute de ori mai rezistent decît trebuia, și totuși s-a prăbușit dintr-o cauză necunoscută inginerilor care l-au construit! — zise Kennedy. Dar tu de unde ai mai scos cifra asta de o mie două sute? Adevărul e că te-ai apucat de un lucru de care n-ai habar. În fond, ce, pareă noi sîntem ingineri adevărați? Niște oameni ai „breviarului”, asta sîntem! Atîta vreme cît ne mai ajută manualul pe care l-am tocit, mai facem și noi de bine-de rău față situației. Dar fără tablele lui Smith, fără monogramele lui Boock sau fără îndreptarul lui Robins, ce mai rămîne din inginerii Johnson, Kid, Browley și Kennedy? Nimic. Cum am ieșit din „breviarul” nostru, toată tehnica devine pentru noi o adevărată „țară a misterelor”.

Kennedy păli, iar ochii lui negri scînteiară. Acum îi ura pe toți cei care îi dăduseră diploma de inginer fără ca el să fi avut cunoștințele necesare; îi ura pe cei care făcuseră din el un executant orb, incapabil să-și dea seama dacă problema tehnică principală fusese sau nu bine rezolvată.

— Chestia asta cu oamenii „breviarului” nu e ideea ta. A spus-o Vanever Bash, — observă Johnson.

— Cu atît mai mult! El știe ce înseamnă la noi un inginer de rînd. Șapte zile s-a tot căznit Browley cu calculele, pentru ca pînă la urmă să obțină un rezultat cu totul anapoda.

— Ba pardon! Numai patru zile. În celelalte trei m-am ținut numai de chefuri, observă Browley posomorît.

— Bine, fie și patru zile. Și rezultatul „breviarului” e împede: Kid n-a găsit ceva mai bun decît să se facă scafandru, ca să încerce să afle dezlegarea problemei printre ruinele de sub apă. Eu, cel puțin, îmi dau seama de incapacitatea mea și nu mai fac nimic. Johnson, îl invidiază sincer pe taică-său, care a fost un om hotărît... Pe scurt, sîntem patru ingineri care acum o săptămînă ne mai credeam temelia progresului tehnic mondial! Și acum? Nimic! Vînt!

Kennedy dădu pe gît alcoolul care-i mai rămăsese și, în loc să mînce ceva, se uită țintă la o cutie de conserve deschisă, mișcîndu-și buzele. Apoi clătînd din cap cu dezgust.

— De mine degeaba mai vorbești. Dar în ceea ce-l privește pe Kid, poate că e mai bine că s-a înecat. Se pare că Biroul Federal de Investigații începuse să se intereseze în de aproape de legăturile lui cu muncitorii, spuse Johnson.

Kennedy se rușină de izbucnirea lui neașteptată. Fără să-l mai asculte pe Johnson, își scoase agenda și începu s-o răsfoiască. În odaie se așternu o liniște grea. Johnson își aținti privirea amărîtă asupra unei pete de pe fața de masă. Avea oroare de astfel de situații. Își aminti că tot așa se petrecuseră lucrurile și la el acasă, atunci cînd tatăl său se ruinase. La început fusese o liniște apăsătoare, mormîntală, apoi o detunătură care răsunase ca un tunet. „Tigrul Johnson” se îmbogățise de pe urma pustiitoare secete din 1944 și se ruinase cinci ani mai tîrziu din pricina unei recolte neașteptat de îmbelșugate...

„Ehe! Dacă tata ar fi acum cu noi! — se gîndi Johnson visător. Sînt sigur că el ar găsi ceva...”

Și privi posomorît, cînd la Kennedy, care parcă adormise cu ochii țintă pe agenda, cînd la Browley care, cu smocul de păr roșu, zbir-lit ca o creastă în creștetul capului, părea o curcă plouată.

În universitate, Browley fusese poreclit „Piedica”, pentru că folosea cu o neameuită dibăcie acest procedeu nepermis în timpul meclurilor de fotbal. Pentru prima oară în viața lui, Browley se întrebă acum: oare ce simțeau adversarii lui atunci cînd veneau de-a berbeleacul, în plină fugă?

Nici cu el nu se procedase cînstit! I se puse pîdică tocmai cînd toate-l mergeau din plin. Nu mai încăpea nici o îndoială că adevărații vinovați vor face din Browley, Johnson, Kid și Kennedy țapii ispășitori ai catastrofei. Vor declara cu fățarnică părere de rău și cu o căință prefăcută: „Ne-am înșelat. Tinerii ingineri, pe care-i crezusem oameni deosebit de destoinici, nu ne-au îndreptățit nădejdlile”. El, Browley, va purta întotdeauna stigmatul de om nepriceput, de ghinionist. Tîrîndu-și cu greu picioarele, ca un jucător de fotbal după un meci pierdut, Browley se apropie de o mare hartă geografică, atîrnată pe perete.

„Sierra-Mojada... Pe aici, undeva, se construiește un lac de acumulare. Cine știe? Poate că pentru Mexic cunoștințele mele de inginer ar putea fi suficiente. Dar și aici intervine iar afurisita asta de apă!” gîndi Browley. Se cutremură ca un turbat, de buzele cărui ceva aproape un pahar cu apă. „Mai bine construiesc case...” Prin fața ochilor îi răsăriră aveau drumuri înguste, acoperite de un praf roșcat, cactuși deslărați și uscățivi asemenea unor uriașe sperietori, case scunde și late, pierdute în verdeața unor grădini.

Din locul lui de lîngă ușă, Browley fu primul care văzu apropiindu-se un bărbat înalt, palid, cu ochii injectați și cu o gură mare întredeschisă. Părea sleit de puteri, zdrobit și respira greu și des ca un șulerat. „Kid!” — îi fulgeră prin minte lui Browley.

Dar nu-i veni să-și creadă ochilor, mai ales că bărbatul care intrase în camera ținea în mînă ceva care semăna cu cadavrul umflat al unui cîine cafeniu. Numai strigătele lui Johnson și Kennedy îl convinseseră pe bietul Browley, speriat de moarte, că nu era o halucinație, ci însuși Kid în carne și oase.

— Acum putem lupta, — spuse grav bărbatul care intrase, ridicînd deasupra capului lui o servieta mare, plină pînă la refuz. — Aici se află tot istoricul construcției în acte însemnări și scrisori.

— Servieta șefului! exclamă Browley și în ochii lui strălucî expresia de respect cu care se obișnuise să privească pe inginerul șef a construcției și imensa lui servieta.

— Unde ai găsit comoara asta? — întrebă Johnson uimit.

Chipul lui Kid se întunecă.

— În ghearele morții... Am pătruns în clădirea hidrocentralei îmbrăcat în scafandru

— Singur?

— M-a ajutat Steaven. El însă s-a înecat... Kid se întrerupea des, ca să mai răsuflă.

— Echipa de salvare a încercat să treacă prin intrarea principală, dar acolo cimentul e puternic. Toți sînt convinși că și eu am pierit. Cînd am ieșit din apă nu mai era nimeni pe mal. Am avut însă norocul să găsesc o spărtură în zid. M-am strecurat înăuntru cu mare greutate. N-am să uit în viața mea călătoria asta! În sala mașinilor apa era străvezie ca într-un acvarium. Am văzut sub apă generatorul, tabloul de comandă, aparatele. Mi se părea că trăiesc un vis fantastic. Niște știuci uriașe, venite de te miri unde, s-au năpustit sub ochii mei spre lămpile roșii de semnalizare ale tabloului de distribuție.

Kid tăcu cîțva timp, își privi cu luare aminte mîinile, apoi și le șterse cu dezgust.

Am fost nevoit să mă uit pe rînd la fiecare, ca să-i pot identifica. Trebuia să-l găsesc pe șef cu orice preț! În sala mașinilor nu era. După socotelile mele, trebuia să fie în camera inginerului de serviciu. Dar ușile care dădeau spre cele două culoare din fața acestei camere erau închise. Acolo apa se infiltrasse mai încet. Probabil că șeful a mai trăit cîteva zile. A mîncat tot ce i-a fost cu putință. Servieta a păstrat-o pînă în ultima clipă, agățînd-o de un cui din tavan. În jurul ei s-a format o pungă de aer și astfel servieta s-a păstrat complet uscată. Am înfășurat-o într-un impermeabil pe care l-am găsit în cameră.

Kid deschise servieta și răsturnă pe masă un vraf de hîrtii, puțin udate. Albe, albastre, roșii, galbene, portocalii, semănau cu frunzele de toamnă ale unor arbori otrăvitori. Timp de cîteva minute, inginerii priviră în tăcere actele, fără să se atingă de ele. Ici și colo privirile lor întîlneau nume cunoscute, numele oamenilor pieriți în catastrofă...

Kid întinse mîna și luă o hîrtie.

— Unele hîrtii le-am citit, cînd eram încă pe mal. N-am mai avut răbdare. Și acum să facem ordine, să punem aici actele personale ale șefului, care nu ne interesează, iar dincoace, numai actele cele mai importante.

În cameră se auzi vreme îndelungată foșnetul hîrtilor, întrerupte din cînd în cînd de exclamațiile inginerilor care găseau cîte un lucru care-i uimea în mod deosebit. În cele din urmă toate hîrțile fură triate.

— Principalul este aici, în hîrțile astea, iar misterul prăbușirii barajului se află ascuns în agenda asta veche, — spuse Kid. Șeful a avut o întrevedere cu reprezentantul directorului Companiei „D. A. M.”, — de aceea a și adus aici toate hîrtoagele astea.

— Dar cum dracu' ai aflat toate astea? — întrebă Kennedy, ridicîndu-și mirat sprîncenele.

— Ți le-or fi spus, desigur, prietenii tăi, muncitorii?

— Lasă, James! Nu de asta ne arde acum... Întrerupse Johnson. Kid luă o foaie cu antetul unui laborator: — Iată concluziile profesorului Mayer asupra compoziției suspecte a cimentului, cumpărat pe preț de nimic de Compania „D. A. M.”, de la niște depozite uitate de dumnezeu și de oameni. Concluzia: „Gunoii primejdios”. Poftim și o chitanță semnată de același profesor, chitanță din care reiese că a primit de la șef douăzeci de mii de dolari. Și acum, priviți noua lui concluzie: „Cimentul este bun”. Și mai sînt aici multe acte de felul acesta, acte care leagă cu un singur lanț pe toți oamenii răspunzători de soarta digului.

— Dar pentru ce au făcut toate astea?

— Pentru ce? Pentru un câștig net de cîteva milioane de dolari. E drept că au riscat, ca niște adevărați jucători, dar nu e mai puțin adevărat că au fost convinși că barajul va rezista cîteva ani. Și dacă n-ar fi năvălit apele astea năprasnice cu o forță atît de mare, poate că nici socoteala lor n-ar fi dat greș. Inundații din astea nu se produc pe aici decît odată la 3—4 ani, dar de data asta s-au dezlănțuit mai devreme decît fuseseră prevăzute. În agenda șefului există multe calcule consacrate acestei chestiuni. Probabil că în felul ăsta mai încerca să se liniștească în nopțile de insomnie... Au fost scrise cu creionul, la repezeală, desigur în pat.

Iată acum și felul în care ne-a caracterizat pe scurt inginerul Loshen, într-o scrisoare adresată șefului. Este o recomandare cît se poate de măgulitoare: „Treii nerădări și un schizofrenic... Nu ne vor putea pune bețe în roate

și de-altfel nici nu le va trece măcar prin minte s-o facă”...

— Grozav aș vrea să știu cine e schizofrenicul? — întrebă curios Johnson.

— Păcat! mare păcat că s-a înecat șeful! Ce răfuială i-am fi tras acum, spuse Kennedy cu glasul amenințător.

— Trebuie demascați toți ticăloșii din pricina cărora au pierit atîția oameni: în centrală, în celelalte clădiri, în vale, în case... Trebuie să publicăm imediat în ziare aceste acte, care explică cauzele catastrofei.

— Ești un naiv, Kid! — exclamă Browley. Crezi tu că există vreun ziar care să publice asemenea lucruri? Nu-ți dai seama că tăcerea pe care presa o păstrează în jurul catastrofei se datorește fricii de a nu se pune rău cu Compania „D. A. M.”?

— Se va găsi un ziar, declară cu convingere Kid.

— Se va găsi! — repetă Johnson, umblînd prin hîrtii cu degetele tremurînde. Perspectiva de a se răzbuna pentru cele șapte zile de chinuri prin care trecuse și pentru cariera lui distrusă, îl îmbăta.

— Voi relata istoricul construcției, și începînd de mîine toate astea vor putea fi citite în ziare. Vă jur! Il cunosc bine pe Arthur Brown. Dacă el semnează chestia asta, povestea o să facă vîlvă în toată America.

Johnson rămase cîteva timp cu ochii închiși sprijinindu-și capul în palme. Apoi zîmbetul lui obișnuit i se șterse de pe față. Palid și posomorît, luă tocul și începu să scrie repede, punînd deoparte foile scrise. Cînd articolul fu gata, îl citi, apoi rămase pe gînduri. De-

odată izbucni într-un hohot straniu de ris, privindu-i pe Kennedy, Browley și Kid care ședeau pe canapea, așteptînd nerăbdători.

— Băieți, mi-a venit o idee formidabilă! Ia să vedem, ce câștigăm noi, dacă publicăm articolul? Ne răzbumăm pe Compania „D. A. M.” și ne dezvinovățim, poate, într-o oarecare măsură. Dar numai într-o oarecare măsură. În fond, era de datoria noastră de ingineri să arătăm că cimentul nu-i bun de nimic. Și-acum să vedem și ce am putea câștiga dacă n-am mai publica toate documentele astea?

— O să ne arunce în închisoare, sau o să ne învinuiască de activitate antiamericană sau de diversiuni. Cine poate să știe ce o să-i convină mai bine Companiei „D. A. M.”? spuse Kennedy.

Kid tăcea, privindu-l pe Johnson cu o expresie ciudată. Părea că încerca să-și amintească dacă-l mai văzuse vreodată pe omul acesta.

— Nu, Kennedy, nu. În felul ăsta am obține tot ce am vrea. Cîta vreme deținem documentele, avem în mîna noastră toată Compania „D. A. M.”. Nu mai trebuie decît să ne gîndim cum să ne folosim mai bine de ele.

Browley sări în sus.

— Strașnică idee! Să ne ucidă pe toți! Johnson ești un geniu! Kennedy tresări uimit. Palmele lui uriașe de boxer de categoria grea tremurau.

— Să fim drepti.

Kid trebuie să ia partea leului din toată afacerea asta. Fără el am fi pierduți. Tu ce spui Johny? întrebă Johnson.

Kid se îndreptă spre masă cu pași înceți și grei, deschise servieta și băgă în ea, una după alta, toate hîrțile. După ce închise servieta cu grijă, o luă și se îndreptă spre ușă. În prag se întoarse...

— Mi-e rușine că am stat atîta vreme printre voi, fără să-mi fi dat

seama, cu cine aveam de-a face. Din fericire însă, pe șantier mai sînt și alt fel de oameni. Mă duc la ei cu actele astea.

Îeșînd, trînti ușa cu atîta putere, încît un vas cu flori uscate căzu de pe raft. Browley își aținti privirea în ochii lui Kennedy, care-și băgă capul între umeri căutînd parcă să și-l ascundă. Browley ieși furios din cameră. Afară era noapte. Încet, încet, lui Johnson îi dispărură de pe buze zîmbetul lui obișnuit. Luă scrisoarea adresată mamei lui Kid și o puse într-un plic. Deodată Kennedy se ridică și dintr-o săritură o zbughi afară. Johnson sări și el, căuțînd cu înfrigurare ceva în sertarul deschis al biroului. Dar era prea tîrziu. Pașii lui Kennedy se auzeau acum departe. Ingerul se așeză din nou și ascultă cu atenție încordată timp de vreo douăzeci de minute, tresărînd la fiecare zgomet.

Cînd Browley se întoarse, Johnson observă că avea sub ochi o vînație cît un pumn, dar nu-l întrebă nimic.

Browley luă scrisoarea pregătită, citi adresa, apoi mototoli plicul și-l aruncă pe fereastră în rîul care șipotea domol pe lîngă casă.

— Eu plec în Mexic... Tu ce ai de gînd? Johnson privea, parcă fascinat, cerneala roșie ca sîngele, care picura din sticla răsturnată și se prelingea încet pe masă.

— N-a spus Kennedy că sîntem oamenii „breviarului”? Atunci ce vrei să faci? Să mă iau după ce scrie în cărțile de tehnică? Fac ce am învățat din „breviarul” nostru. Tu o ștergi în Mexic? Eu fug mult mai departe.

(din „Tehnica Molodioji”)

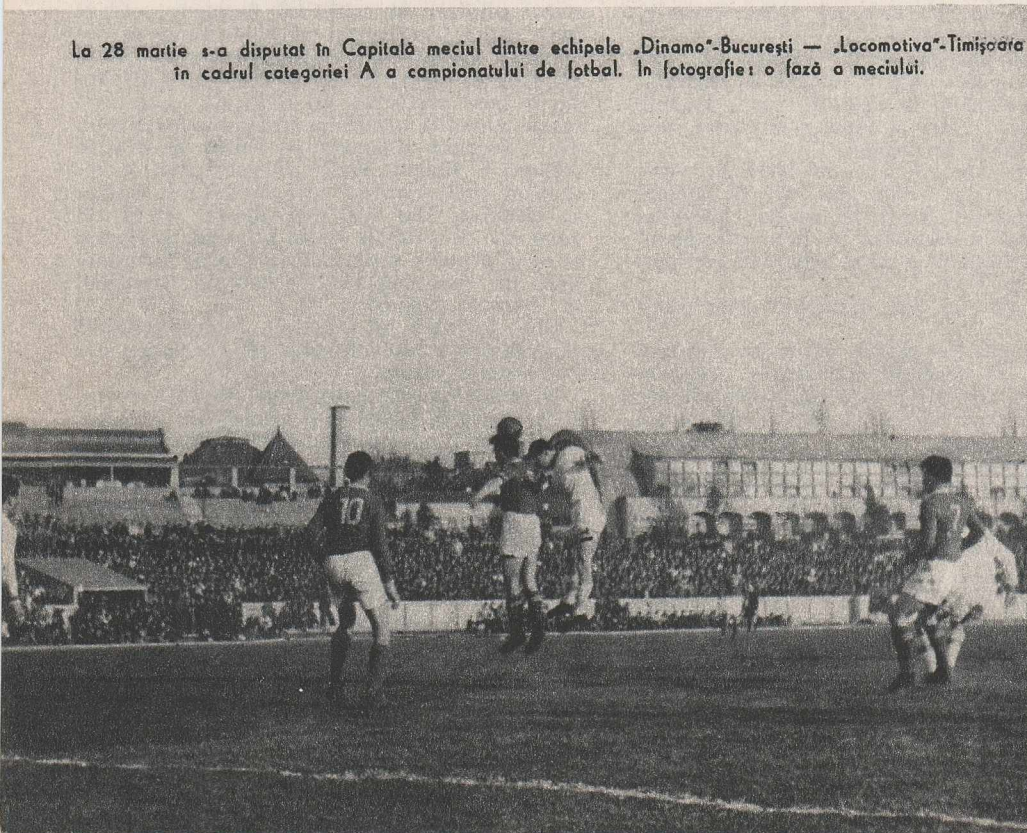

Tradiționala competiție de cros „Să întâmpinăm 1 Mai” se bucură de o largă popularitate în rândurile tineretului. Iată un aspect de la faza de colectiv organizată de „Locomotiva”-Ministerul Căilor Ferate la strandul Băneasa.

În primăvara aceasta, motocicliștii din Capitală au fost printre cei mai harnici sportivi. Iată cțiva din ei înaintea plecării în prima cursă a sezonului: faza de regiune a campionatului de motocros al R. P. R.

La 28 martie s-a disputat în Capitală meciul dintre echipele „Dinamo”-București — „Locomotiva”-Timișoara în cadrul categoriei A a campionatului de fotbal. În fotografie: o fază a meciului.

A sosit și pe meleagurile noastre primăvara. Cu inimile pline de bucurie au întâmpinat-o tineri și vîrstnici. Dar mai ales s-au bucurat sportivii. S-au bucurat pentru că ivirea primilor muguri de primăvară înseamnă redeschiderea porților stadioanelor; pentru că întotdeauna primăvara aduce în dar sportivilor zeci și zeci de minunate întreceri. Mîini harnice au îndepărtat resturile de zăpadă de pe terenuri, specialiștii în potrivirea ierbii au trecut la treabă, iar tăvălugurile au pornit să bătătorească pistele de alergări. Isprăvindu-și toaleta, stadioanele și terenurile au așteptat să-și primească oaspeții dragi. Iar aceștia n-au întîrziat să le inunde cu tineretea și voioșia lor atotbiruitoare...

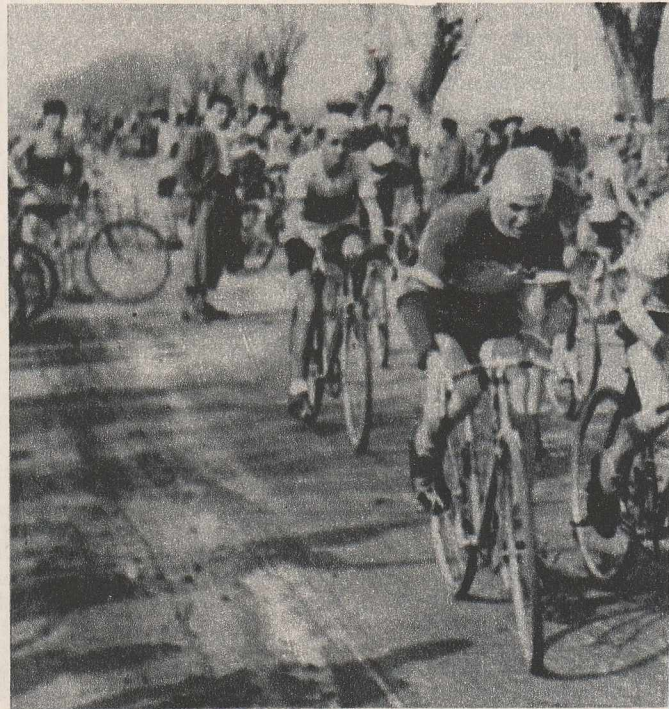
Fotbaliștii au fost anul acesta printre cei mai harnici. Pe străzi oamenii mai grăbeau încă zgribuliți în paltoane și cu căciulile bine înfundate pe ochi, cînd jucătorii „Locomotivei-Grivița Roșie” au ieșit cu curaj la antrenament în aer liber. Exemplul a fost urmat curînd și de alte echipe.

În aceeași vreme la Arad începuse turneul de calificare pentru campionatul categoriei A. Dintre cele trei formații participante la turneu, numai Spartac-Finanțe-Bănci s-a întors acasă cu amărăciunea înfrîngerii. În schimb, celelalte două echipe s-au prezentat cu încredere sporită la „startul” campionatului din acest an. Și astfel, după „uvertura” de la Arad, au început însuflețitele întreceri de fotbal. Așteptate cu o firească nerăbdare, primele jocuri s-au desfășurat în mijlocul unui interes deosebit. Sînt indicii sigure în această privință: încă de pe acum, în fața clădirii ziarului „Sportul popular” au reînceput să apară în fiecare duminică seara masele de pasionați ai fotbalului, care așteaptă cu nerăbdare rezultatele sportive.

...Și atleții întîmpină primăvara cu o bună pregătire. La aceasta le-au fost de ajutor, desigur, concursurile de sală la care au participat. Deși sprinterii și-au măsurat forțele pe distanțe de numai ... 30 de metri, iar săritorii în lungime și în înălțime nu au avut la îndemînă pista de elan, concursurile acestea au avut o influență considerabilă asupra pregătirii atleților și atletelor noastre. Acum, în pragul primelor întreceri în aer liber, Ion Söter își poartă gîndurile spre ștacheta pe care o vrea înălțată la peste 2,03 m., Petre Zimbresteanu muncește cu sîrguință pentru cele 7.000 de puncte la decatlon, iar Lia Manoliu visează la discul care va zbura departe-departe, peste linia albă care indică 45 de metri.

Ca întotdeauna, cicliștii debutează în noul sezon prin concursurile de ciclo-cros care au devenit o adevărată tradiție. Aceste întreceri, care îmbină alergarea pe bicicletă cu alergarea pe teren variat, sînt foarte gustate de cicliștii noștri nu numai pentru latura lor atractivă. Într-adevăr, competițiile de ciclo-cros sînt și un excelent mijloc de pregătire în vederea concursurilor pe șosea sau pe velcdrom. Deci peste tot pregătirile sînt în toi. Și nu trebuie să uităm că pe cei mai buni dintre cicliștii îi așteaptă curînd o mare întrecere prietenească: cursa Varșovia—Berlin—Praga...

Voleibaliștii au în această primăvară o plăcută surpriză: a început campionatul divizionar. Organizată pentru prima oară în țara noastră, această importantă competiție este o dovadă a maturității la care a ajuns la noi voleibulul. Succesele înregistrate la Festival, strălucitele victorii repurtate în Franța, ca și organizarea primului campionat divizionar de volei, sînt un îndemn pentru voleibaliștii noștri de a lupta cu tot mai multă

CALEA SPRE ÎNĂLȚIMILE DE AZUR ALE CERULUI

ardoare pentru creșterea măiestriei lor sportive.

Boxerii sînt printre sportivii care nu-și încetează niciodată activitatea competițională. Încă din primele zile ale anului, tinerii pugiliști au pornit să-și dispute înțietatea în cadrul campionatului de calificare. După luni de zile de întreceri, la care au participat sute de tineri boxerii din toate colțurile țării, cei mai buni s-au calificat în finalele campionatelor republicane. În primele zile ale lunii mai, învingătorii îi vor înfrunta pe măestrul sportului și campionii țării. Primăvara aduce deci și boxerilor o mare sărbătoare: zece dintre ei, cei mai buni, cei mai bine pregătiți, vor îmbrăca într-una din însoarile zile ale lunii mai, tricourile de campioni ai Republicii noastre!

Munții și văile, minunatele plaiuri ale patriei noastre poartă, deopotrivă, cu bucurie străiele de primăvară. Și ele, la rîndul lor, își așteaptă oaspeții: turiștii și alpinistii. Temerarii cuceritori ai culmilor, alpinistii, sînt gata să reînceapă cu entuziasm activitatea pe care o îndrăgesc atât de mult. Pitoanele, carabinierile, colțarii — toate sînt pregătite: turele alpine de primăvară pot deci începe!

Multe și plăcute concursuri îi așteaptă pe amatorii sporturilor nautice. Pe lacurile Snagov și Herăstrău, pe Bega și Mureș, la Galați și Brăila, de-a lungul Dunării, bărcile suple și elegante vor aluneca peste puțină vreme. Pînă atunci timpul nu poate și nu trebuie să fie pierdut în zadar. De aceea, la bacurile de antrenament din București, Timișoara și Arad, vîslind într-un bazin de dimensiuni reduse, sportivii schifului și caiacului își îmbunătățesc pregătirea tehnică, se antrenează pentru lupta aprigă cu secundele și cu adversarii...

Pe sportivii noștri îi așteaptă de asemenea întreceri de oină și trîntă — sporturile noastre naționale. Iar hocheiul pe iarbă, de curînd introdus în rîndul disciplinelor sportive practicate în țara noastră, va cuceri repede preferințele multor sportivi.

Dar dacă ar fi să răsfويم calendarul competițiilor prevăzute pentru sezonul sportiv de primăvară, despre cîte întreceri pasionante nu am găsi altele de vorbit!...

Mii și mii de tineri sportivi din școli și facultăți, din fabrici și uzine, de pe întinsul nemărginit al ogoarelor, vor lua startul în primăvara aceasta în numeroase competiții. Li așteaptă stadiocane moderne, utilate cu toate cele necesare. Li așteaptă cantități îndestulătoare de echipamente și material sportiv — mingi, discuri, biciclete, ambarcațiuni, tricouri...

*

Au înmugurit copacii. Pretutîndeni ne întîmpină verdele crud al ierbiilor care a răsărit cu timiditate. Soarele ne zîmbește cu prietenie. Oamenii grăbesc spre rosturile lor cu mai multă vioiciune în priviri. Totul pare limpede și proaspăt în această dimineață de primăvară. Un panou uriaș ne cheamă să participăm la întrecerile crosului „Să întîmpinăm 1 Mai”. Cîțiva tineri cercetează paginile de sport ale ziarelor; sînt atît de multe competiții și nu știi unde să te duci mai înlîi!... Două fete cu sacii de antrenament în mînă s-au întîlnit:

— Unde te duci?
— La antrenament. Dar tu?
— Tot acolo. Haidem împreună...

Tineri sportivi, stadiocanele vă așteaptă!

Marlus GODEANU

S-a topit zăpada, s-a zvîntat pămîntul, au înmugurit copacii... Cicliștii au pornit să alerge pe șosea, antrenîndu-se în vederea viitoarelor competiții.

Oricît de palid ar fi zgomotul motoarelor unui avion înălțat la sute și mii de metri deasupra pămîntului, el atrage totuși privirile oamenilor spre cer, spre spațiul nemărginit brădat de pasărea de metal. Cu sutele de mii pot fi numărați spectatorii unui mișing aviativ, admirînd îndrăzneala și iscusința piloților. Și este cu neputință ca unii dintre acești spectatori, și în deosebi cei tineri, să nu se simtă atrași spre tainele zborului, ca de un uriaș magnet nevăzut.

Toți acești tineri trebuie să știe însă că poarta de intrare spre cucirirea înălțimilor este aeromodelismul. Construcția de aeromodel nu este decît prima treaptă de pregătire a viitorilor tehnicieni și specialiști în aviație; ea îi ajută să treacă cu mai multă ușurință la planorism și la zborul cu motor. Din rîndul aeromodeliștilor au crescut marii constructori ai aviației sovietice. Nume ca A. N. Tupolov, A. A. Mikulin, Iakovlev, Gromov și alți iscuși specialiști în aviație sînt astăzi bine cunoscute în toate țările lumii.

Astăzi, aeromodeliștii sovietici sînt cunoscuți ca unii din cei care și-au însușit cu măiestrie arta de a construi avioane în miniatură.

Și în țara noastră tineretul se ocupă cu dragoste de acest sport care dezvoltă nenumărate calități. Mulți sportivi romîni își găsesc în aeromodelism întruchiparea năzuințelor lor pe calea inventivității și a dorinței de a cunoaște cît mai mult. La noi, mișcarea de aeromodelism a cuprins întîi mici cercuri, apoi a trecut în școli, instituții, fabrici, uzine și chiar în unitățile din sectorul socialist al agriculturii. Adevărate aripi a prins aeromodelismul în unele centre muncitorești ca Hunedoara, Arad, Bacău etc. Din rîndul tinerilor care se îndeletnesc cu pasiune de meticuloasă construire a aeromodelurilor se evidențiază prin tehnica și frumusețea stilului de construcție Ionel Georgescu și Andrei Georgescu (București), Ștefan Benedek (Cluj), Anania Moldoveanu și Ștefan Purice (Cîmpina) etc. Stadiul înalt la care a ajuns aeromodelismul în țara noastră, prin munca neobosită a acestor aeromodeliști fruntași, poate fi mai bine ilustrat prin performanțele înregistrate anul trecut, cînd au fost doborîte recordurile la 20 de categorii.

Mult timp în țara noastră s-a practicat un aeromodelism înapoiat. Dar aeronautica merge mereu înainte, deschizînd noi căi, mai cutezătoare, mai perfecționate. Așa s-a născut noul gen de con-

strucție: aeromodelul reactiv. Iscusitul nostru aeromodelist Anania Moldoveanu a reușit în anul 1952 să dețină pentru cîteva luni recordul mondial al probei. Povestea acestui record începe din anul 1951 cînd participanții noștri la campionatele internaționale ale R.P. Polone au primit în dar de la sportivul sovietic Mihail Vasilcenko un motorăș reactor.

Sosînd în țară, Anania Moldoveanu a fost primul care a început să studieze acest minuscul motor și după cîteva încercări a reușit să construiască și el un aeromodel cu motorăș asemănător celui dăruit de sportivul sovietic și cu care a fixat de altfel recordul țării la 100 km./h. În luptă cu propriul său record și perfecționîndu-și neîncetat aeromodelul Anania Moldoveanu realizează mai tîrziu noi performanțe de valoare, iar spre sfîrșitul anului 1952, pe stadionul „Dinamo” din Capitală, el doboară recordul lumii. Și, cu toate că peste puțin timp această performanță a fost depășită de sportivii cehoslovaci care au realizat 241 km/h., Anania Moldoveanu nu se descurajează, ci își continuă cu și mai multă perseverență munca.

Așa s-a întîmplat că în luna noiembrie a anului trecut, pe pista Centrului experimental de aeromodelism din R.P.R., decola un nou aeromodel de tipul „AM 16”, care s-a menținut în aer 16,3 secunde, ceea ce pe 1000 m. lansat în zbor circular înseamnă 220,859 Km/h. Noua performanță ne sporește încrederea că în curînd granița celor 241 km/h., realizați de aeromodeliștii cehoslovaci, va fi depășită. În sprijinul acestei afirmații vin excepționale rezultate ale experiențelor cu noul aeromodel „PS 53”, conceput și construit de talentatul aeromodelist Ștefan Purice din Cîmpina. Acest aparat este echipat cu un motorăș în greutate de numai 1 kg. dar cu puternică forță de tracțiune: 1,5 H. P.

Prin natura sa, sportul aeromodelist este foarte apropiat de năzuințele tineretului. În sporturile aviatice tineretul se simte în largul său; aci visurile se împletesc cu realitatea. Și întîlnim încă destui tineri care nădăjduiesc să devină aviatori pricepuți și cărora aeromodelismul le deschide calea către atingerea țelului propus.

D. MARINESCU

Zboară! Mergi departe, cit mai departe spre înălțimile de azur ale cerului! Tînăra constructoare vrea parcă să transmită aeromodelului toată căldura elanului ei.

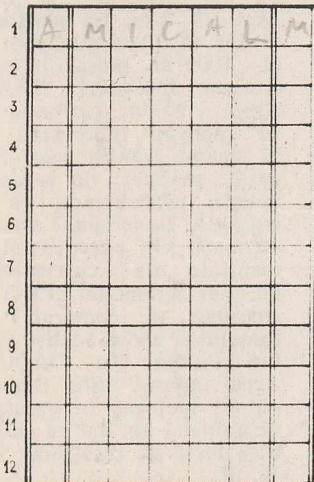

AL DOILEA CONCURS „FLACĂRA” — SERIA VI-a

DREPTUNGHI

6 puncte

Pe fiecare rând orizontal al jocului de mai jos se înscriu câte două cuvinte de câte patru litere, ultima literă a primului cuvânt fiind în

același timp și prima literă a cuvântului al doilea.

Cuvintele înscrise corespund următoarelor semnificații:

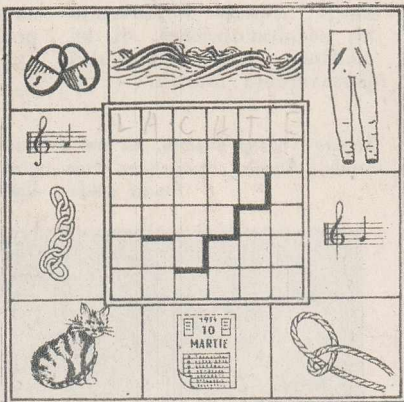
1. Se cunoaște la nevoie — Liniștit.
 2. A pune la cale — Indivizi.
 3. Drum aerian — Material documentar.
 4. Pun în circulație — Cîntec de privighetoare.
 5. Rege shakesperian — Culoare.
 6. Monezi — Statuie a unui zeu.
 7. Măiestrie — Ascuțit.
 8. A povesti — Gust.
 9. În acest moment — Dacă și-a făcut datoria, poate să plece.
 10. Crez (fig.) — Sediul pentru desfășurarea muncii culturale.
 11. A alunga — Privește!
 12. Dragoste — La războiul de țesut.
- Dacă dezlegările sînt corecte, literele de pe primul rând vertical, citite de sus în jos, vă vor indica numele unui autor dramatic român, iar cele de pe ultimul rând vertical, titlul ultimei sale comedii — puternică satiră la adresa birocratismului.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE ILUSTRATE

8 puncte

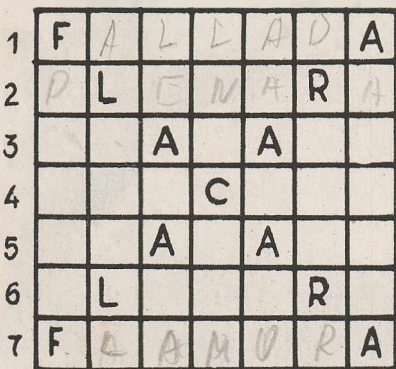
Inscrieți în care, la locul pe care-l veți găsi potrivit, cuvintele corespunzătoare semnificațiilor desenelor de pe margini, pentru a obține o încrucișare perfectă.

N. B. Careurile negre, care în mod obișnuit indică sfîrșitul și începutul cuvintelor, sînt înlocuite aici prin liniuțe ceva mai îngroșate.

PATRAT

5 puncte

1. Scriitor progresist german, autorul romanului „Fiecare moare singur”.
2. Ședință cu întregul colectiv.
3. Renumit pictor german (1472—1553) al cărui tablou „Venus și Amorul” e expus la Muzeul R. P. R.
4. Țesătură artistică, care cere multă măiestrie.
5. Expunerea unui subiect.
6. Eminent.
7. Steag.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

12 puncte

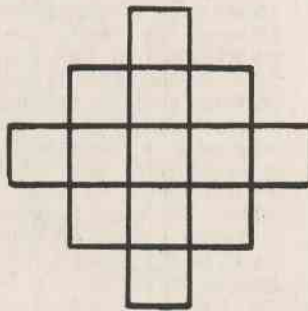
1. În care parte a globului pămîntesc corpurile au cea mai mică greutate?
2. Există oare insule a căror structură geologică este alcătuită din gheață? Unde?
3. În care mări interioare de pe glob (mări fără comunicație cu oceanul) trăiește foca?
4. Ajunge oare la polul nord un om care merge urmînd strict direcția indicată de virful negru al acului unei busole?
5. În ce regiune de pe glob poate, un om care merge pe jos, să depășească viteza de rotație a pămîntului?
6. Care punct de la suprafața globului este cel mai aproape situat de centrul pămîntului?

JOCUL SINONIMELOR

Se dă verbul A CONSTRUI și câteva din sinonimele sale: a clădi, a dura, a edifica, a ridica, a înălța, a crea, a fabrica, a face și a făuri. Se cere cititorilor să găsească și alte sinonime ale acestui verb, ținînd seama de faptul că el este luat numai în sensul concret de a construi o clădire, un aparat etc. și nu și în sens abstract (de a construi, de pildă, un sistem filozofic sau altceva). Pentru fiecare sinonim nou găsit se acordă cite un punct.

ROMB SILABIC GEOGRAFIC

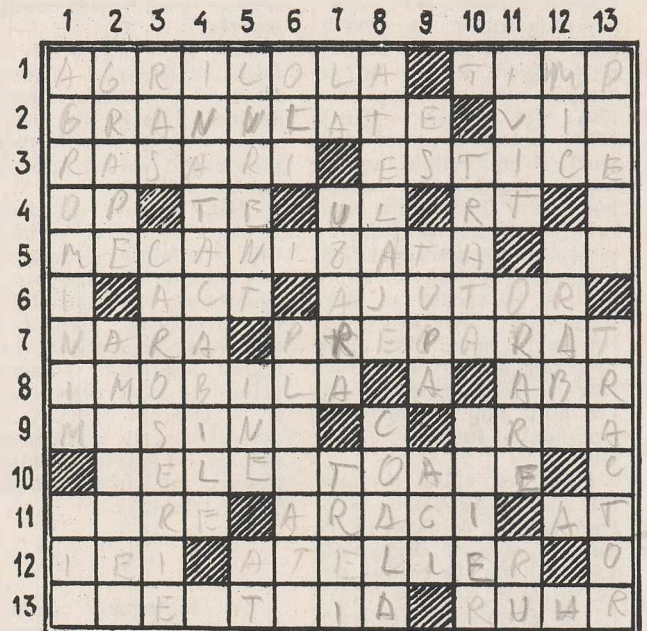
3 puncte

- ORIZONTAL: 1. Fluviu siberian. 2. Țara în care turcul este tot otoman, însă pistolul a devenit american. 3. Culme muntoasă în Moldova de nord. 4. Un fluviu uriaș sau o... femeie călare.
- VERTICAL: la fel.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

12 puncte

ORIZONTAL:

- 1) Lucrări de primăvară care trebuie pregătite, executate la timp și în bune condițiuni (sing.) — Dacă-l pierzi, n-ai ce culege la toamnă. 2) Transformate în grăunțe — Ai în mînă. 3) A apare — Din răsărit (pl.) 4) Operă — Pronume — La capătul uliței... — În sfîrșit... 5) O trăsătură tot mai accentuată a agriculturii noastre — Pronume. 6) Document — Il primește țărînia muncitoare din partea clasei muncitoare. 7) A povesti — E gata pentru lucrări. 8) Nemișcată — Abreviație în temă. 9) Plele de oaie tăbăcită — Exagerat. 10) Mașini agricole. 11) Prefix — Ajută creșterea fasolei (pl.) — La atelaj. 12) Apuci — Aci se execută reparații necesare lucrărilor agricole. 13) Numele mai multor gospodării de stat și colective — Bazin industrial pe care capitaliștii germani și americani îl pun în slujba pregătirii unui nou război.

VERTICAL:

- 1) Complex de măsuri agrotehnice care trebuie neapărat respectate — Baston cu stilet. 2) Unelte agricole — Intervenție. 3) Bărbierit — La automobile. 4) Fără cusur. 5) Necesari arilor electificate — Cinel, cinel, ghici ce-i în incl... — Animal folosit la unele munci agricole. 6) Rîu în Sudan — Afișe. 7) Prepoziție — Intrebuințară — Numeral. 8) Pentru îndeplinirea la timp a tuturor muncilor agricole, trebuie folosite la maximum — Foaie. 9) Plec... pînă la 1 aprilie — Merg pe

lingă hopa... — În acest loc. 10) A pregăti semințele pentru semănat — Lună de primăvară în care muncile agricole sînt în plină desfășurare (pop.). 11) Apărut — Un anumit grafic, folosit și la S.M.T.-uri (pl.) — Ruteniu. 12) Minuscul — La jug sau la ham... 13) Rod al lucrărilor agricole făcute la timp și în bune condițiuni — Il întîlnești astăzi tot mai mult pe ogoarele patriei noastre.

MONOVERB

(3 — 8)

4 puncte

OR.RI

Cu seria de față se încheie al doilea concurs de jocuri distractive al „Flacării”. Conform indicațiilor date și în numărul 2/1954, dezlegările se trimit toate odată pe adresa revistei pînă cel mai tîrziu la 15 mai a. c. (data poștei). Dezlegările vor fi scrise pe o singură față a hîrtiei și vor fi însoțite obligatoriu de honorurile de participant apărute în revistă.

Pe plic se va scrie vizibil: „PENTRU CONCURSUL DE JOCURI”.

ERATĂ

În numărul 6 (31) din 15 martie al revistei noastre, în articolul „Alexandru Macedonski”, la pag. 25, rîndul 16, se va citi „Prima verba”, în loc de „Prima vorbă”.

REDAȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 56
PIATA ȘCIINTEI Tel. 7.60.10 Int. 1784

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin”. Plasele în culori tipărite la imprimăria de bilete de bancă și timbre.

Al doilea concurs „FLACĂRA”
Seria VI-a
BON DE PARTICIPANT Nr. 6

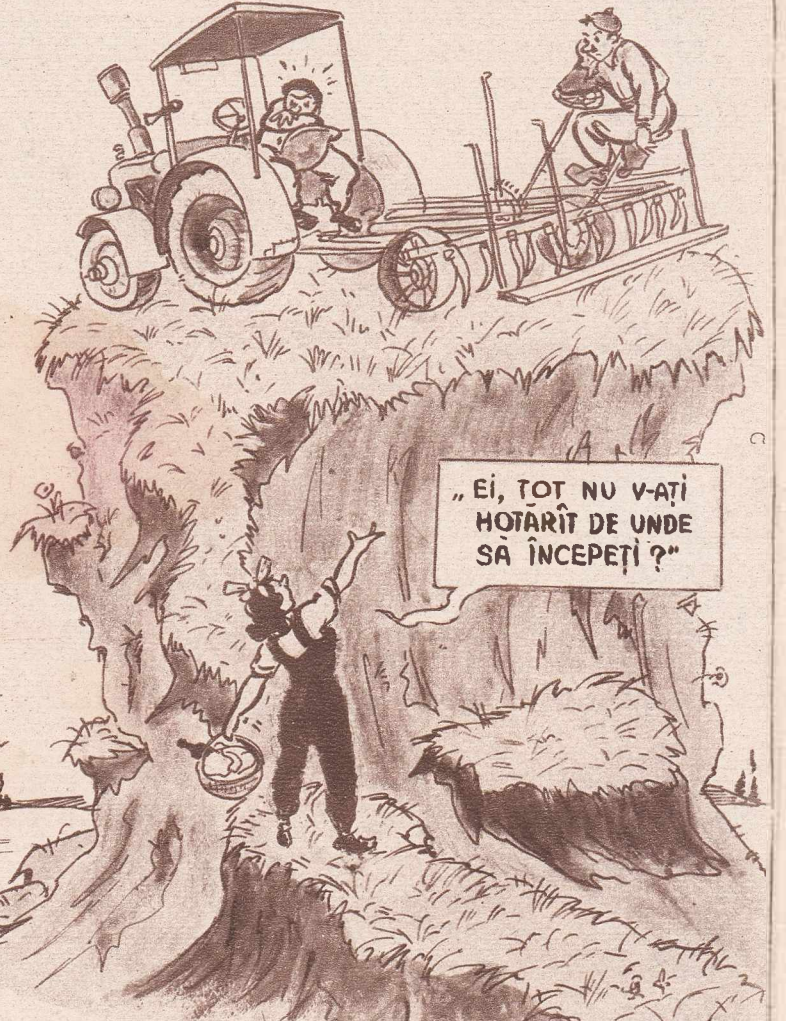
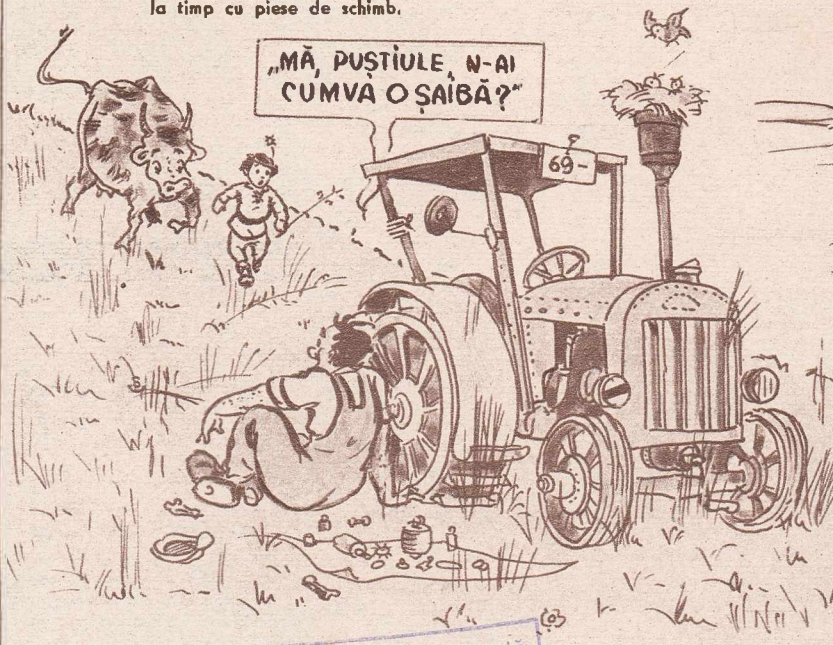
In unele raioane, ca de pildă in raionul Pașcani, agronomii sînt ținuți în birouri pentru... întocmiri de tabele etc. și puși astfel în situația de a nu cunoaște realitățile terenului. ...Și n-ar fi de mirare ca la vremea culesului să-i auzi pe unii dintre ei:

CUM INȚELEG UNII...

Tractoarele sînt folosite adeseori — așa cum s-a întimplat la S. M. T. — Călugăreni, la munci secundare sau în locuri impracticabile

Unele S. M. T.-uri, ca cel din Huși, nu sînt aprovizionate la timp cu piese de schimb.

Biblioteca Cent-ală

Impărțirea broșurilor agrotehnice se face uneori alandala, numai pentru îndeplinirea planului de difuzare.

SCURT

